

เอกสารวิชาการส่วนบุคคล
(Individual Study)

คอร์รัปชันกับประชาธิปไตยอะไรต้องปรับก่อน

จัดทำโดย ทค. เดชอุดม ไกรฤทธิ
รหัส ๕๘๐๓๐๘

รายงานนี้เป็นส่วนหนึ่งของการอบรม
หลักสูตรหลักนิติธรรมเพื่อประชาธิปไตย รุ่นที่ ๓
วิทยาลัยรัฐธรรมนุญ
สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ

ลิขสิทธิ์ของสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ

นายเดชอุดม ไกรฤทธิ์

- อายุ** - อายุ ๖๙ ปี
- วุฒิการศึกษา** - นิติศาสตรดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ (๒๕๕๒),
นิติศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ (๒๕๑๑), เนติบัณฑิตไทย (๒๕๑๒)
- อาชีพ** - ประกอบวิชาชีพทนายความ (๒๕๑๒ - ปัจจุบัน)
- กรรมการผู้จัดการ บริษัท เดชอุดม แอนด์ แอสโซซิเอตส์ จำกัด
๙๔๒/๑๔๒-๓ ชั้น ๙ อาคารชาลวอริสสระทาวเวอร์, ถนนพระราม ๔ แขวงสุริยวงค์ เขตบางรัก กรุงเทพฯ ๑๐๕๐๐
โทรศัพท์ ๐-๒๒๓๓-๐๐๕๕ (๗ คู่สาย) โทรสาร ๐-๒๒๓๖-๖๖๘๑, ๐-๒๒๓๓-๐๒๒๗

ตำแหน่งหน้าที่ในปัจจุบันและอดีต

งานด้านวิชาชีพกฎหมาย

- นายกสภานายความในพระบรมราชูปถัมภ์ (๒๕๕๖-ปัจจุบัน)
- กรรมการฝ่ายต่างประเทศของเนติบัณฑิตยสภา
- ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (นิติศาสตร์)
- ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ (นิติศาสตร์) สาขาวิชากฎหมายธุรกิจ (ภาคภาษาอังกฤษ)
- ผู้บรรยายในหลักสูตรผู้บริหารกระบวนการยุติธรรมระดับสูง (บ.ย.ส.)
- ผู้บรรยายหลักสูตรวิชาว่าความ สำนักฝึกอบรมวิชาว่าความ และสถาบันวิชาชีพกฎหมายชั้นสูง สภานายความ
- อาจารย์ผู้บรรยายในสำนักอบรมศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา
- อดีตเลขาธิการเนติบัณฑิตยสภา (๒๕๕๑-๒๕๕๕)
- อดีตนายกสภานายความ (๒๕๔๗-๒๕๕๐ และ ๒๕๕๐-๒๕๕๓)
- อดีต President of Inter-Pacific Bar Association (๒๕๔๒ - ๒๕๔๓)

งานด้านนิติบัญญัติ

- รองประธานที่ปรึกษากิตติมศักดิ์ของรองประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ คนที่ ๑
- อดีตสมาชิกวุฒิสภา (๒๕๕๓-๒๕๕๗)
- อดีตกรรมการธิการและประธานที่ปรึกษากรรมาธิการวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี การสื่อสารและโทรคมนาคม วุฒิสภา
- อดีตกรรมาธิการการเงิน การคลัง การธนาคารและสถาบันการเงิน วุฒิสภา
- อดีตกรรมการจริยธรรมวุฒิสภา (๒๕๕๔-๒๕๕๖)
- อดีตประธานคณะอนุกรรมาธิการด้านการลงทุนในตลาดทุน วุฒิสภา
- อดีตประธานคณะอนุกรรมาธิการการศึกษาและตรวจสอบทรัพย์สินของรัฐา วุฒิสภา
- อดีตกรรมาธิการยกร่างรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐
- อดีตประธานคณะอนุกรรมาธิการจัดทำข้อเสนอแนะในการตราหรือแก้ไขกฎหมาย เพื่อให้สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐
- อดีตรองประธานกรรมาธิการคนที่ ๒ ของคณะกรรมการจัดทำต้นแบบเจตนารมณ์ของกฎหมาย รัฐสภา

งานบริการสังคม

- ประธานคนที่ ๒ สภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ
- อดีตอุปนายกสมาคมธรรมศาสตร์ในพระบรมราชูปถัมภ์
- อดีตกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคของกรุงเทพมหานคร
- อดีตประธานคณะกรรมการสิ่งแวดล้อม สภานายความ
- อดีตกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ สภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ
- อดีตที่ปรึกษากฎหมาย สภาสถาปนิก (๒๕๕๐-๒๕๕๓)
- อดีตที่ปรึกษาคณะกรรมการสภาวิศวกร
- อดีตที่ปรึกษานายกวิศวกรรมสถานแห่งประเทศไทย (๒๕๕๔-๒๕๕๖)
- กรรมการมูลนิธิพระมงกุฎเกล้า (๒๕๕๗ - ปัจจุบัน)

งานด้านอนุญาโตตุลาการและการระงับข้อพิพาท

- ผู้ไกล่เกลี่ยข้อพิพาท สำนักกระงับข้อพิพาท สำนักงานศาลยุติธรรม
- อนุญาโตตุลาการสถาบันอนุญาโตตุลาการ สำนักงานศาลยุติธรรม, International Court of Arbitration, International Chamber of Commerce – ICC, และสำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย (คปภ.)

งานด้านบริหาร

- อดีตคณะกรรมการในการเจรจาการค้าของกระทรวงพาณิชย์
- อดีตกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคมแห่งชาติ
- อดีตกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ
- อดีตกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิทางนิติศาสตร์ในคณะกรรมการธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์
- อดีตกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการคดีพิเศษ

งานด้านสิทธิมนุษยชน

- อดีตกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ คณะกรรมการอิสระเพื่อความสมานฉันท์แห่งชาติ (ท่านอนันท์ ปันยารชุน เป็นประธาน)
- ประธานคณะกรรมการช่วยเหลือประชาชนทางกฎหมาย สภานายความ (๒๕๕๓-ปัจจุบัน)

งานด้านวิชาการ

- อาจารย์ผู้บรรยายกฎหมายหลักสูตรนิติศาสตรบัณฑิต, นิติศาสตรมหาบัณฑิต, ประกาศนียบัตรทางกฎหมายธุรกิจ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และนิติศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- อดีตกรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ (๒๕๔๗ - ๒๕๕๒)
- อดีตประธานกรรมการกำกับมาตรฐานและความเป็นธรรมในการรับเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ประกาศเกียรติคุณ

- ประกาศเกียรติคุณ ๒๐๐๗ Rule of Law Award จาก American Bar Association
- ประกาศเกียรติคุณทนายความดีเด่นวันทนายความ ๒๐ ก.พ. ๕๕

เครื่องราชอิสริยาภรณ์

- เครื่องราชอิสริยาภรณ์อันเป็นที่เชิดชูยิ่งช้างเผือก ชั้น ประถมาภรณ์ช้างเผือก
- เครื่องราชอิสริยาภรณ์มงกุฎไทย ชั้นที่ ๑ ชื่อ ประถมาภรณ์
- เครื่องราชอิสริยาภรณ์ช้างเผือก ชั้นที่ ๒ ชื่อ ทวีติยาภรณ์
- เครื่องราชอิสริยาภรณ์อันเป็นที่สรรเสริญยิ่งดิเรกคุณาภรณ์ ชั้นที่ ๔ ชื่อ จตุตถดิเรกคุณาภรณ์

สารบัญ

	หน้า
คอร์รัปชันกับประชาธิปไตยอะไรต้องปรับก่อน (บทคัดย่อ)	๑
กรอบพื้นฐานของแนวความคิด/คำนำ	๒ - ๓
คอร์รัปชันคืออะไรร้ายของสังคมไทย	๔ - ๕
การผูกขาดคืออะไรเริ่มต้นของการคอร์รัปชัน	๖ - ๑๐
“คุณทองแดง” กับ ซานตาครอสมาแล้ว, กระจกวิเศษบอกข้าเถิดใครเก่งเลิศในปฐพี	๑๑ - ๑๕
ให้ความผิดการคอร์รัปชันเป็นความผิดมูลฐานของกฎหมายฟอกเงิน	๑๖ - ๑๗
คอร์รัปชันโลกาภิวัตน์ กับการดำเนินงานต่อข้อกล่าวหาคอร์รัปชัน ที่ท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ	๑๘ - ๒๐
การตรวจสอบเพื่อการคุ้มครองประโยชน์สาธารณะจากพฤติกรรมของนักการเมือง	๒๑ - ๒๔
การคุ้มครองประโยชน์สาธารณะ (ย่อคำพิพากษาของศาลอาญา คดีหมายเลขดำที่ : ๓๐๙๑/๒๕๕๖ คดีหมายเลขแดงที่ : อ.๖๘๕/๒๕๕๙)	๒๕ - ๒๖
เปลี่ยนถ่าย DNA ในคอร์รัปชัน	๒๗ - ๒๘
การแก้ไขรัฐธรรมนูญ	๒๙ - ๓๐
รัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐	๓๑ - ๓๒
จริยธรรมนักการเมือง	๓๓ - ๓๔
การขัดกันซึ่งผลประโยชน์ (Conflict of Interest)	๓๕ - ๓๖
มาตรฐานที่ไม่ได้มาตรฐาน	๓๗ - ๓๘
ธนบัตรเพื่อขจัดคอร์รัปชัน Bribe-busting Bill	๓๙ - ๔๐
บทสรุป	๔๑ - ๔๒
บรรณานุกรม	๔๓ - ๔๔

คอร์รัปชันกับประชาธิปไตยอะไรต้องปรับก่อน

ทศ. เดชอุดม ไกรฤทธิ^(๑)

บทคัดย่อ

อยากเห็นความกล้าหาญของผู้บริหารประเทศ ดำเนินการในเรื่องนี้อย่างจริงจัง ไม่ควรปล่อยให้เชื้อโรคคอร์รัปชันที่ระบาดเข้าไปในแนวความคิดของสังคมไทยที่นับวันจะยอมรับแต่เรื่องของอำนาจเงินตราและการผูกขาดขึ้นมากทุกที ผู้ประสงค์จะทำความดีและมีคุณธรรมต่างก็หลบหนีหายไปจากสังคมของประเทศเป็นจำนวนไม่น้อย เวลาของการรักษาประโยชน์ของประเทศชาติโดยรวมนั้นมันน้อยลงทุกทีแล้ว จึงควรที่ผู้อาสาเข้ามาบริหารจะทำหน้าที่โดยความสำนึกต่อความรับผิดชอบในการบริหารประเทศให้ถูกต้องและเป็นธรรม

คอร์รัปชัน ทวน-ตามน้ำ ติดตามง่าย
คอร์รัปชัน เสิงนโยบาย มักหายสูญ
จึงต้องใช้ กฎหมาย ไม่การุณย์
ไม่ค้าจูน คนบาป สาบสังเลย

^(๑) นิติศาสตรดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ (๒๕๕๒), นิติศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ (๒๕๑๑), เนติบัณฑิตไทย (๒๕๑๒)
ตำแหน่ง : กรรมการผู้จัดการ บริษัท เดชอุดม แอนด์ แอสโซซิเอตส์ จำกัด, นายกษัตริย์ภานุภานุธรรม (๒๕๕๖ - ปัจจุบัน) ฯลฯ

กรอบพื้นฐานของแนวความคิด

คำนำ^๒

ปัญหาใหญ่ของประเทศไทยที่พัฒนาเศรษฐกิจได้ช้ากว่าประเทศอื่นในภูมิภาคเดียวกันที่สำคัญคือการคอร์รัปชัน ประเทศไทยอยู่ระดับที่ ๘๒ จากจำนวนประเทศทั่วโลก ๑๕๐ ประเทศ เป็นระยะเวลา ๓ ปีติดต่อกัน ซึ่งเป็นผลแสดงให้เห็นว่าระดับการคอร์รัปชันในประเทศไทยนั้นไม่มีระดับที่ต่ำลงเลย การคอร์รัปชันจึงเป็นมะเร็งร้ายต่อสังคม การเมือง และเศรษฐกิจของประเทศตลอดมา

ในยุคที่คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) ยังอยู่ภายใต้กฎหมายเดิมก่อนมีการแก้ไขและใช้รัฐธรรมนูญฉบับ พ.ศ. ๒๕๔๐ ซึ่งในขณะนั้นเป็นคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการ (ป.ป.ป.) แต่ด้วยอยู่ภายใต้สังกัดของสำนักนายกรัฐมนตรี จุดด้อยขององค์กรฯ ก็คือ การตกอยู่ภายใต้อิทธิพลของทางการเมืองทั้งโดยทางตรงและโดยทางอ้อม แต่เมื่อมีการใช้รัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันแล้วจะเห็นได้ชัดเจนว่า รัฐธรรมนูญต้องการให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. เป็นอิสระจากรัฐบาล ทั้งนี้ก็เพราะว่าในสมัยเป็นคณะกรรมการ ป.ป.ป. ทุกคนก็เย้ยหยันว่าเป็น "เสือกระดาษ" มาจนติดปาก จะมีบ้างก็บางกรณีที่มีความกล้าหาญของคณะกรรมการที่ไม่กลัวเกรงอำนาจรัฐบาล จึงได้มีการวินิจฉัยคดีทุจริตของข้าราชการพอเป็นตัวอย่างที่ประชาชนอุ่นใจได้ และเมื่อเป็นองค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญก็เท่ากับว่าประชาชนได้ให้ความไว้วางใจคณะกรรมการ ป.ป.ช. ที่สามารถจะทำงานได้โดยไม่ต้องเกรงกลัวหรือกังวลกับการใช้อำนาจของรัฐบาล ดังนั้นเมื่อพ้นจากการกำกับดูแลของรัฐบาล การใช้กฎหมายของคณะกรรมการ ป.ป.ช. จึงเป็นเสมือนหนึ่งการขี้อวดความผิดเกี่ยวกับข้อหาการกระทำโดยทุจริตของข้าราชการที่ดูว่า "ขลัง" และ "เด็ดขาด"

ประเด็นข้อขัดแย้งที่เกิดขึ้นและยังเป็นปัญหาอยู่ในขณะนี้ก็คือ กรณีคณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบด้วยกับมติของคณะกรรมการ ก.พ. ที่พิจารณาเรื่องความผิดของอดีตอธิบดีกรมประชาสัมพันธ์ใหม่จากเดิมที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. เห็นว่า "ผิดวินัยร้ายแรง" มาเป็น "ผิดวินัยไม่ร้ายแรง" ซึ่งเกี่ยวข้องกับการใช้บทบัญญัติของกฎหมายในมาตรา ๙๖ ของพระราชบัญญัติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ที่ให้ผู้ที่ถูกคำสั่งลงโทษของคณะกรรมการ ป.ป.ช. สามารถ "อุทธรณ์ดุลพินิจในการสั่งลงโทษ" ได้ ซึ่งก็มีนัยกฎหมายของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาเห็นว่า การอุทธรณ์ในกรณีดังกล่าวนี้ คณะอนุกรรมการ ก.พ. สามารถพิจารณาลงลึกไปถึงเรื่องของสาเหตุและพฤติการณ์ของการทำความผิดได้ แต่ทางคณะกรรมการ ป.ป.ช. เห็นว่า การพิจารณาอุทธรณ์ทำได้เฉพาะที่เห็นว่าดุลพินิจในการสั่งลงโทษตามคำวินิจฉัยของคณะกรรมการ ป.ป.ช. นั้นหนักเกินไป แต่ไม่ให้สิทธิอุทธรณ์ในข้อเท็จจริงที่เหตุหรือพฤติการณ์ในการกระทำนั้นได้มีการวินิจฉัยของคณะกรรมการ ป.ป.ช. เป็นที่ยุติแล้ว การอุทธรณ์ตามมาตรา ๙๖ นี้ จึงเป็นกรณีการอุทธรณ์เฉพาะโทษที่จะลงเท่านั้นที่ผู้ถูกลงโทษเห็นว่าสูงเกินไป ไม่ใช่อุทธรณ์ ในข้อเท็จจริงแห่งคดี กรณีจึงควรถือว่าข้อพิจารณารายละเอียดของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ในคดีนี้ได้ยุติแล้ว แต่ถ้ามีการรับฟังและพิจารณา

^๒ บทบรรณาธิการหนังสือพิมพ์ข่าวสภานายความ ฉบับที่ ๑๓๗ ประจำเดือนกันยายน ๒๕๕๕

รายละเอียดของมุลคดีใหม่ ก็เท่ากับมีองค์การซึ่งมีความผิดทางวินัยซับซ้อน ซึ่งนั่นหมายถึงอาจจะมี การยกเหตุผล พลิกหรือกลับคำวินิจฉัยของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้ หรือเปลี่ยนโทษที่จะลงได้จาก โทษหนักเป็นโทษเบาที่สุด ซึ่งเท่ากับยกโทษที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้วินิจฉัยไว้ได้ ตามตัวอย่างใน กรณีของอดีตอธิบดีกรมประชาสัมพันธ์ปัญหาจึงมีว่าจะเป็นการวินิจฉัยที่เกินเลยไปกว่าหรือขัดกับ อำนาจของการวินิจฉัยความผิดของคณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือไม่ คำว่า "ดุลพินิจ" ตามพจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๔๕ หมายความว่า "คำวินิจฉัยที่เห็นสมควร" ซึ่งก็ไม่ได้ความที่ ชัดเจนว่าข้างต้นของระดับความสมควรมันจะมีได้แค่ไหนเพียงไร กรณีนี้จึงเป็นปัญหาข้อกฎหมายที่ สมควรที่จะต้องนำมาสู่การพิจารณาวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ เพราะอำนาจขององค์การอิสระที่มุ่ง ประสงค์ไว้ตามรัฐธรรมนูญเป็นของประชาชนกำลังถูกทำลายจากการวินิจฉัยคดีทุจริตตามตัวอย่างใน คดีนี้ เพราะถ้าหากแปลความอย่างกว้างให้คณะอนุกรรมการ ก.พ. สามารถแก้ไข เปลี่ยนแปลง ยก หรือกลับคำวินิจฉัยของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ผลที่ตามมาคือ คณะกรรมการ ป.ป.ช. ก็จะต้องเสมือน หนึ่ง "เสือกระดาษ" เหมือนเช่นคณะกรรมการ ป.ป.ป. เหมือนในยุคสมัยที่ผ่านมา แต่ถ้ามอง ผลประโยชน์ของประชาชนเป็นหลักและความไว้วางใจที่ให้แก่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ตามรัฐธรรมนูญ โดยเฉพาะการมีส่วนร่วมของประชาชนในการตรวจสอบการใช้อำนาจและเจ้าหน้าที่ของรัฐตามมาตรา ๗๖ ของรัฐธรรมนูญแล้ว ความหมายของมาตรา ๙๖ ของกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญคือกฎหมาย ของ ป.ป.ช. นั้น คงจะแปลความเป็นอย่างอื่นไปไม่ได้ นอกจากคงต้องให้ "ดาบอาญาสิทธิ์" กับ องค์การอิสระที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. เองก็ผ่านการคัดสรรมาตามรัฐธรรมนูญ และต้องถือว่าเป็น องค์การที่ใช้อำนาจตรวจสอบแทนประชาชนในระดับหนึ่ง ไม่เช่นนั้นความเกรงกลัวต่อการที่จะใช้ อำนาจหรือตำแหน่งหน้าที่เพื่อการทุจริต ซึ่งเป็นการป้องปรามอย่างหนึ่งของข้าราชการให้มีการทำ หน้าที่โดยชอบจะไม่เกิดขึ้น หากมีการล่วงล้ำมติของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้ จนถึงระดับที่ ประชาชนหมดอำนาจตรวจสอบ ก็วยังประโยชน์ให้กับบรรดาข้าราชการที่ทุจริตเป็นอย่างมาก ประเทศไทยก็คงจะอยู่ในระดับที่ ๖๔ ของประเทศที่มีเรื่องการคอร์รัปชันของประเทศในเอเชียต่อไป หรือไม่ก็เพิ่มลำดับมีการคอร์รัปชันสูงกว่าประเทศอื่นอีก ปัญหาที่จะตามมาคือการลงทุน การดำเนิน ธุรกิจจะเข้าไปอยู่วิงวนของการผูกขาดการใช้อำนาจของรัฐโดยมิชอบ บุคลากรของรัฐขาดความเกรง กลัวกฎหมายและการป้องปรามการทุจริตจะไม่เกิด ทั้งนี้หากการใช้กฎหมายป้องกันและปราบปราม การทุจริตแห่งชาติ ซึ่งเป็นกฎหมายที่สร้างขึ้นเพื่อรักษาผลประโยชน์ของชาติและสร้างความเชื่อมั่นใน การลงทุนมีความโปร่งใสในการจัดการทรัพยากรของประเทศจะเกิดขึ้นยาก และหากคณะกรรมการ ป.ป.ช. ไม่ได้รับความเชื่อมั่นให้ทำหน้าที่ตราบนี้โดยอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายที่มีอยู่ในปัจจุบัน ประเทศไทยก็จะมีสภาพที่อยู่กลุ่มประเทศที่มีการคอร์รัปชันประเทศต้น ๆ ไปอีกนาน

บทความทั้งหมดที่นำมารวบรวมและปรับปรุงอยู่ในเอกสารวิชาการนี้เป็นงานนิพนธ์ของ ผู้จัดทำ ซึ่งเห็นว่าจะจะเป็นประโยชน์อย่างมากกับหัวข้อของเรื่องตามเอกสารวิชาการฉบับนี้

คอร์รัปชันคือมะเร็งร้ายของสังคมไทย

ปัญหาที่หมักหมมมานานในช่วงของรัฐบาลทุกรัฐบาลที่ผ่านมา ก็คือความเป็นผู้นำที่มีคุณธรรม ผู้อาสาเข้ามาบริหารประเทศต่างก็ละเลยต่อความสำคัญของการที่จะสร้างสังคมไทยให้ก้าวหน้ามีความสุข ก็ด้วยขาดคุณธรรมที่สำคัญ ซึ่งองค์พระประมุขพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้พระราชทานคุณธรรม ๔ ประการ พระราชทานแก่ประชาชนชาวไทย ในคราวสมโภชกรุงรัตนโกสินทร์ ๒๐๐ ปี

“ประการแรก คือการรักษาความสัตย์ ความจริงใจต่อตัวเองที่จะประพฤติปฏิบัติแต่สิ่งที่เป็นประโยชน์และเป็นธรรม

ประการที่สอง คือการรู้จักข่มใจตนเอง ฝึกใจตนเองให้ประพฤติปฏิบัติอยู่ในความสัตย์ความดีนั้น

ประการที่สาม คือการอดทน ออกถ้อย และอดออมที่จะไม่ประพฤติล่วงความสัตย์สุจริต ไม่ว่าจะด้วยเหตุประการใด

ประการที่สี่ คือการรู้จักละวางความชั่ว ความทุจริต และรู้จักเสียสละประโยชน์ส่วนน้อยของตนเพื่อประโยชน์ส่วนใหญ่ของบ้านเมือง

คุณธรรมสี่ประการนี้ ถ้าแต่ละคนพยายามปลูกฝังและบำรุงให้งอกงามขึ้นโดยทั่วกันแล้ว จะช่วยให้ประเทศชาติบังเกิดความสุข ความร่มเย็น และมีโอกาสที่จะปรับปรุงพัฒนาให้มั่นคงก้าวหน้าต่อไปได้ดังประสงค์”

แต่ปัญหาของประเทศไทยที่สร้างความทุกข์ยากให้แก่ประชาชนจนเป็นมะเร็งร้ายทางสังคมของประเทศตลอดมาก็คือการฉ้อราษฎร์บังหลวงหรือที่รู้จักกันโดยทั่วไปก็คือการคอร์รัปชัน เป็นที่น่าอัปยศและน่าตกใจเป็นอย่างยิ่งว่าประเทศไทยถูกจัดอันดับไว้ว่าเป็นประเทศที่มีอัตราการคอร์รัปชันซึ่งก็คือการประพฤติมิชอบและการใช้อำนาจของรัฐแสวงหาประโยชน์ส่วนตนหรือเพื่อบุคคลอื่น อยู่ในอันดับที่ ๔ ของทุกประเทศในทวีปเอเชีย ปัญหานี้ไม่แพ้ปัญหาการติดยาเสพติดของเยาวชนที่เสมือนหนึ่งเป็นไวรัสโรคเอดส์ที่คุกคามเศรษฐกิจความเป็นอยู่ของประชาชนโดยรวม ดังนั้นปัญหาท้าทายที่สำคัญของผู้บริหารประเทศก็คือการแก้ไขมะเร็งร้ายของการคอร์รัปชันกับการแก้ไขไวรัสร้ายของสังคมในด้านยาเสพติด

ที่สำคัญที่เป็นเรื่องชวนให้คิดและจะต้องมีการดำเนินการอย่างจริงจังก็คือการคอร์รัปชัน เพราะดูจะเป็นศูนย์กลางของปัญหาทั้งสิ้น การคอร์รัปชันในเมืองไทยเปรียบเสมือนงูกินหาง เพราะเป็นเรื่องของการสร้างขบวนการความร่ำรวยของกลุ่มคนที่มีอำนาจในด้านการบริหารงบประมาณของประเทศรวมทั้งให้สัมปทานของรัฐแก่ภาคเอกชน ที่ว่าเป็นงูกินหางก็เพราะเงินที่ได้จากภาษีอากรของประชาชนทั่วประเทศถูกจัดสรรมาเป็นงบประมาณในหลายรูปแบบ แต่เมื่อนำมาใช้ในโครงการมีการเรียกเงินใต้โต๊ะ เรียกเงินค่าปากถุง เรียกเงินค่าคอมมิชชั่น เงินที่ได้มาจากการคดโกงเหล่านี้ก็จะถูกเปลี่ยนไปเป็นเงินนอกระบบที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายทำให้พ้นจากการตรวจสอบของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินทั้งในและต่างประเทศ เงินจำนวนมหาศาลนี้จึงไม่สามารถนำมาสร้างพลังทางเศรษฐกิจ และเงินดังกล่าวนี้จะทำให้เกิดเศรษฐกิจถดถอยเนื่องจากถูกเก็บเงียบหายไปนับเป็นจำนวนนับแสนล้านบาทตลอดระยะเวลาหลายปีที่ผ่านมา โดยผู้ทุจริตยังไม่กล้านำออกมาใช้

อย่างเปิดเผยและเมื่อวงจรถูบาทว์นี้หมุนเปลี่ยนไปในแต่ละรอบปีงบประมาณ สิ่งที่เกิดขึ้นก็คือการขาดดุลงบประมาณเพราะเงินคอร์รัปชันจะไม่กลับเข้ามาสู่ระบบ ในประเทศไทยนั้นสำหรับรอบปีงบประมาณหนึ่งมีการพูดกันว่ามีการคอร์รัปชันถึงเกือบร้อยละ ๒๕ ของงบประมาณทั้งหมด นั่นหมายความว่าเงินงบประมาณของรัฐที่ควรจะนำมาใช้จ่ายได้หดหายไปปีละ ๒๕% ซึ่งในที่สุดรัฐบาลก็ต้องออกพันธบัตรเงินกู้หรือหาแหล่งเงินกู้อื่นมาเพื่อใช้จ่ายในงบประมาณทำให้เป็นหนี้สินต่อเนื่องโดยไม่มีวันที่สิ้นสุด ในขณะที่เงินหายไปจากตลาดเงินทุนเพราะการคอร์รัปชันซึ่งก็เท่ากับว่าเงินนั้นกินทางตัวเองและตัวเองสั้นลงทุกที ๆ ซึ่งเมื่อถึงวันนั้นประเทศไทยจะตกอยู่ในสถานะที่ย่ำแย่ทางเศรษฐกิจอย่างหมดทางเยียวยาแก้ไข

หากปล่อยให้มีการคอร์รัปชันอย่างมากมายจนสามารถที่จะรับมรดกตกทอดการคอร์รัปชันทั้งเงินตรา อำนาจต่าง ๆ ได้โดยไม่มีอายุเหมือนเช่นปัจจุบันนี้ เป็นที่เห็นได้ชัดว่าประเทศชาติกำลังจะย่อยยับสู่ความล้มเหลวทางด้านการบริหารงานข้าราชการโดยสิ้นเชิง ผู้บริหารประเทศจำเป็นต้องมีความกล้าหาญ มีความโปร่งใสและมีความซื่อสัตย์เป็นที่ตั้ง โดยไม่เห็นกับพวกพ้อง ญาติ พี่น้อง ที่จะทำให้สังคมของประเทศดีขึ้น จะต้องมีการดำเนินการให้มีการฟ้องร้องสอบสวนการประเมินภาษีเอาภักกองมรดกของข้าราชการที่ตายไปแล้วและมีทรัพย์สินมากมาย หรือกับข้าราชการที่มีทรัพย์สินร่ำรวยผิดปกติไม่ว่าทรัพย์สินนั้นจะอยู่ที่ภริยาหรือคนอื่นก็ถือว่าเป็นผู้ร่วมสมคบกันกระทำผิดตามกฎหมายของบ้านเมืองเป็นผู้สนับสนุนยกย่ายถ่ายเทให้ความร่วมมือปกป้องการคอร์รัปชันของข้าราชการจึงเป็นผู้ร่วมกระทำผิดกับข้าราชการผู้นั้น^๓

^๓ บทบรรณาธิการหนังสือพิมพ์ข่าวสภานายความ ฉบับที่ ๑๒๐ ประจำเดือนเมษายน ๒๕๔๔

การผูกขาดคือมะเร็งเริ่มต้นของการคอร์รัปชัน

สาเหตุสำคัญของการบังคับใช้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติทั้ง ๙ ฉบับที่ผ่านมา มีประเด็นที่เป็นจุดเริ่มต้นสร้างให้สังคมไทยเติบโตใหญ่ด้วยการคอร์รัปชัน จนปัจจุบันอยู่ในลำดับที่ ๔ ของเอเชียรองจากอินโดนีเซีย, จีน และเวียดนามนั้น คงไม่ต้องดูอื่นไกลที่มาที่ไปก็เกิดจากการผูกขาดทั้งหลายไม่ว่าด้วยการทำงานของรัฐวิสาหกิจหรือการให้สัมปทาน เริ่มตั้งแต่การให้สัมปทานป่าไม้ซึ่งมีอยู่มากมายหลังสงครามโลกครั้งที่สอง ทำให้คนไทยยังได้ปลื้มว่ามีไม้มาก แต่ ณ วันนี้ป่าไม้ทั้งหมดที่มีอยู่ก็พบกับความหายนะทำให้มีฟ้าฝนผิดฤดูกาลและน้ำท่วมอย่างที่เราเห็นอยู่

ถัดมาก็เป็นเรื่องของแร่ที่เคยมีอยู่มากมาย โดยเฉพาะแร่ดีบุกเราก็ขายกันจนหมดประเทศ และขายไปโดยรู้เท่าไม่ถึงการณ์ก็มาก โดยเฉพาะสินแร่ดีบุกซึ่งมีแร่แทนทาลัมที่มีมูลค่าอย่างมหาศาล ปนอยู่ในสินแร่ก็ไม่มีความรู้เพราะไม่เคยสร้างสถาบันส่งเสริมให้มีการวิจัยและพัฒนาเลย ทรัพยากรที่มีค่าสำคัญจึงหมดไปจากประเทศ ที่สอนกันมาแต่เด็กว่าประเทศไทยส่งข้าว, ไม้, ยางพารา, แร่ ออกนอกประเทศเป็นรายได้หลักในตำราตั้งแต่หลังสงครามโลกครั้งที่สองมานั้น ก็เป็นแต่เพียงคำท่องที่ท่องกันเรื่อยเปื่อยไม่เคยมีการดูแลบำรุงรักษาและวิจัยพัฒนาให้มันคงและก้าวหน้าแต่อย่างใด จนป่าไม้ก็หมด แร่ก็หมดแล้ว เพราะปัจจุบันนี้ต้นไม้บางพันธุ์ แร่ธาตุที่ประเทศเคยมีก็ต้องมาถูกกันจากรูปวาดหรือรูปถ่าย

จากนั้นก็มีการให้สัมปทานกับรัฐวิสาหกิจทั้งภาคพลเรือนและส่วนที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันประเทศ มีการจัดตั้งสถานีวิทยุ สถานีวิทยุโทรทัศน์ซึ่งจำกัดวงแคบอยู่เฉพาะผู้ที่ เป็นหน่วยราชการ หรือรัฐวิสาหกิจที่รัฐบาลจัดตั้งขึ้นเท่านั้น ถ้ารัฐวิสาหกิจไหนทำไม่ไหวภารกิจที่ได้มาตามกฎหมายพิเศษก็จะมีरण่องถ่ายออกให้กับเอกชนจัดทำ กลุ่มเอกชนที่มีความใกล้ชิดสนิทสนมและที่สามารถจ่ายเบี้ยไ้รายทางได้ก็เข้ามาครอบครอง ตั้งแต่การจัดสรรเวลา การจัดผังรายการ การซื้อเวลาของสถานีวิทยุและสถานีวิทยุโทรทัศน์ การจัดผังโฆษณา รวมทั้งการก้าวเข้ามาเป็นกรรมการจัดสรรคลื่นวิทยุตามกฎหมายโทรคมนาคมที่ออกเป็นกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญฉบับ พ.ศ. ๒๕๔๐ แต่ก็ยังไม่มีความคิดที่จะให้มีสถาบันวิจัยและพัฒนาการโทรคมนาคมที่มีการพัฒนาเทคโนโลยีที่ทันสมัย ยังคงต้องเป็นอาณานิคมใช้เครื่องมือ อุปกรณ์สื่อสารและค่าบริการในราคาแพง ซึ่งประโยชน์ก็ตกให้กับผู้รับสัมปทานทั้งสิ้น

ดังนั้น จะเห็นได้ว่ากลุ่มธุรกิจทุนนิยมซึ่งแต่เดิมที่เก็บตัวอยู่เฉพาะในแวดวงธุรกิจและเป็นเบี้ยล่างให้กับทางข้าราชการและพนักงานรัฐวิสาหกิจต่าง ๆ โดยยอมตนรับใช้แบกภาระค่าใช้จ่ายทุกประเภทเพื่อให้ได้เป็นผู้ผูกขาดให้เป็นผู้ให้บริการโทรคมนาคม เป็นเจ้าของรายการ เจ้าของเวลาและควบคุมรายได้ของสถานีวิทยุและสถานีวิทยุโทรทัศน์ไว้ในกลุ่มของตนเองได้นั้น ปัจจุบันมีความกล้าแข็งกว่าเดิมจนกระทั่งสลัดคราบจากผู้ที่ เป็นนักธุรกิจธรรมดาเปลี่ยนเป็นผู้สนับสนุนทางการเมือง โดยเฉพาะในยุคหลังพฤษภาทมิฬมีความเด่นชัดมากคือการเปลี่ยนสภาพของการเป็นผู้สนับสนุนอยู่รอบนอกให้เข้ามาเป็นผู้เล่นเกมการเมืองเอง การก้าวเข้ามาเป็นข้าราชการการเมืองที่มีตำแหน่งมีหน้าที่และมีอิทธิพลเพียงพอที่จะเอื้อผลประโยชน์ต่อธุรกิจของตนหรือที่ตนมีส่วนร่วมอยู่ได้นั้น ทำให้เห็นได้ชัดเจนว่าวงจรการผูกขาดทางธุรกิจนั้นได้ตีคลุมเข้ามาถึงความสามารถกำหนดแนวนโยบายของรัฐและกรอบของกฎหมายได้โดยกลุ่มทุนเพียงกลุ่มเดียว เรื่องเช่นนี้ประเทศที่มีพัฒนาการทาง

การเมืองและมีความรับผิดชอบต่อประชาชนแล้วเขาจะไม่ทำกัน ผู้ที่เข้ามาเป็นนักการเมืองต้องเข้ามาโดยความสะอาด ปราศจากเบื้องหน้าเบื้องหลังทางด้านธุรกิจที่ตนเองหรือครอบครัวอาจจะมีผลประโยชน์เกี่ยวข้อง และถ้าหากมีก็ต้องแจ้งให้ประชาชนสามารถตรวจสอบได้ชัดเจน ในประเทศไทยจึงคงจะมีแต่ตัวเลขและทรัพย์สินสมบัติที่แจ้งต่อคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) เท่านั้น แต่ก็ไม่มี การสืบเสาะหาหลักฐานของทรัพย์สินที่ได้มาว่าชอบหรือไม่ อย่างไร

ผู้เขียนเห็นว่าการกระทำใด ๆ ก็ตามที่เป็น การส่งเสริมให้มีการผูกขาดทางธุรกิจโดยไม่ได้เอาผลประโยชน์ระยะยาวของประชาชนเป็นที่ตั้งจะส่งผลให้เกิดความเห็นแก่ตัวและในที่สุดจะรวมกันเป็นหมู่คณะที่ดำเนินการคอร์รัปชันทรัพยากรธรรมชาติของประเทศได้เหมือนตัวอย่างที่ทำความพิงาศในด้านทรัพยากรป่าไม้ แร่ ให้กับประเทศไทยมาแล้ว ผู้บริหารบ้านเมืองที่มีคุณธรรมจึงควรกล้าหาญ และแสดงตนให้เหมาะสมกับการถวายสัตย์ปฏิญาณต่อองค์พระประมุขว่าจะทำงานด้วยความซื่อสัตย์ สุจริตและต้องเอาผลประโยชน์ของประชาชนเป็นที่ตั้งเสมอ^๔

ประเทศไทยหรือเมืองไทยถูกสถาบันจากต่างประเทศจัดอันดับความน่าเชื่อถือทั้งระบบ กระบวนการยุติธรรมและการเมืองอยู่ในอันดับก่อนรองบิวหรือลำดับสุดท้ายของประเทศในภูมิภาคนี้ เป็นข่าวใหญ่ที่แพร่หลายไปทั่วทุกหนแห่งและเป็นที่น่าอัปยศแก่คนไทยทั้งมวล แม้ถึงว่าจะยังเป็นที่ยังสงสัยกันอยู่ก็ตามว่ามาตรฐานการจัดลำดับของสถาบันที่ได้ประกาศการจัดลำดับนั้นจะสามารถใช้ได้กับระบบการปกครองในแต่ละประเทศที่แตกต่างกันอยู่นั้นให้ถูกต้องและเป็นธรรมโดยทั่วกันหรือไม่ก็ตาม ก็เป็นหน้าที่ของรัฐบาลไทยและประชาชนคนไทยทุกคนที่จะต้องดำเนินการให้มีการจัดการระงับการแพร่หลายการคอร์รัปชันในประเทศไทย โดยเฉพาะความเบี่ยงเบนในการบริหารงานยุติธรรมให้ดีที่สุด

ประเทศไทยมีแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติที่ใช้กันมาแล้วถึง ๘ แผน เป็นระยะเวลา ๔๐ ปีเต็ม แต่ผลลัพธ์ที่ได้ในทางสังคมและเศรษฐกิจก็คือเราสูญเสียเอกราชของการได้มีระบบเศรษฐกิจที่เข้มแข็งเป็นตัวของตัวเอง การบริหารเศรษฐกิจ การเงิน การลงทุน และเทคโนโลยีของทุกรัฐบาลทำให้คนไทยตกเป็นอาณานิคมทั้งทางทางปัญญาโดยสมบูรณ์ คงไม่ต้องสงสัยว่าระบบการจัดการและการเอาตัวรอดในสภาวะเศรษฐกิจของประเทศที่ล่มสลายเมื่อ ๔ ปีที่ผ่านมาทำให้คนไทยเห็นแก่ตัวมากขึ้น ทั้งนี้ก็เพื่อความอยู่รอดของตน ความสมัคสมานสามัคคี ความปรองดองกัน การพูดจาภาษาเดียวกันก็ลดน้อยถอยลงไป มีแต่การเอารอดเอาเปรียบ ความไม่ไว้ว่างใจซึ่งกันและกัน และการหวังผลประโยชน์เพื่อตนเองและหมู่คณะของตนมีอยู่ให้เห็นเป็นประจำ เริ่มตั้งแต่เจ้าหน้าที่ชั้นผู้น้อยจนกระทั่งถึงผู้บริหารทั้งในภาครัฐและภาคเอกชน รัฐวิสาหกิจ และส่วนราชการที่ดำเนินการต่าง ๆ ไม่ว่าจะเกี่ยวข้องกับการประมง การจ้างงาน การจัดซื้อจัดจ้าง ล้วนแล้วแต่มีค่าคอมมิชชั่นหรือค่าเบียใ้รายทางที่เป็นที่โจษจันและกล่าวขานกันให้เห็นอยู่เป็นประจำ การคอร์รัปชันที่แพร่ระบาดอยู่ขณะนี้ เป็นเสมือนหนึ่งไวรัสหรือมะเร็งร้ายที่เกาะกินสังคมไทย สร้างคำถามที่หาคำตอบไม่ได้กับความร้ายของนักการเมืองผู้บริหาร นักธุรกิจที่เข้ามาสู่ถนนสายการเมือง ข้าราชการ พนักงานรัฐวิสาหกิจชั้นผู้ใหญ่ที่มีฐานะความเป็นอยู่อย่างมั่งคั่งโดยปราศจากที่มาของทรัพย์สินอย่างโปร่งใส สภาพของคนไทยในปัจจุบันเหมือนบัวปริ่มน้ำที่รู้ความจริงก็

^๔ บทบรรณาธิการหนังสือพิมพ์ข่าวสภานายความ ฉบับที่ ๑๔๔ ประจำเดือนเมษายน ๒๕๔๖

พูดไม่ได้ ไม่สามารถที่จะทำให้เกิดความโปร่งใสในกระบวนการตรวจสอบการใช้งบประมาณของรัฐ ทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค การคอร์รัปชันได้สวลงลึกไปถึงระดับการบริหารส่วนตำบล มีการแย่งประมูล มีการฆ่ากันตายเพราะเหตุขัดผลประโยชน์ เป็นข่าวให้เห็นอยู่เป็นประจำตามหน้าหนังสือพิมพ์รายวัน ข้อเท็จจริงนี้แสดงถึงความล่มสลายในด้านการจัดการและการบังคับใช้นโยบายการพัฒนา เศรษฐกิจและสังคมที่ไม่ได้ผล ไม่มีคนไทยที่กล้าหาญพอที่จะแสดงออกมาซึ่งวุฒิภาวะของการเป็นผู้นำ เป็นแบบอย่างที่ดี ผู้นำที่พอจะมีวิสัยทัศน์กว้างไกลก็มีชนกติดหลังเกี่ยวกับความชอบธรรมในการจัดการทรัพย์สิน การเสียภาษีอากรซึ่งเป็นหน้าที่ของคนไทยที่ต้องทำให้ถูกต้อง ในส่วนของภาคเอกชนก็มีการผูกขาดทางการค้าอย่างเห็นได้ชัด การแย่งชิงสัมปทานของรัฐ การกำจัดคู่แข่งทางการค้าโดยการทุ่มทางการตลาด การทุ่มโฆษณาและการเข้ายึดสถานีรายการสำคัญ ๆ ของสถานีวิทยุและโทรทัศน์ต่าง ๆ ของกลุ่มพลังธุรกิจแต่ละกลุ่มอย่างเงียบ ๆ ทำให้เกิดเป็นฝักเป็นฝ่ายเป็นศัตรูทางการค้ากันมากขึ้น^๔

ในสมัยก่อนคอร์รัปชันกับอำนาจมืดจะเป็นเรื่องที่ยพยายามปกปิดซ่อนเร้นระหว่างนักการเมือง ข้าราชการทุจริต ที่มีอำนาจแสวงหาผลประโยชน์จากสัมปทานของรัฐทั้งบนดิน ใต้ดิน และบนฟ้า สร้างความร่ำรวยเป็นอภิมหาเศรษฐีกันมากมาย ถ้าจะถามหาความจริงว่าจะมีนักลงทุนเจ้าของธุรกิจสักกี่คนที่ทั้งชีวิตไม่เคยประพฤติชั่ว ไม่เคยแม้แต่จะให้หรือจ่ายเงินทั้งใต้โต๊ะบนโต๊ะให้กับบรรดานายทุนขุนศึกทั้งหลายรวมทั้งข้าราชการที่ประพฤติไม่ชอบ เนรคุณข้าวแดงแกงร้อนของประชาชน ไม่สมควรที่จะเป็นข้าราชการในแผ่นดินของพระมหากษัตริย์ผู้ทรงไว้ซึ่งทศพิธราชธรรมเลยนั้น คงจะหายากยิ่งกว่าหาเมล็ดข้าวจากกองทราย บุคคลเหล่านี้ร้ายยิ่งกว่าปลวกที่ขึ้นบ้านเรือนใครแล้วก็จะกัดกินจนหมดสิ้น แต่ปลวกนั้นยังมียาฆ่าและวิธีปราบอย่างได้ผล แต่ผู้ที่กินสินบาทคาดสินบนทั้งหมดยังเสนอหน้าเป็นผู้มีเจตนาดีต่อบ้านเมืองและพยายามรวมตัวกันเข้ามายึดฐานอำนาจทางการเมืองและการบริหารงานของประเทศอยู่เหมือนเดิมยากที่จะหายาขนานใดแก้ได้

ปัจจุบันยิ่งร้ายไปกว่าการคอร์รัปชันแบบปกปิดในสมัยเดิม การผูกขาดอำนาจทางเศรษฐกิจ การค้าที่มีให้เห็นอย่างเด่นชัด การร่วมมือกันยึดสัมปทานของรัฐ รวมทั้งการใช้อำนาจทางการค้าขายสินค้าฟุ้ง การช่วงชิงคลื่นสัญญาณกระจายเสียง การแข่งขันแย่งกันเข้ามาเป็นคณะกรรมการจัดสรรคลื่นวิทยุแห่งชาติ แสดงให้เห็นถึงความตะกละโลภโมโหสันของผู้ที่อยากจะเข้ามาแย่งสิ่งที่เป็นของประชาชนที่ร่วมกัน การกระทำได้กล่าวทำโดยเปิดเผยไม่มีความละอายและรู้สำนึกถึงหลักเกณฑ์ของทรัพย์สินอันเป็นประโยชน์ของประชาชนโดยรวม บุคคลเหล่านี้แต่งตัวสวยงาม มีหน้ามีตาในสังคมวางตัวอยู่ในสังคมชั้นสูง และมีฐานะทางการเงิน แต่จิตใจที่จะเอื้ออาทรต่อประชาชนที่จะได้แสวงหาการแข่งขันทางการค้าที่เป็นธรรม การเปิดเสรีธุรกิจอย่างจริงจังบนพื้นฐานของการตรวจสอบของคณะกรรมการที่พอจะเชื่อได้ว่าได้คัดสรรมาอย่างดีนั้นก็จะมีโอกาสเกิดขึ้นในประเทศนี้ ฟุ้งเหลือบฟุ้งใหม่ที่พยายามสยายปีกครอบคลุมธุรกิจโทรทัศน์และวิทยุได้แสดงออกอย่างมูมมาม กลุ่มของระบบการบังคับค่าสุราที่ต้องฟุ้งสินค้านี่ซึ่งเป็นการผูกขาดหรือการควบกิจการระบบโทรทัศน์วงจรปิดประเภทบอกรับสมาชิกของสองสัมปทานมารวมกัน ล้วนแล้วแต่เป็นสัญญาณอันตรายที่ผู้บริโภคคนไทยต้องถูกมัดมือชกกว่าต้องบริโภคสินค้าหรือบริการเช่นที่เป็นอยู่ทุกวันนี้เป็นประจำตลอดมา ดังนั้น

^๔ บทบรรณาธิการหนังสือพิมพ์ข่าวสภานายความ ฉบับที่ ๑๓๕ ประจำเดือนกรกฎาคม ๒๕๔๕

แนวนโยบายของรัฐบาลใดก็ตามที่ส่งเสริมให้มีการผูกขาดโดยเปิดเผยก็เท่ากับเป็นการส่งเสริมให้มีการคอร์รัปชันโดยถูกต้องด้วยกฎหมาย

แนวนโยบายของรัฐบาลในเรื่องนี้ไม่ว่ารัฐบาลไหนจะเข้ามาดำเนินการ จำเป็นต้องมีการทำให้โปร่งใสและเป็นธรรม โดยต้องถือหลักการคุ้มครองผู้บริโภคและคุ้มครองผู้ประกอบการทั้งหลายให้ปฏิบัติอยู่บนมาตรฐานที่เกื้อกูลกันและมีการแข่งขันทางการค้าเพื่อให้ผู้บริโภคได้มีโอกาสคัดเลือกได้อย่างถูกต้อง การละเลยหน้าที่อันพึงปฏิบัติของรัฐบาลใดก็ตามในการบังคับใช้กฎหมายแข่งขันทางการค้าให้ได้ผลอย่างจริงจัง ย่อมแสดงให้เห็นถึงความอ่อนแอและหมดโอกาสสร้างมิติใหม่ทางกฎหมายกับการส่งเสริมให้มีการใช้กฎหมายที่ถูกต้องเมื่อไม่สามารถสร้างบรรทัดฐานของของวินัยทางสังคมที่ดีได้แล้วย่อมจะส่งให้เกิดผลทำให้การผูกขาดกับคอร์รัปชันนั้นกลายเป็นคู่สนิทชิดกันเหมือนเช่นปาหนิงโกที่เจ้านามซึ่งผลร้ายสู่สังคมและประชาชนโดยรวม^๖

ถ้าจะเปรียบ “ประเทศไทย” เป็นบริษัท “ไทยแลนด์ คอร์ปอเรชั่น” แล้ว ในขณะนี้ต้องยอมรับว่ามีสถานะความมั่นคงทางการเงินที่น่าเป็นห่วง ในขณะที่ผู้จัดการบริษัทและบรรดากรรมการทั้งหลายยังสละวณอยู่กับการเปลี่ยนตัวผู้ควบคุมด้านเงินตราและการกำหนดนโยบายที่ยังหาความชัดเจนแน่นอนไม่ได้ ประเทศไทยหรือไทยแลนด์ คอร์ปอเรชั่น ได้แจ้งต่อประชาชนชาวไทยซึ่งเปรียบเสมือนผู้ถือหุ้นทุกคนว่าเงินทุนสำรองนั้นได้ลดลงอย่างมากมาย การค้าขายได้เงินตราเข้าประเทศน้อย การลงทุนจากต่างประเทศน้อยลง อัตราการว่างงานสูงขึ้น ธุรกิจทุกประเภทได้รับผลกระทบจากมาตรการการแก้ไขทางการเงินและการกำหนดนโยบายด้านการเงินอย่างรุนแรง เป็นข่าวที่มีการโจษจันกันไปทั่วโลก นับว่าเป็นเรื่องที่น่าอดสูใจยิ่งนัก รัฐบาลหรือผู้บริหารประเทศหรือบริษัท ไทยแลนด์ คอร์ปอเรชั่น จำต้องยอมสว่หน้าต่อกองทุนการเงินระหว่างประเทศ (IMF) และต่อมากับธนาคารโลก (World Bank) รวมทั้งธนาคารเจ้าหนี้ยี่รายอื่น ๆ ที่จะปล่อยเงินให้กู้กับรัฐบาลไทยเพื่อรักษาสถานภาพความสมดุลในด้านการเงินของประเทศไว้ให้ได้ ความพยายามครั้งนี้คนไทยทั้งประเทศซาบซึ้งดีที่สุดใน เพราะเป็นผู้รับผลจากการที่ต้องเสียภาษีมูลค่าเพิ่มจากการบริโภคสินค้าและบริการสูงขึ้นอีก ๓ เปอร์เซ็นต์ ที่เป็นเช่นนี้เพราะบัญชีรายได้ของประเทศฉบับที่ IMF ได้รับนั้น ความจริงแล้วเป็นแต่เพียงส่วนหนึ่งของสถานะทางการเงินที่แท้จริงของประเทศซึ่งโดยหลักแล้วผู้ให้กู้รายใดก็ตามที่ดูจากบัญชีของผู้ประกอบการที่มีสถานะทางการเงินตกต่ำ เช่น บัญชีรายละเอียดยุติประเทศไทยได้นำเสนอ IMF ไปนั้นก็เป็นที่เชื่อได้ว่าจะต้องกำหนดมาตรการเพิ่มเติมให้ เช่น เรียกเก็บภาษีเพิ่มลดค่าใช้จ่ายโดยการตัดงบประมาณต่าง ๆ ลงไป เพราะเงินกู้ที่จะให้ขึ้นขึ้นอยู่กับเงื่อนไขบังคับก่อนที่ประเทศไทยจะต้องปฏิบัติตามและจะต้องรักษาไว้ให้ได้ตลอดไปตราที่เป็นลูกหนี้เขาอยู่ ไม่เช่นนั้นสิทธิการขอเบิกเงินกู้ซึ่งจะถอนได้เป็นคราว ๆ ไปนั้นก็จะเป็นอันยกเลิก คนไทยหรือผู้ถือหุ้นในไทยแลนด์คอร์ปอเรชั่น จึงไม่ต้องสงสัยว่าตนเองจะต้องก้มหน้ารับภาระภาษีที่เกิดขึ้นอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ เพราะบัญชีที่นำไปเสนอ IMF นั้นไม่ใช่บัญชีแสดงทรัพย์สินหรือแสดงรายได้ที่แท้จริงของประเทศที่ควรจะเป็น

บัญชีอีกบัญชีหนึ่งที่ควรนำมาพิจารณาเป็นอย่างยิ่ง คือ บัญชีที่สองซึ่งก็คือบัญชีที่ซ่อนเงินต่าง ๆ ของผู้ที่โก่งกินบ้านเมือง ผู้ที่คอร์รัปชันและรับสินบนที่มีในทุกวงราชการ และรัฐวิสาหกิจอย่างเช่นครั้งหนึ่งกลุ่มพิทักษ์สันติราษฎร์เคยจะฟ้องร้องกล่าวโทษอาจารย์จากจุฬาลงกรณ์

^๖ บทบรรณาธิการหนังสือพิมพ์ข่าวสภานายความ ฉบับที่ ๑๑๓ ประจำเดือนกันยายน ๒๕๔๓

มหาวิทยาลัยที่ทำรายงานศึกษาแล้วสรุปว่าบรรดาผู้พิทักษ์สันติราษฎร์ส่วนใหญ่มีรายได้เดือนกันมากจนถึงกับจะเป็นคติความกัน แต่ในท้ายที่สุดก็มีการประนีประนอมกันไป นอกจากนี้ยังมีข่าวคราวมากมายเกี่ยวกับเรื่องของการคอร์รัปชันที่ปรากฏว่ามีรายได้ที่ได้มาโดยไม่สามารถระบุแหล่งเงินได้ที่ได้มาโดยชอบ เช่น จากคำพิพากษาศาลฎีกา เมื่อเร็ว ๆ นี้ก็เห็นเป็นตัวอย่างที่เด่นชัดโดยไม่ต้องสงสัยว่าเพียงสองสามรายที่มาสู่กระบวนการยุติธรรมและศาลมีคำพิพากษาให้จ่ายค่าภาษีอากรนั้นเป็นแต่เพียงจำนวนไม่ถึง ๑% ของเงินคอร์รัปชันจริง ๆ ที่แพร่ระบาดอยู่ในเมืองไทย ขณะนี้มีเม็ดเงินรายคอร์รัปชันนี้มีทุกระดับ ตั้งแต่ตำบล อำเภอ จังหวัด กรม กระทรวง และคณะรัฐมนตรี เป็นอย่างนี้มาตลอดระยะเวลา ๕๐ ปี เป็นเรื่องที่ไม่มีความที่อยากจะพูดถึงปัญหานี้เพราะดูจะเป็นความคุ้นเคยและชินชากับการคอร์รัปชันที่เกิดขึ้นในส่วนราชการต่างๆ ดังนั้นความร่ำรวยของผู้มีอันจะกินทั้งหลายในเมืองไทยจึงต่างกับผู้ที่ร่ำรวยในประเทศที่พัฒนาแล้วที่ได้เสียภาษีและสามารถแสดงแหล่งเงินได้ของตนต่อสาธารณชนได้ด้วยความสะดวก ประเทศไทยยังมีคนร่ำรวยประเภทฉ้อราษฎร์บังหลวงอยู่อีกมากมาย แต่เขาเหล่านั้นจะปิดปากเงียบ ถ้าจะให้พูดถึงแหล่งที่มาของเงินได้และการเสียภาษีของตนและครอบครัว ความไม่กล้าเผชิญความจริงตรงนี้แสดงให้เห็นถึงการขาดความซื่อสัตย์ต่อประเทศชาติและโดยเฉพาะบุคคลที่ได้ถวายสัตย์ปฏิญาณต่อหน้าองค์พระประมุขแห่งชาติ

ดังนั้น ถ้าหากผู้จัดการบริษัท ไทยแลนด์ คอร์ปอเรชั่น จำกัด คือ หัวหน้ารัฐบาล ในขณะที่จะทำตนเป็น “ผู้เสียสละ” ตามที่ได้พูดไว้ตั้งแต่ก่อนรับเลือกตั้งเข้ามาก็ต้องมีความกล้าหาญที่จะตัดเม็ดเงินรายเรื่องคอร์รัปชัน โดยหาทางเสนอสถานภาพเศรษฐกิจที่แท้จริงของประเทศต่อ IMF ขอปรับลดภาษีมูลค่าเพิ่มใหม่เปลี่ยนเป็นการออกพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร

(๑) ให้เรียกเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาโดยเพิ่มเติมอนุมาตราที่ (๙) ในมาตรา ๔๐ ความว่า “เงินได้ที่ได้จากการกระทำทุจริตหรือเงินได้ที่ผู้มีเงินได้ไม่อาจแสดงแหล่งที่มาของเงินได้ว่าได้มาโดยสุจริต” นั้นให้เก็บภาษีเงินได้ในอัตรา ๑๐๐%

(๒) ให้ยกเลิกการเก็บภาษีของการส่งเงินได้ของคนไทยในต่างประเทศกลับมายังประเทศไทยตามมาตรา ๔๑ วรรคสองและวรรคสาม

(๓) ให้แก้ไขโดยยกเลิกการยกเว้นการจัดเก็บภาษีมรดกและเงินสินบนที่ราชการจ่ายเป็นรางวัลตามมาตรา ๔๒ (๑๐) และ (๑๑) เสียทั้งสิ้น

(๔) ให้นำข้อจำกัดการถือครองที่ดินที่ได้ถูกยกเลิกไปสมัยยุคปฏิวัติรัฐประหารตามประมวลกฎหมายที่ดินมาใช้บังคับใหม่ ทั้งนี้เพื่อให้มีการกระจายรายได้และการถือครองทรัพย์สินโดยจะเป็นการลดช่องว่างที่ถูกต้องกับ และ

(๕) ให้ลดภาษีเงินได้นิติบุคคลเพื่อพัฒนาตลาดทุนเพื่อให้บริษัทที่สามารถลดสัดส่วนหนี้สิน ต่อทุน (Debt : Equity Ratio) เป็น ๑ : ๑ เรียกเก็บ ๕% สัดส่วน ๒ : ๑ เรียกเก็บ ๑๐% สัดส่วน ๓ : ๑ เรียกเก็บ ๑๕% สัดส่วน ๔ : ๑ เรียกเก็บ ๒๐% และสัดส่วน ๕ : ๑ ขึ้นไปเรียกเก็บ ๒๕%^๗

^๗ บทบรรณาธิการหนังสือพิมพ์ข่าวสภานายความ ฉบับที่ ๘๒ ประจำเดือนกันยายน ๒๕๕๐

“คุณทองแดง” กับ ขานตาครอสมาแล้ว กระจกวิเศษบอกข้าเถิดใครเก่งเลิศในปฐพี

ชื่อเสียง “คุณทองแดง” ในขณะนี้คงไม่มีใครไม่รู้จัก แม้จะมีต้นกำเนิดมาจาก “แม่แดง” ซึ่งเป็นผู้จรรจัดที่อ่อนแอแต่ได้รับพระเมตตาจากพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวโปรดเกล้าฯ นำเข้ามาเลี้ยงในพระราชวัง “แม่แดง” จึงได้ย้ายจากถนนพระราม ๙ เข้ามาอยู่ในเขตพระราชฐานและได้ให้กำเนิด “คุณทองแดง” การแสดงออกของ “คุณทองแดง” ต่อพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวไม่ว่าจะเป็นอาการหมอบกราบด้วยสองเท้าหน้าไขว้กัน การทักทายผู้เข้าเฝ้า และการแสดงความจงรักภักดีตามแบบฉบับของผู้ซื่อสัตย์จนสื่อมวลชนให้ฉายาว่าเป็น “สุนัขประจำราชการผู้ภักดี” นั้น มีความหมายยิ่งใหญ่เพราะ “คุณทองแดง” ไม่ต้องถวายสัตย์ปฏิญาณก่อนเข้ารับตำแหน่ง แต่ “คุณทองแดง” ก็ได้ทำหน้าที่ในฐานะที่ทุกคนรู้ดีว่าเป็นเพื่อนที่ดีที่สุดของมนุษย์ นับได้ว่าเป็นตัวอย่างของผู้ที่ได้แสดงออกถึงการตอบแทนบุญคุณต่อผู้มีพระคุณด้วยความจงรักภักดี

ประเทศไทยมีผู้บริหารประเทศที่เวียนว่ายกันเข้ามาทั้งถูกระบอบประชาธิปไตยและไม่ถูกระบอบประชาธิปไตย ก็หลายครั้งหลายครา มีผู้อาสาที่จะเข้ามาทำงานบ้านเมืองในนามของพระมหากษัตริย์และเป็นตัวแทนของประชาชนแม้ก่อนเข้ารับหน้าที่ในการบริหารบ้านเมืองก็ได้ถวายสัตย์ปฏิญาณทุกครั้งเสมอมา แต่ประเทศไทยเรากียังแอบเอาไม่อาจจะสามารถหา “คุณทองแดง” ได้ในบรรดาผู้บริหารประเทศด้วยเหตุเพราะยังมีการคอร์รัปชั่น มีการเล่นพวก มีการเสียค่าใช้จ่ายแล้วซ้ำอีกเป็นนิจศีลดูเกือบจะเป็นวัฒนธรรมของผู้บริหารประเทศในทุกยุคทุกสมัยที่ผ่านมา การทะเลาะเบาะแว้งที่มีให้เห็นอยู่เป็นประจำจะพยายามกล่าวหากันไม่มีวันสิ้นสุดเป็นเรื่องที่ประชาชนได้ยินได้รับฟังก็รู้สึกเบื่อหน่ายและไม่อาจเข้าใจพฤติกรรมของผู้บริหารประเทศเหล่านี้ได้ โดยเฉพาะการช่วงชิงผลประโยชน์มีอยู่ให้เห็นเป็นประจำที่ทั้งทุจริต ทั้งปฏิบัติไม่ชอบ ทั้งผิดโดยสุจริต ก็แล้วแต่จะสรรหาคำพูดมาแก้ตัว ประชาชนคนไทยไม่มีโอกาสเลยตลอดเวลาที่จะได้รัฐบาลที่ดีและเข้าใจถึงผลประโยชน์ของประชาชน ซื่อสัตย์ต่อหน้าที่ตามถ้อยคำสัตย์ปฏิญาณที่ให้ไว้ต่อองค์พระประมุข

“คุณทองแดง” นั้น เมื่อเข้ามาอยู่ในพระราชฐานแล้วได้ปฏิบัติตนเป็นแม่สุนัขที่ดีมีลูก ๙ ตัว แต่มีอยู่ตัวหนึ่งคือ “คุณอัฐ” ที่ค่อนข้างจะเกรงและดี แต่ “คุณทองแดง” ก็สอน “คุณอัฐ” ด้วยการจับ ให้ “คุณอัฐ” รู้ถึงการทำผิด และ “คุณอัฐ” ร้องแต่ก็ได้ผล “คุณอัฐ” สำนึกผิดและไม่กล้าทำผิดอีกในสังคมเราก็มีหลายอย่าง มีทั้งผู้กว้างขวางที่มีชื่อเสียงที่หวั่นเกรงครั้นคร้ามที่มีความสามารถ แต่ก็รู้จักผิดชอบสามารถอบรมสั่งสอนลูกให้เป็นผู้หลักผู้ใหญ่ในบ้านเมืองที่พอจะยอมรับนับถือกันได้ไม่เกกมะเหรกเกร ไม่วางอำนาจบาตรใหญ่ แต่ก็จะมีอีกสังคมหนึ่งที่พอเป็นถึงนักการเมืองผู้ยิ่งใหญ่แต่ก็อบรมสั่งสอนลูกให้เป็นผู้ร้ายรายสำคัญของบ้านเมืองได้ นอกจากนั้น ยังมีผู้ที่ปกป้องช่วยเหลือเกื้อกูลกันเพื่อให้ผู้กระทำความผิดสามารถหลุดพ้นจากระบบการยุติธรรม ซึ่งเห็นได้ชัดเจนว่าคุณภาพของผู้บริหารประเทศนั้นเทียบกันไม่ได้กับ “คุณทองแดง” ซึ่งเป็นแต่เพียงสุนัขตัวเล็ก ๆ แต่มีความซื่อสัตย์ที่ยิ่งใหญ่ ก็ไม่แน่ใจเหมือนกันว่าจะมีใครอีกจก “คุณทองแดง” เหมือน “คุณย่าเหล” ในสมัยพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ ๖ อีกหรือไม่ เพราะคนเหล่านี้มีอยู่เต็มบ้านเต็มเมืองมากกว่ารัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ ๖ เสียอีก คนไทยจึงได้แต่เฝ้ารอกหา

ผู้บริหารประเทศที่มีจิตใจสูงส่ง เช่น “คุณทองแดง” และหวังว่าคงไม่ต้องรอนานเพราะจะไม่มีอะไรเหลือให้โกงกินกันอีกได้เช่นนี้ตลอดไป

ท่านอดีตรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ อธิบดีกรมการศึกษานอกโรงเรียน และอดีตรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ได้สอนลูกศิษย์ของท่านไว้ตอนหนึ่งว่า “ผมจึงนึกเห็นว่า อันความสำนึกในหน้าที่นั้น คงจะอยู่ตรงนี้เองคือ หน้าที่ของใคร ต้องทำเป็นอย่างดีที่สุด เราจึงต้องปลูกฝังและทำทุกสิ่งทุกอย่างให้คนไทยหมู่ใหญ่ซึ่งในคุณธรรม ความสำนึกในหน้าที่ให้จงได้”^๔

อย่างน้อยเพื่อช่วยเยียวยาแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจของประเทศในขณะนี้ เมื่อวันที่ ๙ ธันวาคม ๒๕๔๐ ที่ได้มีการประกาศทรัพย์สินและหนี้สินของรัฐมนตรีในชุดของรัฐบาลพลเอกชวลิต ยงใจยุทธ พร้อมทั้งทรัพย์สินและหนี้สินของคู่สมรสและบุตรผู้เยาว์นั้น ประโยชน์สิ่งหนึ่งที่ได้จากการประกาศดังกล่าวต่อสาธารณชนก็คือได้สร้างความโปร่งใสขึ้นในระบบผู้บริหารราชการแผ่นดิน ผู้ที่อาสาเข้ามาบริหารราชการแผ่นดินจำเป็นต้องแสดงความบริสุทธิ์เหมือนเช่นในประเทศพัฒนาที่เขาได้ทำกันมานานแล้วโดยไม่ต้องนำมาบัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ การที่อาสาเข้ามาเป็นผู้ใช้อำนาจทางการบริหารประเทศนั้นจำเป็นต้องอย่างยิ่งที่บุคคลผู้ซึ่งอาสาเข้าจะต้องไม่มีผลประโยชน์ขัดกับประโยชน์ของประชาชนนี่คือจุดสำคัญทางวินัยของผู้บริหารที่ต้องปฏิบัติ ดังนั้นหากมีกรณีสงสัยว่าจะมีการใช้อำนาจการบริหารไปในทางที่ผิดมีการรับอามิสสินจ้างหรือมีแต่เพียงแต่ข้อมูลที่เชื่อว่าเข้าข่ายที่ร้ายวร้ายหรือยากจนผิดปกติก็จำเป็นต้องมีการสืบสวนและสอบสวนทำให้ความจริงปรากฏแก่ประชาชนทั้งนี้เพื่อความถูกต้อง การที่เราได้นำเงื่อนไขการแสดงทรัพย์สินและการเสียภาษีอากรไปเขียนไว้ในบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญก็เพราะว่าบุคคลผู้ที่เข้ามามีอำนาจบริหารตลอดระยะเวลา ๖๕ ปี ในระบอบประชาธิปไตยที่ผ่านมาได้สร้างความสงสัยงงววยให้กับประชาชนว่าเขาเหล่านั้นเข้ามาทำเพื่อประโยชน์ประชาชนจริงหรือไม่ รายงานที่ปรากฏจากทรัพย์สินที่บรรดาที่ผู้นำทางการเมืองแต่ละยุคแต่ละสมัยที่ผ่านมาแล้วล้วนแล้วแต่เป็นเรื่องที่ตรงข้ามกับผลประโยชน์ของประชาชนมีการคอร์รัปชันในการแสดงตัวเลขทรัพย์สินที่มากมายมหาศาลจนสุดจะคาดคะเนได้ ผลดีของรัฐธรรมนูญฉบับพุทธศักราช ๒๕๔๐ ฉบับนี้จึงเป็นการเปลี่ยนภาพรวมของผู้บริหารประเทศใหม่ที่จะต้องก้าวเข้ามาด้วยความโปร่งใสและจากไปด้วยความพึงพอใจของประชาชนไม่มีเบื้องหน้าเบื้องหลังที่จะมากล่าวหากันในส่วนที่เกี่ยวกับการรับสินบน การสร้างความร้ายวร้ายให้กับตนเอง ญาติพี่น้อง ดังนั้นการใช้รัฐธรรมนูญในประเทศไทยจึงเริ่มก้าวเข้าสู่ระบบหรือวินัยที่ตึงตามแม้ถึงว่าจำเป็นต้องใช้วิธีการบังคับ โดยการเขียนไว้ในรัฐธรรมนูญก็ตามสิ่งเหล่านี้ก็จะพอเป็นหลักประกันให้ประชาชนได้มีความอบอุ่นใจได้

ตัวอย่างที่เห็นเด่นชัดจากการประกาศทรัพย์สินและหนี้สินของคณะรัฐมนตรีฯ ชุดรัฐบาลพลเอกชวลิต จำนวน ๔๙ ท่าน และบุตรภริยาอีกรวมแล้วประมาณเกือบ ๑๐๐ ท่านนั้น เป็นเรื่องที่น่าสนใจเพราะต่อไปก็จะมีประกาศทรัพย์สินและหนี้สินของรัฐมนตรีของรัฐบาลคุณชวน หลีกภัยอีก ซึ่งเราก็จะได้มาอีกประมาณ ๑๐๐ ท่าน พฤติกรรมที่มีข้อสงสัยเกี่ยวกับบารายรับที่มาจากการแจ้งการเสียภาษีเหล่านี้สามารถนำไปปรับกันได้น้อยตัวเลขที่แสดงออกมาก็จะนำไปสู่เบื้องต้นของการสืบสวนหาความจริง การตามล่าหาความจริงไม่จำเป็นต้องไปบัญญัติกฎหมายใหม่ให้เสียเวลาก็เป็น

^๔ บทบรรณาธิการหนังสือพิมพ์ข่าวสภาพนายความ ฉบับที่ ๑๓๐ ประจำเดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๔๔

หน้าที่โดยชอบด้วยกฎหมายของเจ้าพนักงานประเมินภาษีอากรตามประมวลรัษฎากรที่เมื่อทราบฐานะความเป็นมั่งมีการมีทรัพย์สินที่ประกาศแก่สาธารณชนของบรรดารัฐมนตรีและภริยาหรือบุตรผู้เยาว์แล้ว เจ้าพนักงานประเมิน ซึ่งรวมถึงแต่อดีตกรมสรรพากรลงมาถึงข้าราชการระดับซี ๕ ในกรมสรรพากรทั้งหมดต้องร่วมกันสืบสวนหาข้อเท็จจริงว่าทำไมผู้ที่ไม่เคยยื่นเสียภาษีหรืออ้างว่าไม่มีภาษีจะต้องเสียเพราะเหตุที่เป็นแม่บ้านกลับมีทรัพย์สินมากมายถึงเกือบ ๒๐๐ ล้านบาท ทำไมอดีตข้าราชการซึ่งรับราชการมานานก่อนเกษียณอายุก่อนที่มาดำรงตำแหน่งทางการเมืองจึงมีรายได้มากมายรายได้เหล่านี้ได้เสียภาษีถูกต้องนับย้อนหลังไปตามอายุความการเรียกเก็บภาษีเป็นระยะเวลา ๑๐ แล้วหรือไม่ บรรดานักธุรกิจการเมืองที่สำแดงภาษีทั้งตนเองและคู่สมรสได้รับยกเว้นอย่างไรในการเสียภาษีของที่มาของเงินได้ของตนจำนวนมหาศาล เงินได้นั้นได้มาทางมรดกก็ต้องมีแหล่งที่แน่ชัดเงินได้นั้นได้มาจากการให้ตามศีลธรรมจรรยาหรือตามประเพณีที่จะได้รับการยกเว้นไม่ต้องเสียภาษีก็ไม่ให้จะอ้างได้ทุกกรณีเพราะเคยมีตัวอย่างคำพิพากษาของศาลฎีกาได้กำหนดไว้เป็นบรรทัดฐานไว้ว่าเงินได้ที่กรรมการผู้จัดการบริษัทรับเหมาแห่งหนึ่งได้มอบให้ลูกชายของอดีตพี่ชายนายรัฐมนตรีคนหนึ่งในงานโกนจุกถึงจำนวน ๕๐๐,๐๐๐ บาท นั้น ไม่ใช่เป็นเงินได้ที่ได้มาโดยการให้ด้วยเสนหาดตามจารีตประเพณี หรือเงินได้ประเภทที่ได้มาจากการซื้อขายหลักทรัพย์ก็ต้องมีที่มาที่ไป จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่เจ้าพนักงานประเมินจะต้องดำเนินการเร่งรัดการตรวจสอบการเสียภาษีอากรของบุคคลทั้งหมดที่ความจริงได้ปรากฏต่อสาธารณชนแล้วว่าเป็นผู้ที่มีฐานะมั่งคั่งเกือบทั้งนั้น การละเว้นไม่ปฏิบัติหน้าที่ในส่วนที่เป็นเจ้าพนักงานตามกฎหมายนั้นมีโทษตั้งนั้นเจ้าพนักงานประเมินทุกคนไม่ควรจะนิ่งเฉยเมื่อชานดาครอสได้ปรากฏตัวในเมืองไทยแล้วก็ขอให้รับเร่งดำเนินการรับบริจาคตามประมวลรัษฎากรเสียให้ถูกต้องโดยเฉพาะเรื่องของเบี้ยปรับและเงินเพิ่มที่จะต้องเรียกเก็บในกรณีเสียภาษีไม่ถูกต้องทั้งสามีและภริยาก็กขอให้เก็บให้เต็มเม็ดเต็มหน่วย เชื่อว่าอย่างน้อยจะช่วยแก้ปัญหาเศรษฐกิจของประเทศได้ไม่มากนักน้อย ทั้งนี้อย่าลืมน่าท่านที่ยังมีชานดาครอสมาอีกประมาณ ๑๐๐ กว่าชานดาครอส ในระยะอันใกล้นี้จึงขอให้ท่านที่มีหน้าที่ตามกฎหมายได้รับเร่งทำความจริงให้ปรากฏต่อสาธารณชนทั้งนี้เพื่อประโยชน์ของประเทศสืบไป^๔

กระจกวิเศษบอกข้าเถิดใครเก่งเลิศในปฐพีกับความผิฐานพอกเงิน

เมื่อวันที่ ๒ กรกฎาคม ๒๕๕๖ นายกรัฐมนตรี พ.ต.ท. ทักษิณ ชินวัตร ได้พูดถึงวิชาชีพกฎหมายในกระบวนการยุติธรรมทั้งทางด้าน ศาล อัยการ ตำรวจ รวมทั้งทนายความที่มีความเกี่ยวข้องในด้านการบริหารงานยุติธรรม และตอนหนึ่งของคำพูดในปาฐกถาที่เนติบัณฑิตยสถานนั้น นายกรัฐมนตรีกล่าวว่า "อาชีพทนายความนั้น เรื่องเทคนิคเป็นตัวชี้วัด ยิ่งใช้เทคนิคเก่งเท่าไรร่ำค่าทนายก็แพงเท่านั้น ผลที่ออกมาคือชนะคดีโดยทั้งที่ชั่วแสนชั่ว ส่วนคดีความของคนยากจนจะเสียเปรียบเพราะชนะกันด้วยเทคนิค เทคนิคดี ทนายดี วิ่งดี อีกต่างหาก แล้วคนจนจะเอาอะไรไปสู้"

คำกล่าวข้างต้นนั้นเป็นจริงในส่วนหนึ่งซึ่งก็เคยมีผู้กล่าวกันอยู่เสมอว่า "คุณนั้นส่วนใหญ่จะมีไว้สำหรับขังคนจนและ.....เท่านั้น" เพราะก็เป็นที่ยุ้กันทั่วไปว่าคนจนนั้นไม่ได้รับการเหลียวแลจากรัฐบาลทุกรัฐบาลที่ผ่านมา โดยเฉพาะการช่วยเหลือประชาชนทางกฎหมายที่วิชาชีพทนายความได้

^๔ บทบรรณาธิการหนังสือพิมพ์ข่าวสภานายความ ฉบับที่ ๘๕ ประจำเดือนธันวาคม ๒๕๕๐

เริ่มทำมาตั้งแต่เริ่มตั้งสมาคมในปี พ.ศ. ๒๕๐๐ จนถึงการจัดสภาพนายความ ปี พ.ศ. ๒๕๒๘ และมีสมาชิกในปัจจุบัน ๔๐,๐๐๐ กว่าคน แม้ทนายความทุกคนพร้อมที่จะให้ความช่วยเหลือประชาชนตามแนวนโยบายแห่งรัฐตามรัฐธรรมนูญ ตามพันธะหน้าที่ที่ระบุไว้ในพระราชบัญญัติทนายความ พ.ศ. ๒๕๒๘ และประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาก็ตาม แต่ความช่วยเหลือดังกล่าวนั้นถูกจำกัดด้วยเงินอุดหนุนที่ได้มาแต่น้อยนิด เพียงปีละ ๕๐ ล้านบาท ถ้าเอาจำนวนคดีที่สภาพนายความได้ให้ความช่วยเหลือหลายหมื่นเรื่องต่อปีมาหารแล้วจะเหลือไม่ถึงคิดละ ๒๐๐ บาท สภาพนายความได้เคยของบประมาณไปเพียงปีละ ๒๐๐ ล้านบาท แต่ก็ไม่เคยได้รับการพิจารณา ทั้ง ๆ ที่องค์กรสภาพนายความเป็นองค์กรที่มีความรับผิดชอบโดยตรงตามรัฐธรรมนูญและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง แต่การจัดสรรงบประมาณยังอยู่ในระบบให้ความเชื่อมั่นแก่หน่วยราชการเป็นหลัก การให้ความช่วยเหลือแก่ประชาชนไม่ว่าในเรื่องใด ๆ จึงเป็นไปในรูป "นาย" กับ "บ่าว" ตลอดเวลา

ข้อที่ถูกต้องอีกอย่างหนึ่งก็คือว่าคนรายนั้นแม้จะชั่วแสนชั่ว ถ้ามีเงินโอกาสชนะคดีก็มีสูง ตัวอย่างก็มีให้เห็นอยู่ บางครั้งถ้าเรายืนอยู่หน้ากระจกพูดประโยคเดียวกันใส่กระจก คำพูดนั้นเองก็จะกลับมากกระทบที่หน้าเราว่าสิ่งที่เราพูดนั้นเราได้ทำหรือเปล่า เราเป็นตัวอย่างคนดีจริงหรือเปล่า มีความโปร่งใสในการอาสาเข้ามาบริหารประเทศจริงหรือ เข้ามาเพื่อรักษาผลประโยชน์ของพันธมิตรทางธุรกิจของตนโดยอาศัยเทคนิคและชั้นเชิงความเป็นนักธุรกิจสร้างภาพให้เห็นถึงความร่ำรวย แจกจ่ายเงินในโครงการด้วยเงินภาษีของประชาชนอย่างมโหฬารเพื่อให้ได้มาซึ่งชื่อเสียงของพรรคพวกตนเอง การนำเงินภาษีอากรของประชาชนมาใช้ในหลายโครงการจะประสบความสำเร็จจริงหรือไม่ก็ยังไม่มีการถ่วงถ่วง ในระยะยาวประเทศชาติจะแข็งแกร่งทางเศรษฐกิจจริงหรือ และประชาชนจะพ้นจากความจนจริงหรือไม่ ก็ยังเป็นเรื่องที่น่ากังขาอยู่มาก จนทำให้เกิดความน่าเป็นห่วงว่ามีความชอบธรรมในด้านการดำเนินแนวนโยบายแห่งรัฐเพียงใดหรือไม่ หรือว่าเป็นกรณีพวกมากลากไปยกมือให้ทุกครั้งที่มีการแก้กฎหมายเสนอกฎหมายใหม่ อย่างเช่นทำให้ทรัพย์สินของรัฐวิสาหกิจในกิจการโทรคมนาคมที่มีค่าเป็นหมื่น ๆ ล้านลดน้อยถอยค่าลงอย่างมากเพราะการออกพระราชกำหนดแต่ในทางตรงกันข้ามจะเป็นการทำกำไรให้กับบริษัทที่ได้รับสัมปทานอีกเป็นหมื่นล้านนั้น ยังเป็นคำตอบที่ประชาชนไม่ได้รับความกระจ่าง

จึงขอให้มีการเมืองทั้งหลายอย่าประมาทว่าประชาชนรู้ไม่เท่าทันและจะมีความสุขอยู่ในตำแหน่งได้ตลอดไป สักวันหนึ่งอาจจะมามีคดี "คอร์รัปชั่นเชิงนโยบาย" ที่ทำให้คนไม่กี่คนที่มีความร่ำรวยเหมือนกับนักธุรกิจที่เล่นกล แสดงมายากลให้ประชาชนเห็นว่ามีโครงการดี ช่วยคนจน แต่ก็เก็บค่าแสดงหรือค่าบริการงานโดยทางอ้อมสูงมากขึ้นสู่ศาลพิเศษ คือศาลฎีกาแผนกคดีอาญานักการเมือง ซึ่งใครจะลอง "วิ่งดี" คูก็ได้ เพราะสภาพนายความเชื่อมั่นในความสุจริตของผู้พิพากษาผู้ใหญ่ที่เป็นเสาหลักของกระบวนการยุติธรรม ที่จะเป็นผู้พิจารณากลโกงของกลุ่มคนบางคนให้เป็นคดีตัวอย่างของประเทศต่อไป และคงจะมีคำพิพากษาศาลฎีกาสร้างบรรทัดฐานเรื่อง "คอร์รัปชั่นเชิงนโยบาย" มาสู่สายตาประชาชน สภาพนายความซึ่งเป็นสถาบันวิชาชีพของทนายความหลายหมื่นชีวิตขอยุ่ข้างประชาชน และจะทวงถามสิทธิอันชอบธรรมของประชาชนกับเขาเหล่านั้นว่าเขาสุจริตใจต่อประชาชนจริงหรือไม่ โดยจะใช้ความสามารถของวิชาชีพทนายความที่ใช้หลักนิติธรรมเป็นที่ตั้งอย่างเต็ม

ความสามารถ^{๑๐} โดยเฉพาะจะน้อมนำพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวที่พระราชทานแก่คณะผู้ว่าราชการจังหวัดแบบบูรณาการในโอกาสเข้าเฝ้าถวายสัตย์ปฏิญาณ เมื่อวันที่ ๘ ตุลาคม ๒๕๕๖ ว่า

“...ภายใน ๑๐ ปี เมืองไทยน่าจะเจริญ ข้อสำคัญ คือ ต้องหยุดการทุจริตให้สำเร็จและไม่ทุจริตเสียเอง...”

“...ถ้าทุจริตแม้แต่นิดเดียว ก็ขอแข่งให้มีอันเป็นไป พุดอย่างนี้หยาบคาย แต่ว่าขอให้มีอันเป็นไป แต่ถ้าไม่ทุจริต สุจริตและมีความตั้งใจมุ่งมั่นสร้างความเจริญ ก็ขอให้ต่ออายุได้ถึง ๑๐๐ ปี ส่วนคนไหนที่มีอายุมากแล้ว ขอให้แข็งแรง ความสุจริตจะทำให้ประเทศไทยรอดพ้นอันตราย...”

พระราชดำรัส พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
พระราชทานแก่คณะผู้ว่าราชการจังหวัดแบบบูรณาการ
ในโอกาสเข้าเฝ้าถวายสัตย์ปฏิญาณ เมื่อวันที่ ๘ ตุลาคม ๒๕๕๖

^{๑๐} บทบรรณาธิการหนังสือพิมพ์ข่าวสภานายความ ฉบับที่ ๑๔๗ ประจำเดือนกรกฎาคม ๒๕๕๖

ให้ความผิดการคอร์รัปชันเป็นความผิดมูลฐานของกฎหมายฟอกเงิน

มาตรการส่วนใหญ่ที่กำหนดไว้ในอนุสัญญาสหประชาชาติเพื่อต่อต้านองค์การอาชญากรรมข้ามชาติ ค.ศ. ๒๐๐๐ นั้น ได้กำหนดความผิดมูลฐานเกี่ยวกับความผิดฐานฟอกเงินไว้ตามข้อ ๖ วรรค ๒ (ก) ที่ให้ขยายความผิดมูลฐานให้กว้างที่สุด โดยให้ครอบคลุมถึงความผิดฐานเข้ามีส่วนร่วมในองค์การอาชญากรรม คอร์รัปชัน การขัดขวางความยุติธรรมและการกระทำความผิดที่มีอัตราโทษขั้นสูงจำคุกไม่น้อยกว่า ๔ ปี (ความผิดอาญาร้ายแรง) ที่เกี่ยวกับกลุ่มองค์การอาชญากรรม และในอนุสัญญาฯ ข้อ ๖ วรรค (ข) (๑) กำหนดให้การได้มา การครอบครองการใช้ประโยชน์โดยรู้ในขณะรับทรัพย์สินนั้นว่าเป็นรายได้จากการประกอบอาชญากรรมด้วย นอกจากนี้อนุสัญญาฯ ข้อ ๖ วรรค ๒ (ก) ขยายถึงการกระทำความผิดมูลฐานนอกราชอาณาจักรด้วย แต่มีเงื่อนไขว่าจะต้องเป็นความผิดฐานฟอกเงินในรัฐที่บังคับใช้กฎหมายฟอกเงิน เมื่อเกิดการกระทำความผิดมูลฐานที่เป็นความผิดอาญาขึ้นในประเทศภาคีและเป็นความผิดในประเทศที่มีการบังคับใช้ความผิดฐานฟอกเงิน

อนุสัญญาฯ ข้อ ๗ วรรค ๑ (ข) ให้อำนาจองค์การบังคับใช้กฎหมายในการให้ความร่วมมือแลกเปลี่ยนข้อมูลในระดับประเทศและระหว่างประเทศเพื่อเสริมมาตรการยับยั้งและตรวจจับการฟอกเงิน รวมทั้งการจัดการกับทรัพย์สินที่ถูกริบ (กรณีที่มีการขอความร่วมมือระหว่างประเทศ) ตามอนุสัญญาฯ ข้อ ๑๔ ที่กำหนดให้มีการจัดการกับทรัพย์สินที่ถูกริบให้เป็นไปตามบทบัญญัติกฎหมายภายในของแต่ละประเทศซึ่งมีวิธีปฏิบัติที่แตกต่างกัน แต่การฉ้อราษฎร์บังหลวงเป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้การแก้ปัญหาเรื่องการกระทำความผิดของกลุ่มอาชญากรที่จัดตั้งในลักษณะองค์การไม่ได้ผล ดังนั้นเพื่อแก้ปัญหาเรื่องนี้อนุสัญญาฯ จึงกำหนดมาตรการต่อต้านการฉ้อราษฎร์บังหลวงเอาไว้ด้วย โดยกำหนดไว้ในข้อ ๘ และข้อ ๙ ดังนี้ คือ

“ข้อ ๘ การกำหนดให้การฉ้อราษฎร์บังหลวงเป็นความผิดอาญา

๑. การกำหนดให้รัฐภาคีรับเอามาตรการทางกฎหมายและมาตรการอื่นมาใช้ตามความจำเป็นเพื่อกำหนดให้การกระทำดังต่อไปนี้เป็นความผิดอาญาเมื่อกระทำโดยเจตนา

(ก) การสัญญาว่าจะให้เสนอให้ผลประโยชน์แก่เจ้าหน้าที่รัฐ

(ข) การเรียกรับหรือการรับผลประโยชน์ที่ไม่พึงได้รับของเจ้าหน้าที่ของรัฐโดยตรงหรือโดยอ้อม

๒. การกำหนดให้รัฐภาคีจะต้องพิจารณาปรับเอามาตรการทางกฎหมายและมาตรการอื่นเช่นว่า ตามความจำเป็นเพื่อกำหนดให้การดำเนินการ

๓. การกำหนดให้รัฐภาคีจะรับเอามาตรการเท่าที่จำเป็น เพื่อกำหนดให้การมีส่วนร่วมในการกระทำความผิดที่กำหนดไว้ในข้อนี้เป็นความผิดอาญาในฐานะเป็นตัวการร่วมด้วย

๔. ให้ความหมายของอนุสัญญานี้ใช้คำว่า “เจ้าหน้าที่ของรัฐ” หมายถึงเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือบุคคลผู้ให้บริการสาธารณะตามที่กำหนดไว้ในกฎหมายภายในและตามที่ใช้บังคับอยู่ในกฎหมายอาญาของรัฐภาคีซึ่งบุคคลนั้นปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าว

ข้อ ๙ มาตรการต่อต้านการฉ้อราษฎร์บังหลวง

๑. ให้รัฐภาคีรับเอามาตรการทางกฎหมาย มาตรการทางปกครองหรือมาตรการที่มีประสิทธิผลอื่น ๆ เท่าที่เหมาะสมและสอดคล้องกับระบบกฎหมายของตนเพื่อส่งเสริมความมีศักดิ์ศรีและเพื่อป้องกันตรวจจับและลงโทษการฉ้อราษฎร์บังหลวงโดยเจ้าหน้าที่ของรัฐ

๒. การกำหนดให้รัฐภาคีดำเนินมาตรการเพื่อป้องกันการดำเนินการอย่างมีประสิทธิภาพ โดยพนักงานเจ้าหน้าที่ของตนในการป้องกันการตรวจจับและการลงโทษการฉ้อราษฎร์บังหลวงของเจ้าหน้าที่ของรัฐรวมทั้งการทำให้พนักงานเจ้าหน้าที่เช่นว่ามีความเป็นอิสระอย่างเพียงพอเพื่อป้องกันความแทรกแซงจากอิทธิพลที่ไม่เหมาะสมในการดำเนินการของพนักงานเจ้าหน้าที่เหล่านั้น”

นอกจากนี้แล้ว การฉ้อราษฎร์บังหลวงก็คือการเอาทรัพย์สินแผ่นดินไปเป็นของตนและพวกพ้องควรที่จะมีการแก้ไขไม่ให้มีการหลุดพ้นไปจากการทำผิดและได้ทรัพย์สินจากรัฐไป เพราะเหตุคดีขาดอายุความ ควรถือว่าทรัพย์สินเงินทองที่เอาไปโดยทุจริตนั้นเป็น “ทรัพย์สินของแผ่นดิน” ที่ไม่มีอายุความและจะตกทอดไปอีกกี่ลำดับชั้นก็ไม่สามารถยกอายุความมาตัดสิทธิของรัฐที่จะทางคืนได้ จึงจำเป็นจะต้องแก้ไขกฎหมายในเรื่องนี้ ก็เป็นเรื่องสมเหตุสมผลที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภาควรจะช่วยกันผลักดันให้เกิดผลขึ้นโดยเร็ว^{๑๑}

^{๑๑} บทบรรณาธิการหนังสือพิมพ์ข่าวสภานายความ ฉบับที่ ๑๔๕ ประจำเดือนพฤษภาคม ๒๕๔๖

คอร์รัปชันโลกาภิวัตน์ กับการดำเนินงานต่อข้อกล่าวหาคอร์รัปชัน ที่ทำอากาศยานสุวรรณภูมิ

ความเคลื่อนไหวทางการเงินและการลงทุนข้ามชาติที่พัฒนาไปมากในโลกของธุรกิจอิเล็กทรอนิกส์ในปัจจุบัน การเงินไม่ใช่จะเป็นประโยชน์ต่อเฉพาะนักลงทุนตัวจริงที่มุ่งประสงค์ลงทุนทางด้านอุตสาหกรรมการผลิต ประกอบ จำหน่ายสินค้าหรือการให้บริการข้ามชาติตามที่ได้มีการพัฒนาการออกแบบธุรกรรมและตราสารลงทุนใหม่ ๆ ขึ้นมามากในทศวรรษที่ผ่านมา ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของการป้องกันความเสี่ยงในเรื่องของอัตราแลกเปลี่ยนเงิน ความเสี่ยงเกี่ยวกับอัตราดอกเบี้ยลอยตัว รวมทั้งความเสี่ยงทางด้านการผันผวนทางการเมืองและความไม่สงบภายใน และ/หรือ ภัยธรรมชาติต่าง ๆ ทำให้เกิดรูปแบบของผลิตภัณฑ์ของธุรกรรมทางการเงินการลงทุนในระหว่างประเทศที่มีมากขึ้นเป็นเงาตามตัว รวมทั้งนโยบายเสรีที่ให้มีการเคลื่อนย้ายเงินลงทุนผ่านตลาดทุนและตลาดเงินระหว่างประเทศหลายแห่งได้ก็เปิดโอกาสมากขึ้นให้กับผู้ลงทุนที่ประสงค์จะปกปิดที่มาของเงินลงทุนโดยไปจัดรูปของการลงทุนเป็นประเภทกองทุน Trust (Trust Fund) เป็นจำนวนมาก ทั้งนี้เพื่อป้องกันความลับเกี่ยวกับการเคลื่อนไหวของผู้ลงทุนที่ยังไม่ประสงค์ที่จะเปิดเผยแหล่งเงินทุนของตน ประกอบกับการวางแผนภาษีอากรข้ามชาติที่มีผลทำการเสียภาษีให้ลดน้อยลง หรือได้รับการยกเว้นภาษีจากความสามารถของนักการภาษีที่มีความชำนาญการทั้งในยุโรปและอเมริกา ทำให้ได้ผลตอบแทนสูงจากการลงทุนข้ามชาติ

อย่างไรก็ดี ธุรกรรมทางการเงินการลงทุนดังกล่าวก็ยังชอบด้วยกฎหมายอยู่ เว้นแต่เมื่อมีเจตนาไม่สุจริตเคลือบแคลงอยู่ธุรกรรมเช่นนี้จะเปิดโอกาสให้มีการลงทุนแอบแฝงขึ้น โดยเฉพาะเมื่อโอกาสเปิดให้จะมีนักการเมืองจำนวนไม่น้อยในหลายประเทศที่แอบแฝงมาในคราบนักลงทุน โดยมุ่งประสงค์จะปรับเปลี่ยนเงินที่ได้มาโดยทุจริตเป็นรูปของกองทุน Trust (Trust Fund) ขึ้นในหลาย ๆ ภูมิภาคของโลกซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นประเทศที่กำลังพัฒนาทำให้ที่มีการก่อตั้งบริษัทในประเทศที่ได้รับยกเว้นภาษี Tax Haven Countries ซึ่งมีอยู่มากกว่า ๕๐ แห่งทั่วโลก โอกาสทองที่เปิดเช่นนี้จึงเป็นจุดสำคัญที่ทำให้ให้นักการเมืองผู้คิดคดโกงบ้านเมืองสามารถใช้เป็นแหล่งพอกเงิน ซึ่งต่อมาก็จะใช้เป็นหน่วยลงทุนไปยังตลาดทุนในประเทศต่าง ๆ และหน่วยลงทุนก็มีอิทธิพลต่อตลาดทุนในประเทศที่กำลังพัฒนาอย่างมาก และโอกาสที่จะใช้ตลาดทุนเพื่อแสวงหากำไรและแจกจ่ายจากการลงทุนในตลาดทุนให้กับพลพรรคก็จะง่าย

ผู้เขียนจึงอยากให้บทบาทของผู้กำกับตลาดทุนในประเทศไทยเพิ่มความเข้มงวดในการเปิดเผยข้อมูลในการลงทุนของกองทุนจากต่างชาติให้มากที่สุดเท่าที่จะมากได้ ทั้งนี้เพื่อป้องกันภัยใดๆ ที่เกิดจากการใช้ตลาดทุนในประเทศไทยเป็นเครื่องมือของนักการเมืองที่คดโกงจากต่างประเทศ รวมถึงตลอดถึงกองทุนในรูปแบบ Hedge Fund ของประเทศต่าง ๆ ที่เคยสร้างความสัมพันธ์อันดีกับตลาดเงินมาแล้วเมื่อปี ๒๕๔๐ ซึ่งจนขณะนี้ความเจ็บปวดครั้งนั้นก็ยังไม่ลืมนั่นไป เพราะเป็นความหายนะที่มากที่สุดเท่าที่ประเทศไทยเคยประสบ ดังนั้นการเพิ่มวิธีการหาข้อเท็จจริงเกี่ยวกับต้นตอและแหล่งเงินทุนที่แท้จริงจึงเป็นสิ่งที่ผู้บริหารตลาดทุนของประเทศไทยควรจะหามาตรการที่ดีเพื่อคุ้มครองสาธารณประโยชน์ของคนทั้งชาติไว้ให้ได้ อย่างมั่นคง คือ อย่าให้มีกองทุน Trust Fund ที่แอบแฝง

หรือกองทุน Hedge Fund ที่กำลังทำกำไรจากตลาดการค้าน้ำมันทั่วโลกในขณะนี้ มาฉกฉวยโอกาสปั่นหรือสร้างราคาหลักทรัพย์ในตลาดทุน คือ ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยโดยไม่ชอบธรรม^{๑๒}

ตามที่มีข้อเท็จจริงปรากฏเป็นข่าวจากสื่อสารมวลชนทั้งในและต่างประเทศ รวมทั้งที่มีการวิพากษ์วิจารณ์และการให้ความเห็นต่อเรื่องกรณีมีการกล่าวหาว่ามีการให้สินบนแก่เจ้าหน้าที่ของไทยในส่วนที่เกี่ยวกับการทำงานรับเหมาติดตั้งเครื่องถ่ายเอ็กซเรย์วัตถุระเบิดจากบริษัทคู่ค้าในประเทศสหรัฐอเมริกาแห่งหนึ่ง และเป็นกรณีที่วิพากษ์วิจารณ์กันมากกว่าประเทศไทยต้องเสียชื่อเสียงกับการกล่าวหาดังกล่าว รวมทั้งได้มีข้อเสนอแนะให้มีการเลิกสัญญาที่ดี การฟ้องร้องบริษัทที่เปิดเผยข้อมูลดังกล่าวก็ดีขึ้น เห็นว่าเพื่อเป็นการคุ้มครองประโยชน์สาธารณะในการทำความจริงให้ปรากฏเป็นที่โปร่งใสและสามารถที่จะตอบคำถามได้ทุกคำถาม เกี่ยวกับความเป็นไปได้หรือความถูกต้องในการแก้ไขข้อกล่าวหา ตลอดจนในการที่ดำเนินการตรวจสอบความถูกต้องของการจัดการภายในองค์กรรัฐวิสาหกิจรวมทั้งของผู้รับเหมางานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง กรณีจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งหากรัฐบาลโดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะพิจารณาดำเนินการ โดยลำดับดังนี้

๑. กรณีตามข้อเท็จจริงข้างต้น เห็นว่าหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องยังไม่ควรที่จะต้องใช้เหตุจากการเปิดเผยข่าวการจ่ายเงินของบริษัทในประเทศสหรัฐอเมริกาให้กับเจ้าหน้าที่ของรัฐ ถือเป็นความเสียหายแก่หน่วยงานคู่สัญญาไทยที่จะใช้เป็นเหตุในการเลิกสัญญา เพราะเหตุดังกล่าวไม่ใช่ข้อแก้ตัวทางสัญญาที่ถูกต้อง เนื่องจากการเปิดเผยของบริษัทในสหรัฐอเมริกาชอบด้วยกฎหมายของประเทศเขา ในทางตรงกันข้ามหน่วยงานของรัฐควรจะเร่งดำเนินการตรวจสอบความถูกต้องของการทำสัญญาและให้มีการปฏิบัติตามสัญญาโดยเร็ว จะทำให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับการตกลงซื้อขายมากกว่าปิดโอกาสเสียแต่ต้น โดยเฉพาะการกำกับการชำระเงินไว้กับผู้ผลิตที่ต้องผ่านธนาคารย่อมสามารถตรวจสอบได้โดยง่าย และตามข่าวนั้นเป็นที่ยอมรับกันในทางเทคนิคว่าเครื่องที่จัดซื้อเป็นเครื่องที่มีประสิทธิภาพสูงดีกว่าเครื่องที่จะซื้อจากประเทศอื่น กรณีจึงไม่มีความจำเป็นที่จะต้องเลิกสัญญา เพราะการถือปฏิบัติตามสัญญาจะทำให้ได้ข้อมูลที่แท้จริงดีขึ้น เพื่อสร้างความกระจ่างให้กับประชาชนคนไทยโดยทั่วไป

๒. กรณีดังกล่าวยังไม่เป็นเหตุที่จะให้หน่วยงานไทยไปฟ้องร้องบริษัทในสหรัฐอเมริกาที่ได้ให้ข้อมูลกับสำนักงานควบคุมกำกับดูแลตลาดหลักทรัพย์ของสหรัฐอเมริการณที่บริษัทหนึ่งได้เข้าไปซื้อกิจการและได้เปิดเผยข้อเท็จจริงนี้ เพื่อยุติการกระทำเข้าข่ายหรืออาจจะเข้าข่ายไม่ชอบด้วยกฎหมายต่อต้านการคอร์รัปชันในต่างประเทศของสหรัฐอเมริกา ซึ่งเหตุผลที่เห็นว่าไม่ควรจะดำเนินการก็เพราะว่าจะเสียค่าใช้จ่ายสูงหากจะไปฟ้องร้องในประเทศสหรัฐอเมริกาและไม่เป็นประโยชน์รวมทั้งไม่ใช่ข้อเท็จจริงอันจะเป็นเหตุหรือมีมูลที่จะฟ้องร้องคดีให้ได้ผลตามที่ตั้งใจ โดยเฉพาะหากแพคดีก็จะเสียค่าใช้จ่ายเพิ่มสูงมากขึ้นอีก ซึ่งนอกจากประเทศไทยแล้วประเทศฟิลิปปินส์หรือประเทศจีนที่ถูกกล่าวหาด้วย ก็ยังไม่มีข้อมูลว่าประเทศใดออกมาโต้แย้งหรือแสดงว่าจะฟ้องร้องบริษัทดังกล่าวแต่อย่างใด กรณีจึงควรที่จะถือปฏิบัติในเรื่องของการตรวจสอบธุรกรรมของทุกหน่วยงานและบริษัทภายในประเทศไทยที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ได้ความกระจ่างและชัดเจนจะดีกว่า

^{๑๒} บทบรรณาธิการหนังสือพิมพ์ข่าวสภานายความ ฉบับที่ ๑๗๒ ประจำเดือนสิงหาคม ๒๕๔๘

๓. เพื่อเป็นตัวอย่างอันดีของการทำงานและปกป้องชื่อเสียงของประเทศไทย อยากเห็นรัฐบาลและรัฐวิสาหกิจตั้งคณะกรรมการตรวจสอบการทำงานเรื่องการซื้อขายดังกล่าวนี้โดยเร็ว ซึ่งการตรวจสอบครั้งนี้ควรทำให้เป็นตัวอย่างที่สมบูรณ์และควรประกอบไปด้วยหน่วยงานต่าง ๆ ดังนี้

๓.๑ ขอให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินเข้ามาตรวจสอบการทำงานของการทำอากาศยานและ/หรือบริษัทการทำอากาศยานสากลกรุงเทพแห่งใหม่ จำกัด ซึ่งเป็นรัฐวิสาหกิจ ว่ามีแนวนโยบายการทำงานถูกต้องสอดคล้องกับภารกิจตามวัตถุประสงค์ และมีหลักเกณฑ์ถือปฏิบัติในด้านบัญชีและการดำเนินการทางธุรกิจสอดคล้องกับแนวนโยบายของรัฐวิสาหกิจตรงตามวัตถุประสงค์หรือไม่ รวมทั้งการบริหารจัดการเกี่ยวกับการทำสัญญาซื้อขาย และ/หรือสัญญาจ้างเหมาต่าง ๆ กับผู้รับเหมา เป็นไปโดยถูกต้องอย่างไร

๓.๒ ขอให้สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (กลต.) สอบสวนบริษัทที่อยู่ในตลาดหลักทรัพย์ ซึ่งเป็นผู้รับเหมาที่เกี่ยวข้องกับงานนี้ในตนเองเดียวกับสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ของสหรัฐอเมริกาได้สืบสวนโดยหาข้อมูลจากบริษัทที่จดทะเบียนอยู่ในตลาดหลักทรัพย์มาให้ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการกล่าวหาที่เกิดขึ้นในสหรัฐอเมริกาที่ว่ามีการจ่ายเงินที่ไม่ชอบให้กับเจ้าหน้าที่ของรัฐในประเทศไทย ฟิลิปปินส์ และจีน มีข้อเท็จจริงเกี่ยวข้องกันอย่างไร หรือไม่

๓.๓ ขอให้เจ้าหน้าที่พนักงานควบคุมการแลกเปลี่ยนเงินตราของธนาคารแห่งประเทศไทยประสานงานกับธนาคารพาณิชย์ที่ได้รับอนุญาตส่งข้อมูลเกี่ยวกับการส่งเงินออกนอกประเทศทั้งหมดเกี่ยวกับการซื้อวัสดุอุปกรณ์ รวมตลอดถึงบริการการติดตั้งที่เกี่ยวข้องเครื่องมือนี้มาให้ตรวจสอบพร้อมทั้งขอให้กรมศุลกากรเข้าดำเนินการตรวจพิกัดราคาสินค้า แหล่งกำเนิดของสินค้า ทั้งนี้เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อเท็จจริงเกี่ยวกับราคาที่แท้จริงของสินค้านั้น ๆ ซึ่งจะรู้ชนิดและประเภทสินค้าที่ซื้อโดยละเอียด รวมทั้งราคา CIF และอุปกรณ์ต่าง ๆ

๓.๔ ให้กรมสรรพากร โดยหน่วยงาน (LTO) ซึ่งตรวจสอบภาษีโครงการขนาดใหญ่ส่งเจ้าหน้าที่เข้าไปตรวจสอบบัญชีภาษีอากรของทุกบริษัทที่เกี่ยวข้องและที่ดำเนินการอยู่ในประเทศไทย ทั้งนี้เพื่อหาข้อมูลเกี่ยวกับการบันทึกค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ของบริษัทเหล่านี้ว่ามีค่าใช้จ่ายที่ไม่ชอบหรือไม่ ถูกต้องสำหรับการบันทึกค่าใช้จ่ายที่สูงเกินไปอย่างไรบ้าง ก็จะได้ข้อมูลที่แท้จริงเพื่อประกอบการพิจารณา

๔. จากประสิทธิภาพการตรวจสอบของคณะทำงานดังกล่าวข้างต้น เชื่อว่าสามารถจะดำเนินการได้ในระยะเวลาไม่เกิน ๔๕ วัน จากนั้นให้รายงานต่อคณะทำงานอิสระท่านเองเกี่ยวกับการตั้ง ศปร. ๓ เพื่อตรวจสอบรายงานทั้งหมด และเสนอรายงานต่อหน่วยงานที่รับผิดชอบเพื่อพิจารณาดำเนินการต่อไป หากพบผู้กระทำความผิดก็ให้ส่งเรื่องดำเนินคดีและดำเนินการยึดอายัดทรัพย์สินต่อไปผ่านทางสำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน^{๓๓}

^{๓๓} บทบรรณาธิการหนังสือพิมพ์ข่าวสภานายความ ฉบับที่ ๑๖๙ ประจำเดือนพฤษภาคม ๒๕๔๘

การตรวจสอบเพื่อการคุ้มครองประโยชน์สาธารณะจากพฤติกรรมของนักการเมือง

โดยมติของคณะกรรมการสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติและคณะกรรมการสภาพนายความประจำเดือนมกราคม ๒๕๔๙ ได้เห็นพ้องต้องกันว่ากรณีการซื้อขายหุ้นของบริษัทซึ่งเป็นผู้รับใบอนุญาตให้บริการโทรคมนาคมของประเทศไทยขายผลประโยชน์ให้กับบริษัทการลงทุนซึ่งเป็นของรัฐบาลต่างประเทศ มีผลกระทบโดยตรงต่อความมั่นคงของรัฐในด้านกิจการโทรคมนาคม การสื่อสารและโดยเฉพาะการคุ้มครองสิทธิความเป็นส่วนตัวของประชาชนคนไทยในการที่จะสื่อสารถึงกันได้โดยปราศจากความกังวลหรือหวั่นเกรงใด ๆ ที่จะถูกดักฟังได้โดยผู้แทนของบริษัทต่างชาติ ประกอบกับการซื้อขายจำนวนมากที่ใหญ่มากที่สุดในประเทศไทยในครั้งนี้มีผลประโยชน์นอกเงยอันเป็นคุณประโยชน์กับสมาชิกในครอบครัวของไม่กี่ครอบครัว และโดยเฉพาะข้อกล่าวอ้างที่ว่าไม่ต้องมีการเสียภาษีนั้น กรณีตามข้อเท็จจริงจะเป็นประการใด

คณะกรรมการทั้งของสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติและของสภาพนายความมีมติในการประชุมคณะกรรมการของแต่ละสภาในวันพฤหัสบดีที่ ๒๖ และวันศุกร์ที่ ๒๗ มกราคม ๒๕๔๙ ตามลำดับ เห็นพ้องต้องกันว่ากรณีดังกล่าวนี้ควรจะเป็นกรณีที่ดีถือว่าเป็นกรณีศึกษาที่ดีเพื่อประโยชน์ของประชาชนที่ได้เรียนรู้และรับทราบข้อมูลข่าวสารที่เป็นความจริงและใกล้เคียงมากที่สุด รวมทั้งความเห็นทางกฎหมายเพื่อเป็นการช่วยเหลือและสร้างองค์ความรู้ให้กับประชาชนได้มีโอกาสเรียนรู้ที่ทัดเทียมกันเกี่ยวกับการลงทุนของนักลงทุนต่างชาติและการวางแผนการขายผลประโยชน์ของผู้ลงทุนในประเทศไทย จึงได้มีมติร่วมกันออกแถลงการณ์เป็นลำดับ ดังนี้

๑. มติของที่ประชุมกรรมการของทั้งสองสภาวิชาชีพเห็นพ้องต้องกันว่าให้มีการศึกษาและวิเคราะห์ประเด็นเกี่ยวกับความมั่นคงของชาติและประเด็นเกี่ยวกับข้อเท็จจริงในการได้รับการยกเว้นภาษีสำหรับการขายหุ้นในบริษัทโทรคมนาคมมีความจริงและชอบด้วยเหตุผลตามข้อกฎหมายและข้อถือปฏิบัติตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องอย่างใดหรือไม่ โดยมอบหมายให้สถาบันวิจัยและพัฒนากฎหมาย พร้อมทั้งนักวิชาการที่ศึกษาและผู้มีประสบการณ์ของสภาพนายความเป็นผู้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อเท็จจริงและเสนอความคิดเห็นเป็นลายลักษณ์อักษรต่อประชาชนในรูปของสมุดปกขาว

๒. มติของที่ประชุมกรรมการของทั้งสองสภาวิชาชีพเห็นพ้องต้องกันว่าข้ออ้างข้อเถียงของบุคคลซึ่งเป็นเจ้าของหรือตัวแทนในประเด็นเรื่องการได้รับยกเว้นภาษีจากการขายหุ้นซึ่งตามข้อเท็จจริงนั้นในขั้นต้นได้ปรากฏและได้แสดงออกมาชัดเจนว่าการได้หุ้นของผู้ที่ขายไปในครั้งนี้ไม่ใช่ได้มาในหลักทรัพย์ที่เป็นหลักทรัพย์และมีราคาที่ยกเอาได้เช่นหลักทรัพย์ เพราะได้ประเมินทรัพย์สินที่ได้มาและได้แสดงเจตนาธรรมไว้ให้เป็นที่ปรากฏแก่สาธารณชนว่าเป็น “หุ้น” ดังนั้นการได้มาในขณะนั้นจึงถือได้ว่าเป็นกรณีที่ยังไม่มีเงินได้เพราะเหตุที่ยังไม่ได้ขายหุ้นนั้นออกไปซึ่งมีความเห็นทางราชการกรมสรรพากรได้ยืนยันให้ความเห็นไว้ด้วย

อย่างไรก็ดี เมื่อประเมินทรัพย์สินที่ได้มาเป็น “หุ้น” มิใช่ “หลักทรัพย์” แล้ว ก็ต้องยึดถือหลักข้อยุติสุจริตที่จะต้องถือว่ามีทรัพย์สินเป็น “หุ้น” ตลอดเวลา ดังนั้นไม่ว่าเวลาใดก็ตามเมื่อผู้ถือหุ้นรายนี้เปลี่ยนสภาพของการประเมินทรัพย์สินที่ตนเองมีอยู่จาก “หุ้น” เป็น “หลักทรัพย์” จึงต้องมีการประเมินราคาทรัพย์สินใหม่ และในวันที่ผู้ถือหุ้นกลุ่มนี้ได้ประเมินทรัพย์สินใหม่จาก “หุ้น” เป็น “หลักทรัพย์” ตามกฎหมายนั้นก็คือวันที่ผู้ถือหุ้นได้ส่งมอบ “หุ้น” นี้ให้กับตัวแทนนายหน้าที่จะขาย

“หลักทรัพย์” ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย เพราะฉะนั้นราคา “หุ้น” ที่เปลี่ยนเป็น “หลักทรัพย์” ในวันที่ส่งมอบ “หุ้น” ก็สามารถคิดคำนวณได้จากราคาตลาดของ “หุ้น” ที่ถือว่าเป็น “หลักทรัพย์” ในวันที่นั้นและราคาราคานั้นจึงเป็นราคาที่ถือว่าเป็นเงินได้พึงประเมินจากการขาย “หุ้น” ที่ได้เปลี่ยนเป็น “หลักทรัพย์”

การขาย “หุ้น” ที่ถือว่าเป็นสินค้าอย่างหนึ่งนั้นสามารถนำบทมาตราในประมวลรัษฎากรที่เกี่ยวข้องมาเปรียบเทียบและใช้บังคับได้ คำนิยามคำว่า “ขาย” ในประมวลรัษฎากร มาตรา ๗๗/๑ (๘) (ข) กล่าวคือการส่งมอบสินค้าให้ตัวแทนเพื่อขาย ถือว่าเป็นการขายตามคำนิยามในบทมาตรานี้ ดังนั้นผลกำไรจากการขาย “หุ้น” จึงเกิดขึ้นตามวันและเวลาดังกล่าว เป็นผลให้ผู้ถือหุ้นที่ขายต้องเสียภาษีเงินได้ตามกฎหมาย แต่ทั้งนี้เนื่องจากกรณีนี้ยังไม่ครบกำหนดวันยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา (ภงด. ๙๐) ซึ่งครบกำหนดยื่นในวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๕๐ ภาระภาษีเงินได้ที่จะต้องชำระตามกฎหมายจึงยังเป็นสิทธิของผู้ถือหุ้นที่จะพิจารณาชำระให้ครบถ้วนตามวันและเวลาดังกล่าว อย่างไรก็ตาม เนื่องจากยังมีภาษีจำนวนมหาศาลที่เกี่ยวข้อง ส่วนราชการที่เกี่ยวข้องพึงดูแลและระมัดระวังมิให้มีการเคลื่อนย้ายทรัพย์สินให้ไม่อาจเรียกเก็บภาษีได้

สำหรับกรณีที่อ้างว่ามีการได้รับการยกเว้นภาษีจากการขาย “หุ้น” นั้น ขอเรียนว่าไม่เป็นความจริง เพราะตามกฎหมายนั้น การขายหุ้นไม่ได้รับการยกเว้นภาษีแต่ยกเว้นให้เฉพาะการขาย “หลักทรัพย์” ในตลาดหลักทรัพย์เท่านั้น ดังนั้นกรณีในวรรคก่อนเมื่อตัวแทนนายหน้าได้รับ “หุ้น” และเปลี่ยน “หุ้น” เป็น “หลักทรัพย์” ที่ถูกต้องตามกฎหมายต้องถือว่าขายหุ้นแล้วและเมื่อเปลี่ยนเป็น “หลักทรัพย์” ก็ต้องได้ราคาของ “หลักทรัพย์” ณ วันนั้น ซึ่งหากสมมติว่ามีราคา ๔๒ บาท ก็เท่ากับว่าผลกำไรที่ผู้ถือหุ้นได้รับจากการขาย “หุ้น” ก็คือ ๔๒ - ๑๐ หรือ ๔๒ - ๑ ซึ่งก็แล้วแต่ราคาต้นทุนที่ผู้ถือหุ้นได้มาตามแต่กรณี เมื่อได้ผลต่างซึ่งเป็นกำไร ตามมาตรา ๔๐ (๔) (ข) คือกำไรจากการขาย “หุ้น” ซึ่งต้องเสียภาษีเงินได้ ส่วนเงินได้จากการขาย “หลักทรัพย์” นั้นต้องเป็นการขาย “หลักทรัพย์” ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยเท่านั้น

เพราะฉะนั้นนับตั้งแต่วันและเวลาและตัวแทนนายหน้าของผู้ถือหุ้นได้รับ “หุ้น” มาและเปลี่ยนเป็น “หลักทรัพย์” โดยผู้ถือหุ้นได้แจ้งต่อตัวแทนนายหน้าของตนเพื่อให้ทำการขายหุ้นโดยให้เปลี่ยนเป็นหลักทรัพย์นั้น ก็เท่ากับว่ามีผลต่างระหว่างยอดขายซึ่งตามข้อเท็จจริงประมาณ ๔๙.๒๕ บาทนั้น ลบด้วยราคา “หลักทรัพย์” ที่ผู้ถือหุ้นเปลี่ยนหุ้นเป็น “หลักทรัพย์” คือ ๔๒ บาท เท่ากับ ๗.๒๕ บาท สำหรับเงินได้ส่วนที่เป็นผลต่างซึ่งผู้ถือหลักทรัพย์ได้รับจากการขาย “หลักทรัพย์” ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยคือ ๗.๒๕ บาทนั้น เป็นเงินได้ที่ได้รับยกเว้นภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาตามกฎหมายกระทรวงฉบับที่ ๑๒๖ (พ.ศ. ๒๕๐๙) ข้อ ๒ (๒๓)

สรุปก็คือผลต่างในช่วงแรกก่อนที่จะมาเป็น “หลักทรัพย์” เพราะผู้ถือหุ้นได้ประเมินตนเองแล้วว่าเป็น “หุ้น” คือผลต่างซึ่งต้องเสียภาษี ไม่มีกรณีใดตามกฎหมายประเทศไทยที่จะให้มีการให้สิทธิผู้ถือหุ้นที่จะประเมินทรัพย์สินให้ผิดปกติไปจากที่ได้ประเมินไว้เดิมโดยใช้สิทธิเลือกปฏิบัติที่จะไม่เสียภาษีดังเช่นที่ได้มีการพูดถึงกัน

๓. มติของที่ประชุมกรรมการของทั้งสองสภาวิชาชีพเห็นพ้องต้องกันว่าในประเด็นเรื่องเกี่ยวกับความมั่นคงของประเทศ โดยเฉพาะในเรื่องของระบบโทรคมนาคมซึ่งถือได้ว่าเป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุดในการลวงรู้ความลับและความเป็นไปของแต่ละประเทศ การที่จะให้บริษัทต่างชาติมาถือ

หุ้นในบริษัทซึ่งครอบคลุมระบบโทรคมนาคมทั้งด้านโทรศัพท์ โทรสาร ข่าวสารข้อมูลส่งผ่านอินเทอร์เน็ต และโดยเฉพาะระบบโทรทัศน์ดาวเทียมและการเผยแพร่ข่าวสารทางระบบทีวีนั้น ทุกจุดถือได้ว่าเป็นเรื่องสำคัญต่อความมั่นคงของชาติทั้งสิ้น แม้ในประเทศสหรัฐอเมริกาซึ่งเป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว การที่จะออกไปอนุญาตให้กับคนต่างชาตินมาเป็นเจ้าของเครือข่ายสถานีโทรทัศน์ คนต่างชาตินั้นก็ยังคงจำยอมเปลี่ยนแปลงสัญชาติเป็นอเมริกันซึ่งมีตัวอย่างให้เห็นมาแล้ว แต่ในกรณีการขายผลประโยชน์ของบริษัทโทรคมนาคมซึ่งเป็นยักษ์ใหญ่ของไทยในกรณีนี้นั้นเป็นการขายให้กับบริษัทที่เป็นรัฐวิสาหกิจทำหน้าที่ในด้านการลงทุนของรัฐบาลต่างประเทศซึ่งเป็นคู่แข่งที่สำคัญในด้านโทรคมนาคม และโดยเฉพาะประเทศดังกล่าวนี้ไม่มีระบบโทรคมนาคมวงจรมีขนาดใหญ่เท่ากับของประเทศไทย จึงเห็นได้ชัดเจนว่ามีความเสี่ยงต่อความมั่นคงของประเทศอย่างมาก ประกอบกับมีการแก้ไขกฎหมายโทรคมนาคมโดยยกเหตุผลว่าให้สอดคล้องกับความผูกพันในการเปิดธุรกิจการค้าเสรีบริการ เมื่อพิจารณาจากเหตุผลแล้วจะเห็นได้ว่าหลังจากแก้ไขกฎหมายวันเดียวการตกลงซื้อขายหรือจะซื้อจะขาย “หลักทรัพย์” ก็เกิดขึ้นทันที ซึ่งเป็นการปรับเปลี่ยนโครงสร้างที่ให้กับบริษัทที่เป็นรัฐวิสาหกิจการลงทุนของรัฐบาลต่างประเทศเข้ามาสามารถถือผลประโยชน์โดยตรงในบริษัทโทรคมนาคมที่ถือสัมปทานจากรัฐบาลไทยได้ถึง ๔๙% โดยทันที และบริษัทนี้ตามข่าวก็ไม่ได้นำเงินมาลงทุนแต่อย่างใด แต่กลับกู้เงินหรือจะกู้เงินจากสถาบันการเงินที่มีอยู่ในประเทศไทยถึงสองแห่ง ในขณะที่เดียวกันกลุ่มผู้ถือหุ้นคนไทยก็ได้กู้เงินของบริษัทรัฐวิสาหกิจของต่างประเทศนี้เพื่อใช้ในการชำระค่าซื้อ “หลักทรัพย์” ที่ซื้อในฐานะเป็นคนไทย กรณีดังกล่าวนี้ตามข้อเท็จจริงเห็นได้ชัดเจนว่ากลุ่มทุนของต่างชาติควรจะถือหลักทรัพย์ร่วมกันแล้วทั้งโดยตรงและโดยอ้อมมากกว่า ๕๑%

เหตุผลสำคัญอีกประการหนึ่งก็คือการซื้อ “หลักทรัพย์” ในจำนวนมหาศาลเช่นนี้โดยหลักที่ถือปฏิบัติกันทั่วไปในตลาดทุนระหว่างประเทศแล้วจะต้องมีการทำ Due Diligence คือการตรวจสอบอย่างละเอียดเชิงลึกที่จะต้อง

- ๑) ตรวจสอบสถานะของบริษัทซึ่งรวมถึงผู้ถือหุ้นบริษัทในเครือและกรรมการของทุกบริษัท
- ๒) ตรวจสอบทรัพย์สินทั้งที่มีรูปร่างและไม่รูปร่างที่ปรากฏอยู่ในบัญชีของทุกบริษัทที่จะถูกซื้อกิจการในครั้งนี้
- ๓) ตรวจสอบหนี้สินว่ามีมากน้อยเพียงไร รวมทั้งสิทธิเรียกร้องหรือโอกาสที่จะพึงเรียกร้องมีมากน้อยเพียงไร
- ๔) ตรวจสอบเรื่องของสัญญาความผูกพัน สัญญาจ้างทำของ รวมทั้งที่สำคัญที่สุดคือสัญญาสัมปทานและความคงอยู่ของสัมปทาน และ
- ๕) ตรวจสอบเรื่องของคดีความว่ามีคดีความถูกฟ้องร้องหรือไม่ อย่างไร

ซึ่งในหลักสำคัญ ๕ ประการนี้ ไม่มีทางทำได้ภายใน ๑ หรือ ๒ เดือน โดยเฉพาะการตรวจสอบ Due Diligence ต้องมีนักกฎหมาย นักการเงิน นักการบัญชี รวมทั้งนักวิเคราะห์หลักทรัพย์เข้ามาประเมินเพื่อให้ได้ราคาที่ทั้งสองฝ่ายพอใจ ซึ่งควรจะต้องใช้เวลาอย่างรวดเร็วที่สุดไม่น่าจะน้อยกว่า ๓ เดือน เพราะฉะนั้นจึงเป็นไปได้ที่กลุ่มผู้ถือหุ้นนี้จะไม่รู้ถึงการขาย “หลักทรัพย์” ในอดีตจนกระทั่งมาถึงเดือนมกราคม ๒๕๔๙ ข้อเท็จจริงที่ต้องแสวงหามากไปกว่านี้ก็คิดว่าใครเป็นผู้ลงนามในขั้นตอนการวางแผน ใครเป็นผู้มอบอำนาจให้ลงนาม โดยเฉพาะในกลุ่มคนไทยมีใครบ้าง และกลุ่มต่างประเทศ

มีใครบ้าง ต้องมีการแสดงเจตนารมณ์ร่วมกัน ต้องมีการทำบันทึกความเข้าใจ ก่อนที่จะให้มีการตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สินตามหลักการทำ Due Diligence ในเบื้องต้น

จากเหตุผลที่กล่าวมานี้ กลุ่มทุนของบริษัทรัฐบาลต่างประเทศที่เข้ามาถือหลักทรัพย์ในครั้งนี้จะต้องมีเป้าหมายที่ชัดเจนว่าเงินจำนวนมหาศาลที่จ่ายมานี้จะต้องให้ผลประโยชน์ตอบแทนทั้งในด้านผลประโยชน์ที่จะได้กลับคืนในรูปแบบกำไรจากธุรกิจและในด้านการครอบงำระบบโทรคมนาคมของประเทศไทย คงต้องยอมรับกันว่าสิทธิความเป็นส่วนตัวของคนไทยอาจจะถูกละเมิดถ้าหากคนที่เข้ามาลงทุนมีเจตนาไม่ซื่อสัตย์กับประเทศไทย เพราะฉะนั้นการส่งข้อมูลใด ๆ ก็ตามของคนในชาติโดยอิสระ และมีความเป็นส่วนตัว ถือกันว่าเป็นเรื่องที่สำคัญ ซึ่งแม้แต่คนในประเทศสหรัฐอเมริกาเองก็ได้เคยแสดงให้เห็นอย่างชัดเจนว่ามีความหวงเกรงในเรื่องนี้โดยต้องมีการตรวจสอบเสมอว่ามีการแอบดักฟังโทรศัพท์หรือถูกบันทึกข้อมูลหรือไม่ในประเทศสหรัฐอเมริกา จึงยังคงมีการคัดค้านที่จะให้รัฐบาลเข้ามาควบคุมการสนทนาของบุคคลหลังจากมีการก่อการร้ายเมื่อวันที่ ๑๑ กันยายน เมื่อหลายปีที่ผ่านมาจากกรณีสืบคดีวินด์เทรดถล่ม ซึ่งจะเห็นได้ว่าแม้ในระดับของรัฐบาลของตนเองคนอเมริกันก็ยังไม่ยอมให้มีการละเมิดสิทธิส่วนตัว ถ้ากิจการโทรคมนาคมของประเทศไทยตกอยู่ในความครอบงำของรัฐบาลต่างประเทศให้มีอำนาจใช้สัมปทานได้เช่นในกรณีนี้ จะมีใครให้หลักประกันกับคนไทยได้ว่า จะไม่มีการละเมิดสิทธิของคนไทยในทำนองเดียวกันนี้ได้

ในขั้นนี้สภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ และ สภานายความ เห็นสมควรจะเปิดเผยข้อมูลในเบื้องต้นและประเด็นที่สำคัญเกี่ยวกับความมั่นคงของชาติและประโยชน์สาธารณะดังที่ได้กล่าวไว้ข้างต้นเพื่อให้ประชาชนได้พิจารณาและตรวจสอบให้เป็นรูปธรรมและเป็นการนำเสนอข้อเท็จจริงที่เป็นประโยชน์ต่อประชาชนเพื่อพิทักษ์ประโยชน์ของประเทศชาติต่อไป^{๑๔}

บทความข้างต้นแสดงให้เห็นถึงบารมีของผู้มีอำนาจในรัฐบาลที่จะชี้ได้แม้แต่ความเห็นทางกฎหมายของหน่วยงานของรัฐที่มีหน้าที่ในการจัดเก็บภาษีจากการทำธุรกรรมข้ามชาติของนักการเมือง ซึ่งล้วนแล้วแต่มองประโยชน์ของตนเองมากกว่าประโยชน์ของประเทศชาติ ซึ่งผลสืบเนื่องถึงการพิจารณาคดีของศาลยุติธรรมเกี่ยวกับการคุ้มครองประโยชน์สาธารณะตามที่ได้ยกมาย่อไว้ดังนี้

^{๑๔} บทบรรณาธิการหนังสือพิมพ์ข่าวสภานายความ ฉบับที่ ๑๗๖ ประจำเดือนธันวาคม ๒๕๔๘

**การคุ้มครองประโยชน์สาธารณะ (ย่อคำพิพากษาของศาลอาญา
คดีหมายเลขดำที่ : ๓๐๙๑/๒๕๔๖ คดีหมายเลขแดงที่ : อ.๖๘๕/๒๕๔๙)**

คดีนี้ สืบเนื่องมาจากบริษัท ชิน คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน) เป็นโจทก์ได้ยื่นฟ้อง นางสาวสุภิญญา กลางณรงค์ ที่ ๑ กับพวกรวม ๕ คน เป็นจำเลย ขอให้จำเลยทั้งห้าร่วมกันรับผิดชอบหนี้ประมาทด้วยการโฆษณาตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๒๖, ๓๒๘, ๓๓๒ และตามพระราชบัญญัติการพิมพ์ พ.ศ. ๒๔๘๔ มาตรา ๔๔๘ โดยโจทก์บรรยายฟ้องมีสาระสำคัญว่า จำเลยทั้งห้าร่วมกันหมิ่นประมาทใส่ความบริษัทโจทก์ต่อบุคคลที่สามและต่อสาธารณชนทั่วไป โดยประการที่น่าจะทำให้บริษัทโจทก์เสียชื่อเสียง ถูกดูหมิ่น ถูกเกลียดชัง โดยร่วมกันพิมพ์ข้อความลงในหนังสือพิมพ์รายวันไทยโพสต์ ฉบับลงวันที่ ๑๖ กรกฎาคม ๒๕๔๖ สรุปสาระสำคัญได้ว่า “พรรคไทยรักไทย โดยมีช่วงที่เป็นรัฐบาลได้เอื้อหนุนผลประโยชน์ธุรกิจของบริษัทโจทก์ ทำให้บริษัทโจทก์มีผลกำไรเพิ่มขึ้นทุกปีในอัตราที่สูงขึ้นหลายเท่าตัว ผลกำไรเหล่านี้เริ่มขึ้นเมื่อพันตำรวจโททักษิณ นำพรรคไทยรักไทยเข้ามาเป็นรัฐบาลและได้ออกมาตรการหนุนเสริมให้ธุรกิจของตัวเองเติบโตยิ่งขึ้น โดยใช้อำนาจการเมืองรักษาธุรกิจต่อไปโดยเฉพาะธุรกิจ ๓ ประเภท คือ ธุรกิจมือถือ (บ. เอไอเอส) ธุรกิจดาวเทียม (ไอพีสตาร์) และธุรกิจโทรทัศน์ (ไอทีวี) ซึ่งเป็นการประกอบกรบทรพยากรสาธารณะที่เกี่ยวข้องกับประชาชน ธุรกิจเหล่านี้ต้องขอสัมปทาน ซึ่งมีอำนาจทางการเมืองเข้ามาเกี่ยวข้อง เมื่อผู้ใดได้รับสัมปทานแล้วก็ได้เลยเป็นธุรกิจรวยตลอดกาล หุ่นคงตัว แต่กำไรไม่มีวันสิ้นสุด โดยฉันทานุมัติจากอำนาจทางการเมือง และ ๕ ปี ของไทยรักไทย นอกจากจะช่วยให้บริษัทในเครือของตัวเองมีกำไรเพิ่มขึ้นแล้ว ยังส่งผลให้ภาคธุรกิจและการเมืองกลายเป็นกลุ่มเดียวกันโดยรายได้ของบริษัทโจทก์จะกลับมาเป็นทุนที่ใช้ในการสร้างความเข้มแข็งให้พรรคการเมืองกลายเป็นระบบครอบครัว นอกจากนี้ผู้มีบทบาทในแวดวงต่าง ๆ จากการเมือง ธุรกิจ สังคมสงเคราะห์ล้วนเป็นเครือญาติกันทั้งสิ้น ซึ่งเห็นควรพิจารณาประเด็นทั้งสี่ไปในคราวเดียว เพราะมีความเกี่ยวข้องเชื่อมโยงกัน” จำเลยทั้งห้าให้การปฏิเสธว่ามีได้กระทำความผิดตามฟ้อง

ศาลพิจารณายานโจทก์และจำเลยทั้งห้าแล้ว วินิจฉัยว่า บริษัทโจทก์และบริษัทในเครือต่างจดทะเบียนอยู่ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ตามพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๔ ดังนี้ จึงถือว่า บริษัทโจทก์และบริษัทในเครือต่างเป็นนิติบุคคลที่เป็นสาธารณะ ซึ่งวิสัยของประชาชนทั่ว ๆ ไปย่อมสามารถตรวจสอบ ให้ความสำคัญ เพื่อใช้เป็นพื้นฐานประกอบดุลพินิจในการลงทุน อีกทั้งบริษัทโจทก์ประกอบธุรกิจเกี่ยวกับคลื่นความถี่วิทยุโทรทัศน์และวิทยุโทรคมนาคม ซึ่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๔๐ วรรคหนึ่ง ถือว่าเป็นทรัพยากรสื่อสารของชาติ เพื่อประโยชน์สาธารณะ นอกจากนั้นยังได้ความจากพยานโจทก์ปากดังกล่าวอีกว่าพันตำรวจโททักษิณ เป็นผู้ก่อตั้งบริษัทโจทก์และเป็นกรรมการตามหนังสือรับรอง เอกสารหมายเลข ล.๕ แล้วมีการจดทะเบียนเปลี่ยนแปลงกรรมการให้ญาติและบริวาร ในเวลาต่อมา ตามหนังสือรับรองเอกสารหมายเลข ล.๖ แสดงว่า พันตำรวจโททักษิณ เป็นผู้ก่อตั้งบริษัทโจทก์มาก่อน แม้ขณะเกิดเหตุคดีนี้พันตำรวจโททักษิณจะมีได้มีส่วนเกี่ยวข้องด้วยก็ตาม แต่บริษัทโจทก์ยังมีญาติและบริวารของพันตำรวจโททักษิณ เป็นกรรมการบริษัทโจทก์อยู่ จำเลยที่ ๑ ให้ข่าวตามข้อมูลที่ได้มาจากบริษัทโจทก์ จากการศึกษาวิจัยของจำเลยที่ ๑ และข้อมูล

จากบุคคลภายนอก ซึ่งมีได้มีส่วนได้เสียกับบริษัทโจทก์และจำเลยที่ ๑ การให้ข่าวของจำเลยที่ ๑ จึงเป็นการแสดงความคิดเห็นโดยสุจริต มิได้มุ่งประสงค์จะใส่ความบริษัทโจทก์ โดยประการที่น่าจะทำให้บริษัทโจทก์เสียชื่อเสียง ถูกดูหมิ่นหรือถูกเกลียดชังแต่อย่างใด ทั้งนี้ เพื่อประโยชน์สาธารณะและติชมด้วยความเป็นธรรม ซึ่งบุคคลหรือสิ่งใดอันเป็นวิสัยของประชาชนพึงกระทำ จำเลยที่ ๑ จึงไม่มีความผิดตามฟ้อง ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๒๙ (๓) ส่วนจำเลยที่ ๒ ถึงที่ ๕ ได้ลงพิมพ์โฆษณาข้อความตรงกับที่จำเลยที่ ๑ ให้ข่าวทุกประการ มิได้มีการเสริมปรุงแต่งให้ผิดแผกไปจากข้อความเดิม ย่อมชี้ให้เห็นว่าจำเลยที่ ๒ ถึง ที่ ๕ กระทำโดยสุจริต มิได้มุ่งประสงค์ใส่ความบริษัทโจทก์โดยประการที่น่าจะทำให้บริษัทโจทก์เสียชื่อเสียง ถูกดูหมิ่นหรือถูกเกลียดชังบริษัทโจทก์จำเลยที่ ๒ ถึง ที่ ๕ จึงไม่มีความผิดตามฟ้องอีกเช่นกัน^{๑๔}

---

^{๑๔} บทบรรณาธิการหนังสือพิมพ์ข่าวสภานายความ ฉบับที่ ๑๘๐ ประจำเดือนเมษายน ๒๕๔๔

เปลี่ยนถ่าย DNA ในคอร์รัปชัน

ความพยายามล่าสุดของการต่อต้านการคอร์รัปชันซึ่งถือว่าเป็นมหันตภัยร้ายแรงของประเทศชาติ แม้ในประเทศจีนซึ่งใช้ระบบสังคมนิยม (คอมมิวนิสต์) ยังยอมรับด้วยการประกาศกำหนดหลักสูตรภาคบังคับให้มีการสร้างคุณธรรมและจริยธรรมแก่เด็กนักเรียนตั้งแต่ชั้นประถมจนถึงภาคบัณฑิตเมื่อเร็ว ๆ นี้ แสดงให้เห็นถึงปัญหาที่ร้ายแรงของการคอร์รัปชันของผู้บริหารในทุกหน่วยงานของประเทศ ซึ่งตั้งแต่ประธานาธิบดีและคณะรัฐมนตรีของประเทศจีนที่ได้สังเกตเห็นถึงมหันตภัยที่จะนำพาชาติไปสู่ความหายนะอย่างถาวรคือการคอร์รัปชัน การส่งเสริมการศึกษาภาคบังคับในเรื่องนี้จึงถือได้ว่าเป็นการยอมรับความผิดพลาดและการพัฒนาประเทศที่ให้มีการกระโดดก้าวไกลใช้นโยบายสร้างงาน สร้างเงินที่ปราศจากปัจจัยพื้นฐานที่สำคัญคือการเป็นผู้มีคุณธรรม

ในขณะที่ผู้นำของประเทศมหาอำนาจเช่นประเทศจีนยังมีความวิตกกังวลถึงภัยพิบัติคอร์รัปชันมากเช่นนี้ เมื่อกลับมามองดูแนวนโยบายและการดำเนินการของรัฐบาลของประเทศไทยทุกรัฐบาลที่ผ่านมารวมถึงรัฐบาลในชุดปัจจุบัน เห็นได้ชัดเลยว่ายังขาดความกระตือรือร้นและขาดการเอาใจจริงเอาใจกับนโยบายการปราบปรามคอร์รัปชันที่มีอยู่ดาษดื่น จนทำให้ประเทศไทยในภาพรวมของนักลงทุนระหว่างประเทศได้รับการกล่าวขานว่าเป็นประเทศที่มีการคอร์รัปชันมากที่สุด ดูจะเป็นรองอยู่ก็แต่เฉพาะประเทศอินโดนีเซียเท่านั้น ซึ่งความจริงข้อนี้จะเป็นอย่างไรไปไม่ได้นอกเหนือจากความไม่เอาไหนของรัฐบาลในการที่จะปราบปรามคอร์รัปชันที่มีในทุกระดับ นับตั้งแต่รัฐบาลหลายชุดที่ผ่านมาที่เราเรียกว่า “รัฐบาลผู้รับเหมา” เพราะมีนักธุรกิจหลากหลายเข้ามามีส่วนเป็นรัฐมนตรีผู้บริหารรับงานต่าง ๆ จากหน่วยงานของรัฐ โดยสร้างแบบสัญญา รูปแบบการประมูล การเสนอราคา การกำหนดแบบ รายละเอียดโครงการ ล้วนแล้วแต่มีการวางหมากกลให้มีการคอร์รัปชันได้ทุกระดับ แม้รัฐบาลชุดนี้จะได้ตั้งคณะกรรมการตรวจสอบการกระทำที่ก่อให้เกิดความเสียหายต่อรัฐ (คตส.) ให้พยายามตรวจสอบให้ได้ซึ่งการกระทำอันทุจริตนั้น ก็เป็นแต่เพียงกระจงกแงแผ่นเล็ก ๆ ที่สามารถจะตั้งคดีคอร์รัปชันเอาโทษกับนักการเมืองที่ทุจริตได้เพียงส่วนหนึ่ง ยังมีนักการเมืองทั้งระดับประเทศและระดับท้องถิ่นอีกมากมาย โดยเฉพาะในระดับองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) องค์การบริหารส่วนจังหวัด (อบจ.) ที่มีผู้อาสาเข้ามาทำหน้าที่เป็นข้าราชการการเมือง ล้วนแล้วแต่มาจากสายธุรกิจการรับเหมาเป็นส่วนใหญ่ที่มีจำนวนกว่าร้อยละ ๘๕ ของ อบต. และ อบจ. ในทุกจังหวัดทั่วประเทศ มีคดีอีกมากมายหลายคดีที่เกี่ยวข้องกับการคอร์รัปชันกำลังถูกนำเสนอต่อส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง แต่ก็มี การแอบประนีประนอม เปลี่ยนแปลง สอดแทรก ที่ทำให้คำกล่าวหาในข้อเท็จจริงของคดีต่าง ๆ นั้นมีน้ำหนักน้อยลง ผลก็คือการคอร์รัปชันยังอยู่ยั่งยืนยังไม่ล่มสลายไป

ทั้งหมดนี้คือจุดอันตรายที่สำคัญยิ่งของประเทศที่ผู้ประกอบวิชาชีพกฎหมายไม่ว่าในสาขาใด ต้องไม่หวั่นไหวและต้องยืนหยัดต่อสู้กับการคอร์รัปชันที่มีอยู่อย่างมากในขณะนี้ ต้องทำความจริงและยอมรับความผิดพลาดในการใช้นโยบายเศรษฐกิจเชิงรุกที่ขาดคุณธรรมเช่นนี้ด้วยการนำตัวผู้กระทำ ความผิดมาลงโทษให้สาสม เพราะเขาเหล่านั้นเป็นมະเร็งร้ายของสังคม และหากไม่กำจัด DNA ในคอร์รัปชันออกจากสังคมไทยผลก็จะลามไปถึงลูกหลานในที่สุด และสุดท้ายชาติก็จะพบกับความวิบัติ

สภาพนายความเห็นว่าเป็นประเด็นสำคัญของความไม่สงบ ความไม่เป็นธรรม และความแตกแยกอย่างรุนแรง ในด้านความคิด สังคม และความเชื่อนั้น สืบเนื่องมาจากการคอร์รัปชันของเจ้าหน้าที่

ของรัฐ รัฐบาลจำเป็นต้องมีนโยบายที่แน่วแน่ในการแก้ไขคอร์รัปชันทุกวิถีทาง ไม่ว่าจะเป็นการ
สร้างทุนนิยมในการศึกษาอบรมให้มีการใช้มาตรฐานคุณธรรมจริยธรรมให้กับเด็ก เยาวชน
นักศึกษา ประชาชน ข้าราชการ และพนักงานรัฐวิสาหกิจอย่างกว้างขวาง โดยเฉพาะความ
ริบด่วนที่ต้องมีการสกัดกั้นการนำเงินคอร์รัปชันออกไปต่างประเทศและการหาแหล่งข้อมูลจาก
ต่างประเทศโดยการให้สัตยาบันสนธิสัญญาว่าด้วยการปราบปรามคอร์รัปชันของสหประชาชาติ
เพื่อให้ประเทศไทยเป็นสมาชิกที่สมบูรณ์ สามารถขอรับและแลกเปลี่ยนข้อมูลของนักการเมืองทุก
ระดับที่ฉกฉวยผลประโยชน์ของประเทศชาติไปซุกซ่อนไว้ในกองทุน (Trust) ในรูปแบบต่างๆ ใน
ประเทศที่เป็นดินแดนหลบเลี่ยงการตรวจสอบที่มีอยู่มากมายถึง ๕๒ ประเทศ ความจำเป็นข้อนี้ถือ
เป็นนโยบายเร่งด่วนที่รัฐบาลต้องรีบจัดให้หมดสิ้น ไม่เช่นนั้นนั่นแหละร้ายคอร์รัปชันที่เป็น DNA
สายเลือดคนไทยจะไม่มีวันถูกขจัดไปได้เลย^{๑๖}

---

^{๑๖} บทบรรณาธิการหนังสือพิมพ์ข่าวสภานายความ ฉบับที่ ๑๙๑ ประจำเดือนมีนาคม ๒๕๕๐

การแก้ไขรัฐธรรมนูญ

สิทธิในการเสนอและลงมติเพื่อแก้ไขรัฐธรรมนูญของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เรื่องของการแก้ไขรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ เป็นเรื่องที่ได้เตรียมการและพูดกันมาตั้งแต่ก่อนมีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรชุดปัจจุบัน ประเด็นสำคัญที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจะต้องคำนึงถึงก็คือความถูกต้องชอบธรรมในการเสนอร่างพระราชบัญญัติแก้ไขรัฐธรรมนูญต่อรัฐสภา รวมถึงตลอดถึงการลงมติของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรชุดปัจจุบันด้วย แม้หลักการของการแก้ไขรัฐธรรมนูญสามารถเสนอได้โดยสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรก็ตาม แต่มีข้อถกเถียงปฏิบัติกันอันเป็นที่ยอมรับกันในหลักสากลและโดยเฉพาะที่เกี่ยวกับจริยธรรมของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรผู้ทรงเกียรติว่าการเสนอร่างพระราชบัญญัติใดก็ตามต่อรัฐสภานั้นผู้เสนอไม่ควรที่จะมีผลประโยชน์ทั้งทางตรงและทางอ้อมที่ตนเองหรือพรรคที่ตนเองสังกัดอยู่จะได้รับอานิสงค์แห่งร่างกฎหมายฉบับนั้น เพราะถือกันว่าเป็นเรื่องของการขัดกันซึ่งประโยชน์ระหว่างกฎหมายซึ่งจะต้องใช้กับบุคคลโดยทั่วไปเสมอหน้ากันกับกฎหมายที่จะออกมาเพื่อเป็นการให้หรือเอื้อประโยชน์บุคคลใดบุคคลหนึ่งหรือกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งนั้น เป็นสิ่งที่ต้องหลีกเลี่ยงไม่ให้เกิดขึ้นเพราะจะเป็นตัวอย่างของการบังคับใช้กฎหมายที่ผิดพลาด

ในประเทศไทยสมัยรัฐบาลที่ผ่านมาได้มีการออกกฎหมายหลายฉบับเอื้อประโยชน์ทั้งทางตรงและทางอ้อมให้กับบริษัทกิจการ และยังอยู่ในระหว่างการตรวจสอบของเจ้าหน้าที่ของรัฐรวมถึงศาลยุติธรรม มีคดีความค้างอยู่เป็นจำนวนมากที่กำลังดำเนินการไปตามครรลองของกฎหมาย ดังนั้นการที่จะช่วงชิงประโยชน์จากการเป็นพรรคแกนนำในการก่อตั้งรัฐบาลมีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในสังกัดพรรคการเมืองมากที่สุดเสนอแก้ไขในส่วนที่เป็นบทมาตราเกี่ยวกับการนิรโทษกรรมก็ดี การยกเลิกหน่วยงานของรัฐ เจ้าหน้าที่ของรัฐในการตรวจสอบทรัพย์สินอันเป็นทรัพยากรของประเทศชาติที่ถูกโยกย้ายถ่ายเททรัพย์สินเพื่อหลีกเลี่ยงกฎหมายออกไป พฤติกรรมของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตั้งแต่ครั้งรัฐบาลก่อนนั้นจึงมีนัยที่สำคัญแสดงให้เห็นถึงความตั้งใจที่จะแก้ไขรัฐธรรมนูญเพื่อประโยชน์ของการดำรงอยู่ของพรรคและการทำให้สิ่งที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายเริ่มตั้งแต่การใช้นโยบายแปรสภาพองค์กรรัฐวิสาหกิจของรัฐให้บริษัทลูกที่มีผลประโยชน์โดยตรงกับผู้นำในยุคที่ผ่านมาได้รับประโยชน์อย่างท่วมท้นและสามารถใช้ประโยชน์นั้นกลับมาแทรกแซงทั้งด้านเศรษฐกิจ การเมือง และสังคมของประเทศไทยให้มีความแตกแยกกันอยู่เช่นทุกวันนี้ ย่อมเป็นจุดอันตรายที่ใหญ่หลวงสำหรับความเชื่อมั่นและความมั่นคงในสังคมของประเทศ

การเพาะกล้าของความชั่วร้ายในด้านการคอร์รัปชันที่มีแรงหนุนส่งจากสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรซึ่งเป็นฝ่ายนิติบัญญัติตามรูปการที่เป็นอยู่ในสถานการณ์ขณะนี้นับได้ว่าเป็นอันตรายต่อความมั่นคงของประเทศในทางเศรษฐกิจ การเมือง และสังคมเป็นอย่างมาก ซึ่งโดยหลักแห่งกติกาสากลแล้วต้องยอมรับและถือปฏิบัติกันว่าการเสนอร่างกฎหมายหรือการขอแปรญัตติใด ๆ ก็ตามที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรผู้ทรงเกียรติยี่นั้นจะต้องไม่มีผลประโยชน์ทั้งโดยตรงและโดยอ้อมเกี่ยวข้อง แต่ในกรณีนี้พรรคที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสังกัดนั้นมีเรื่องค้างอยู่ในระหว่างการพิจารณาของศาลหรืออยู่ในระหว่างการสอบสวนของเจ้าหน้าที่ การที่จะรีบฉกชิงฉวยโอกาสเสนอให้มีการแก้ไขรัฐธรรมนูญเพื่อให้เกิดเหตุเหล่านั้นหมดโอกาสที่จะพิสูจน์ความถูกต้องในศาลยุติธรรมหรือศาลรัฐธรรมนูญ

ยอมแสดงให้เห็นชัดว่าผู้เสนอที่สังกัดพรรคโดยปกติผู้ที่เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสังกัดพรรคและจะให้ลงมติให้ความเห็นชอบในการแก้ไขรัฐธรรมนูญดังที่เป็นข่าวปรากฏนั้นยอมไม่มีสิทธิโดยชอบธรรมที่จะลงมติรับรองการแก้ไขรัฐธรรมนูญที่ตนหรือพรรคของตนมีผลประโยชน์เกี่ยวข้อง ความสง่างามของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรไม่ใช่อยู่ที่การระงับรักษาผลประโยชน์ของพรรคและของตนเอง การเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรผู้ทรงเกียรติต้องแสดงให้เห็นเป็นที่ประจักษ์ว่าตนเองและพรรคพร้อมที่จะยืนหยัดต่อสู้เพื่อความถูกต้องในกระบวนการยุติธรรมของประเทศ พร้อมทั้งจะแสดงความโปร่งใสและรับคำวินิจฉัยของศาลซึ่งเป็นอำนาจตุลาการที่จะพิเคราะห์ความถูกต้องและวินิจฉัยไปตามข้อเท็จจริงและข้อกฎหมาย การที่จะรีบชิงไปออกกฎหมายเพื่อยกเว้นความผิดของผู้บริหารพรรคและของพรรคโดยรวมแล้วยอมส่อให้เห็นว่าพฤติกรรมดังกล่าวเป็นเรื่องที่ไม่ชอบ ขัดต่อหลักการของการเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่ทรงเกียรติที่ควรมีจริยธรรมและเป็นตัวอย่างที่ดีให้กับประชาชนผู้ที่คาดหวังและได้เลือกเข้ามาด้วยความจริงใจ เว้นแต่ท่านสมาชิกผู้ทรงเกียรตินั้นจะได้รับเลือกตั้งเข้ามาด้วยเหตุผลอื่น ด้วยการสนับสนุนอย่างอื่นหรือของผู้อื่นที่จะต้องตอบแทนบุญคุณด้วยการแก้ไขบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญหลาย ๆ มาตราให้กับอดีตนักการเมืองที่ถูกศาลรัฐธรรมนูญพิพากษาให้ยุติบทบาททางการเมืองเป็นระยะเวลา ๕ ปี และกำลังสอบสวนและดำเนินคดีกับทรัพย์สินของอดีตผู้บริหารรัฐบาลและครอบครัว ทั้งนี้ โปรดดูข้อบังคับว่าด้วยประมวลจริยธรรมของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและกรรมการ พ.ศ. ๒๕๔๒ ข้อ ๑๘ ความว่า “ข้อ ๑๘ สมาชิกและกรรมการจักต้องไม่คบหาหรือให้การสนับสนุนแก่ผู้ประพฤติผิดกฎหมาย”

เมื่อเราไม่รู้จักเรื่องผลประโยชน์ขัดกัน ไม่รู้จักความถูกต้องและหลักการใช้กฎหมายที่ต้องมีคุณธรรมและจริยธรรมสูงพอ หากเป็นเช่นนี้ต่อไปประเทศก็จะมีแต่รัฐสภาเท่านั้นที่มีความสง่างามองค์กรอิสระ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา ที่เห็นว่าหลักการนี้น่าจะได้รับ การตีความได้ว่าการวินิจฉัยโดยศาลรัฐธรรมนูญก็ควรที่จะเสนอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่าพฤติกรรมดังกล่าวข้างต้นของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในพรรคการเมืองหากจะยินยอมให้มีการเสนอหรือลงมติเพื่อให้พรรคหรือผู้บริหารที่มีความเกี่ยวข้องกันได้ประโยชน์นั้นจะเสนอชื่อลงมติได้หรือไม่ และขัดกับรัฐธรรมนูญหรือไม่ก็เป็นเรื่องที่จะต้องพิจารณา^{๑๗}

^{๑๗} บทบรรณาธิการหนังสือพิมพ์ข่าวสภานายความ ฉบับที่ ๒๐๕ ประจำเดือนพฤษภาคม ๒๕๕๑

รัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มีความแตกต่างจากรัฐธรรมนูญฉบับอื่นทั้ง ๑๗ ฉบับ ที่สำคัญคือ การกำหนดจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและเจ้าหน้าที่ของรัฐในหมวดที่ ๑๓ ซึ่งถึงแม้จะไม่ใช่เป็นเรื่องที่น่าชื่นชมแต่ก็เป็นกรบอกล่าวเล้าแฉแก่ประชาชนว่า ในสังคมของประเทศไทยยังมีความต้องการที่จะต้องนำจริยธรรมมาเขียนไว้ในกฎหมายสูงสุดของประเทศเพื่อใช้เป็นข้อกำหนดในการปฏิบัติตนของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองที่อาสาเข้ามาทำหน้าที่บริหารราชการแผ่นดินในทุกภาคส่วน ไม่ว่าจะในระดับประเทศหรือระดับท้องถิ่น เหตุผลสำคัญที่คณะกรรมการการร่างรัฐธรรมนูญเห็นพ้องต้องกันว่าจำเป็นต้องมีหมวดนี้ขึ้นนั้น ก็ด้วยเพราะข้อเท็จจริงที่ปรากฏมาในช่วงของรัฐธรรมนูญทุกฉบับนั้น ประเทศชาติขาดนักการเมืองที่มีจริยธรรมเรามักจะได้นักการเมืองที่ทวงหาใบเสร็จ ทวงถามหาหลักฐานแห่งการกระทำความผิดเหมือนเช่นประชาชนทั่วไปในสภาพของการบังคับใช้กฎหมายอาญาที่เป็นความเข้าใจพื้นฐานของนักการเมือง ดังนั้นประเทศไทยจึงได้ผู้ที่อาสาเข้ามาบริหารประเทศแบบมือถือสาปากถือศีลมาก โดยเฉพาะในช่วงของการอ้างระบอบประชาธิปไตยไม่ว่าจะเข้ามาด้วยการทุ่มเงินซื้อเสียงและใช้กลเม็ดเด็ดพลายทุกอย่างเพื่อให้เป็นผู้ชนะครองเสียงข้างมากและเข้ามาบริหารประเทศ แต่สิ่งที่สังคมไทยได้กลับกลายเป็นผลร้ายทางการเมืองและสังคมในระยะยาว มีการคอร์รัปชัน มีการใช้เงินงบประมาณเพื่อแสวงหาประโยชน์ทั้งโดยตรงและโดยอ้อมสำหรับพรรคพวกกันเอง การกล่าวหาว่ามีการฉกฉวยผลประโยชน์ของรัฐในรูปของการแปรสภาพรัฐวิสาหกิจในหลาย ๆ รูปแบบ การแจกจ่ายหุ้นเมื่อแปรสภาพของรัฐวิสาหกิจให้กับผู้มีอุปการคุณซึ่งเป็นสายของนักการเมืองก็ทำกันอย่างโจ่งครึ่มผิดกับสังคมนักการเมืองที่เขาพัฒนาแล้ว นักการเมืองที่เข้ามาบริหารบ้านเมืองจะต้องไม่พกความร่ำรวยกลับไปเมื่อพ้นตำแหน่ง และความร่ำรวยนั้นไม่ได้เฉพาะนักการเมืองแต่รวมถึงคู่สมรส ญาติ และคู่สมรสของญาติด้วยที่มีทรัพย์สินเติบโตมาจากผลประโยชน์ของรัฐในขณะที่มีนักการเมืองผู้เป็นญาติของตนเป็นผู้บริหาร สิ่งเหล่านี้ นักการเมืองพยายามจะสร้างให้เหมือนว่าเป็นเรื่องปกติที่ทำได้ แต่ในประเทศที่เจริญแล้วไม่มีใครทำ นักการเมืองเมื่อหมดวาระของตนก็กลับไปสู่ฐานะเดิมโดยที่ตนและญาติที่พี่น้องไม่ได้มีความร่ำรวยเกิดขึ้น

ปัจจุบันเสียงปี่กลองของการเลือกตั้งได้ดังระรัวขึ้นอีกรวาระหนึ่ง บรรดานักการเมืองก็เริ่มช่วงชิงคะแนนเสียงจากประชาชนด้วยกลยุทธ์ทุกรูปแบบไม่ได้ต่างไปจากเดิม มีหน้าซำยังมีการวางแผนที่แยบยลมากขึ้น ปัญหาที่พี่น้องประชาชนจะต้องเฝ้าระวังก็คือบุคคลประเภทนี้ยังคงหลงใหลกับการมีอำนาจการได้เข้ามาครองเมืองและกินเมืองเหมือนเช่นเดิม ไม่ได้มีสำนึกสงสารประเทศและประชาชนแม้แต่น้อย แม้เป็นผู้มีการศึกษาแต่การไปหลอกชาวบ้านที่มีวุฒิภาวะน้อยกว่าให้หลงระเริงในเรื่องของการซื้อสิทธิขายเสียง การให้ผลประโยชน์ ถือได้ว่าเป็นการทำบาปอย่างมหันต์กับประชาชนจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองแม้จะมีเขียนไว้แต่ก็ยังเป็นที่กังวลว่าในขณะที่มีการเลือกตั้งและกำลังจะมีการจัดตั้งรัฐบาลหลังจากการเลือกตั้งในวันที่ ๒๓ ธันวาคม ๒๕๕๐ นี้ ประมวลจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองตามมาตรา ๒๗๙ วรรคหนึ่ง นั้น ยังไม่ได้จัดทำขึ้นให้เรียบร้อยยังไม่เห็นมาตรการเชิงบังคับที่แน่นอนโดยไม่จำเป็นต้องใช้มิติทางกฎหมายอาญามาปรับกับนักการเมือง เพราะถือได้ว่าเป็นผู้ที่อาสาเข้ามารับใช้ประชาชนต้องมีจริยธรรมที่มากกว่าข้อกล่าว

หาทางคดีอาญาเช่นประชาชนโดยทั่วไป จิตสำนึกในด้านจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง และการประพฤติปฏิบัติจึงเป็นเรื่องสำคัญอย่างยิ่ง

ผู้เขียนมีความเป็นห่วงว่าเมื่อมีรัฐบาล มีผู้ตรวจราชการแผ่นดินซึ่งมีหน้าที่เสนอแนะและให้คำแนะนำในการจัดทำประมวลจริยธรรม โดยเฉพาะการทำมาตรฐานทางจริยธรรมจะต้องมีกลไกและระบบในการดำเนินงานเพื่อให้การบังคับใช้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งกำหนดขั้นตอนการลงโทษตามความร้ายแรงแห่งการกระทำ จะเป็นตัวแปรที่สำคัญของการทำกรอบจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง หากประมวลจริยธรรมหรือกฎหมายที่เกี่ยวข้องดังกล่าวมีความอ่อนไหวไปตามสภาพการเมือง ความหวังที่จะได้นักการเมืองที่มีจริยธรรม มีความซื่อสัตย์ต่อประเทศชาติและประชาชน ส่งเสริมความรักความสามัคคีในหมู่ปวงชนก็ดูจะเป็นเรื่องยากที่จะเกิดขึ้น

อีกประการหนึ่งที่นักการเมืองถือโอกาสใช้เป็นข้อแก้ตัวก็คือมาตรฐานทางจริยธรรมนี้ยังไม่ได้มีขึ้นในวันที่เลือกตั้ง ดังนั้นตราบเท่าที่ความล่าช้าของการจัดทำประมวลจริยธรรมหรือกฎหมายที่เกี่ยวข้องยังจัดทำไม่เสร็จ ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองที่มีเจตนาร้ายต่อเศรษฐกิจและสังคมไทยก็还会ใช้วิวัฒนาการของตนเองฉ้อฉลต่อทรัพย์สินของประเทศและประชาชนอยู่เช่นเดิม ความจำเป็นที่จะต้องมีการมีจริยธรรมในเรื่องนี้จึงเป็นเรื่องสำคัญโดยเร่งด่วน จึงมีความสำคัญอย่างยิ่งที่ผู้รับผิดชอบไม่ควรที่จะทำให้เกิดความล่าช้า และโดยเฉพาะจะต้องให้โอกาสประชาชนเจ้าของอำนาจอธิปไตยได้มีส่วนรู้เห็นในร่างประมวลจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองนี้ด้วย เพื่อจะได้คาดหวังได้ว่าประเทศชาติจะได้นักการเมืองที่ใจซื่อมือสะอาดมีความสามารถและนำชาติไปสู่ความพัฒนาเจริญรุ่งเรืองมั่นคงทั้งด้านสังคม เศรษฐกิจ และการเมือง^{๑๘}

^{๑๘} บทบรรณาธิการหนังสือพิมพ์ข่าวสภานายความ ฉบับที่ ๑๙๙ ประจำเดือนพฤศจิกายน ๒๕๕๐

จริยธรรมนักรการเมือง

เรื่องสำคัญที่ใหม่ที่สุดในรัฐธรรมนูญฉบับที่กำลังยกร่างและจะนำเข้าสู่การลงประชามติในช่วงระยะเวลาอีกไม่เกิน ๓๐ วันนี้ มีเรื่องสำคัญที่เป็นเรื่องใหม่ที่คณะกรรมการยกร่างรัฐธรรมนูญได้นำมาเสนอและบัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ คือความในหมวดที่ ๑๓ จริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและเจ้าหน้าที่ของรัฐ ซึ่งเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับคุณธรรมและจริยธรรมของนักรการเมืองและข้าราชการ รวมทั้งความในหมวดที่ ๑๒ ส่วนที่ ๒ การกระทำที่เป็นการขัดกันแห่งผลประโยชน์ระหว่างนักรการเมืองและข้าราชการและผลประโยชน์ของรัฐ เรื่องนี้ที่ว่าเป็นเรื่องสำคัญเพราะเกี่ยวเนื่องด้วยการบริหารราชการแผ่นดินทั้งในหน้าที่ของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและข้าราชการ รวมทั้งพนักงานรัฐวิสาหกิจซึ่งเป็นองค์ประกอบที่สำคัญของการใช้อำนาจของรัฐทางด้านฝ่ายบริหารที่มีอยู่เป็นปกติทุกเมื่อเชิ้อวัน ต่างกับการใช้อำนาจของรัฐในด้านของนิติบัญญัติและในด้านตุลาการที่จะมีการอบของระยะเวลาและกรอบของการใช้อำนาจภายใต้เงื่อนไขและข้อกำหนด รวมทั้งหลักนิติธรรมต่าง ๆ ที่ผู้ใช้อำนาจในอีก ๒ ประการดังกล่าวนี้ได้แสดงออกและได้สร้างความเชื่อมั่นให้กับระบบการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขได้เป็นอย่างดีพอสมควร

สาเหตุที่สำคัญที่ทำให้ระบอบประชาธิปไตยของประเทศไทยล่มสลายก็มาจากความเป็นผู้มีความคุณธรรมและจริยธรรมของนักรการเมืองและข้าราชการที่เป็นผู้ปฏิบัติตามคำสั่งทั้งที่มีลายลักษณ์อักษรและไม่มีลายลักษณ์อักษรของนักรการเมือง หันเหทิศทางของประเทศไปในทางที่เบียดบังผลประโยชน์และช่วยเหลือเกื้อกูลกันในระหว่างสมัครพรรคพวกตลอดมาทุกยุคทุกสมัย จนทำให้เกิดความชินชาเสมือนหนึ่งว่าสิ่งที่ถือปฏิบัติกันนั้นเป็นสิ่งที่ชอบ ไม่ว่าจะเป็นการรับของขวัญของกำนัลในโอกาสต่างๆ ในระหว่างที่ดำรงตำแหน่งฝ่ายบริหารหรือดำรงตำแหน่งข้าราชการระดับสูง การรับจัดเลี้ยง การให้ความช่วยเหลือ ความเกรงใจ การให้ความเกื้อกูลกันที่ออกนอกกลุ่มนอกทางค่อนข้างจะมาก โดยเฉพาะกรณีที่เกี่ยวข้องกับการนำผลประโยชน์ของรัฐแจกจ่ายให้กัน ไม่ว่าจะเป็นการแจกจ่ายโดยตรงผ่านสัญญาสัมปทาน สัญญารับเหมาก่อสร้าง สัญญาบริการต่าง ๆ รวมทั้งการจัดซื้อวัสดุครุภัณฑ์ต่าง ๆ มีให้เห็นอยู่เป็นประจำ นอกจากนั้นก็ยังมีกรเบียดบังถ่ายเททรัพย์สินสาธารณะประโยชน์ของรัฐไปในรูปของการนำเข้าสู่ตลาดหลักทรัพย์สร้างตลาดหลักทรัพย์ให้มีมูลค่าสูงขึ้นทำให้เกิดผลพลอยได้ที่หลักทรัพย์ของตนเองที่จดทะเบียนอยู่ในตลาดหลักทรัพย์มีมูลค่าสูงขึ้นเป็นเงาตามตัว สิ่งเหล่านี้จะไม่เห็นกันในประเทศที่พัฒนาแล้วโดยเฉพาะในประเทศที่มีสำนึกและเคารพในการอาสาเข้ามารับใช้ประเทศชาติทุกคนที่เข้ามาต้องเคารพหลักการที่ว่าเข้ามาในลักษณะของผู้ที่มีเจตนาบริสุทธิ์มือเปล่า ไม่ได้เข้ามาแสวงหาผลประโยชน์อะไรนอกจากสร้างประเทศชาติให้มั่นคงเกิดความสมัครสมานสามัคคี ไม่แบ่งฝักแบ่งฝ่ายและแสวงหาผลประโยชน์อย่างที่เกิดขึ้นมาแล้วในอดีต และเมื่อกลับออกไปโดยพ้นจากภาระหน้าที่แล้วก็ไม่ต้องถูกยึดทรัพย์หรือตรวจสอบทรัพย์สิน เราจะไม่เห็นเหตุการณ์เช่นนี้เกิดขึ้นในประเทศตะวันตก ประเทศญี่ปุ่น ประเทศเกาหลีใต้ หรือไต้หวัน ซึ่งพอมีข่าวเกี่ยวกับการคอร์รัปชันทุกคนจะต้องออกมาแก้ข่าวหากเมื่อมีภัยมาถึงตัว ในประเทศญี่ปุ่นก็ถึงขั้นทำอัติวินิบาตกรรมไปเลยเพื่อหลีกเลี่ยงความอับอายและการเสียชื่อเสียง แม้ยังไม่มีการดำเนินคดีในศาล หากผู้ที่อยู่ในระบอบประชาธิปไตยคิดดีทำดีและหวังดีต่อประเทศชาติ แต่ไม่ใช่ นักรการเมืองหรือข้าราชการที่มุ่งหาผลประโยชน์ทับซ้อน สร้างเงื่อนไขให้เกิดความแตกแยก แจกจ่ายเงินให้กับสมัครพรรคพวกผู้ที่เป็น

สมาชิกพรรคการเมือง ความหลากหลายต่าง ๆ เหล่านี้ทำให้เกิดความจำเป็นที่จะต้องมีบทบัญญัติในเรื่องนี้ในรัฐธรรมนูญฉบับนี้

ต้องยอมรับว่าเป็นเรื่องที่น่าอับอายพอสมควร คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญเกือบจะพูดได้ว่ามีมติเป็นเอกฉันท์ถึงแม้จะมีความรู้สึกที่น่าจะไปเขียนเป็นพระราชบัญญัติหรือกฎหมายอื่น เหตุผลที่จำเป็นต้องเขียนในรัฐธรรมนูญก็เพราะว่าประเทศไทยสังคมไทยได้ก้าวล่วงเกินไปกว่าความพอดี ดังนั้นประชาชนคนไทยคงไม่ต้องแปลกใจเหมือนเช่นที่ชาวต่างประเทศสอบถามในเรื่องของคอร์รัปชัน รวมทั้งการจัดลำดับการคอร์รัปชันของประเทศไทยที่สูงขึ้น ตลอดจนเป็นผลที่นำมาให้มีการปรับปรุงโครงสร้างของสังคมที่สำคัญประเทศชาติจะเจริญรุ่งเรืองและสามารถดำรงไว้ อีกอย่างผู้ที่เป็นตัวแทนของปวงชนชาวไทยและผู้ที่เป็นข้าราชการในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทุกคนต้องสำนึกให้ถ่องแท้ว่าเงินทองและประโยชน์ทั้งหลายทั้งปวงทั้งโดยตรงและโดยอ้อมของรัฐต้องได้รับความคุ้มครองและต้องไม่ถูกยักย้ายถ่ายเท ไม่ว่าจะด้วยประการหนึ่งประการใดให้แก่พรรคพวก ญาติพี่น้อง โดยไม่มีข้ออ้างแม้แต่จะบอกว่าทำไปโดยสุจริตและเปิดเผย เพราะสิ่งเหล่านี้ผู้มีจิตใจที่พัฒนาแล้วเขาจะไม่ทำกัน เราไม่เคยเห็นกรณีอย่างนี้เกิดขึ้นในต่างประเทศ แต่สิ่งเหล่านี้เกิดขึ้นในประเทศไทยมากมาย ดังนั้นการที่มีบทบัญญัตินี้ในรัฐธรรมนูญจึงเป็นเรื่องที่ท้าทายที่จะปรับเปลี่ยนสังคมไทยที่ฟุ้งซ่านเท็จจริงมาเป็นที่ยุติแล้วที่มีความเสื่อมทรามในเรื่องของจริยธรรมอย่างมาก ดังนั้นกฎหมายรวมทั้งการตั้งคณะกรรมการในเรื่องนี้เพื่อรวบรวมและประมวลจริยธรรมของนักการเมืองและข้าราชการจึงเป็นเรื่องจำเป็นที่จะต้องนำมาปฏิบัติให้เกิดความสัมฤทธิ์ผลให้จงได้^{๑๔}

^{๑๔} บทบรรณาธิการหนังสือพิมพ์ข่าวสภานายความ ฉบับที่ ๑๔๔ ประจำเดือนมิถุนายน ๒๕๕๐

การขัดกันซึ่งผลประโยชน์ (Conflict of Interest)

วิชาชีพทนายความนั้นเป็นวิชาชีพหนึ่งที่ได้วางหลักการและมาตรฐานการถือปฏิบัติของผู้เป็นทนายความว่าจะต้องดำรงไว้ซึ่งหลักการที่จะต้องไม่ก่อเกิดการขัดกันซึ่งผลประโยชน์ของตัวความกับคู่ความฝ่ายตรงข้ามหรือผู้มีส่วนได้เสียที่มีผลประโยชน์ในทางตรงกันข้ามกับตัวความเป็นอันขาด เรื่องนี้เป็นเรื่องใหญ่และเป็นข้อสำคัญที่ทนายความได้ยึดถือปฏิบัติตลอดมาเพราะเป็นกรณีที่เกี่ยวข้องกับความผิดตามมรรยาททนายความตามที่บัญญัติไว้ในข้อบังคับมรรยาทของทนายความ ซึ่งมีผลบังคับใช้โดยชอบตามกฎหมาย ผู้ที่ประกอบวิชาชีพทนายความจึงรู้อยู่แก่ใจและถือปฏิบัติกันตลอดมานับแต่เริ่มประกอบวิชาชีพทนายความ จนแม้กระทั่งทำงานในสายงานอื่น เช่น นักการเมือง ผู้ประกอบธุรกิจ หลักการที่มีอยู่ก็จะถูกนำไปปฏิบัติเสมอ ในประเทศที่พัฒนาแล้ว ที่วิชาชีพทนายความเป็นรากฐานของการก้าวไปสู่การเป็นนักการเมือง เป็นผู้บริหารทั้งระดับท้องถิ่นและระดับประเทศ หลักการนี้ก็ได้นำไปปฏิบัติโดยเฉพาะการที่ผู้ทนายเข้าเข้าไปบริหารกิจการบ้านเมืองซึ่งจะต้องไม่ขัดกันกับผลประโยชน์ของตน ครอบครัว ญาติสนิท มิตรสหาย ในต่างประเทศเป็นเรื่องที่รู้จักกันโดยทั่วไปว่านี่คือกฎหมายจารีตประเพณีที่จะต้องถือปฏิบัติ และไม่จำเป็นต้องบัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญหรือกฎหมายอื่น เป็นหน้าที่ของนักการเมืองผู้บริหารที่ต้องรู้ว่าสิ่งเหล่านี้จะยอมให้เกิดขึ้นไม่ได้เป็นอันขาด ถ้าหากเกิดและมีขึ้นแม้แต่เป็นเพียงข่าวที่เชื่อถือได้ นักการเมืองหรือผู้บริหารนั้นก็ควรลาออกจากตำแหน่งเพราะถือว่าประโยชน์ของประเทศชาติที่สำคัญเหนือสิ่งอื่นใด และประโยชน์ส่วนตัวจะนำมาเกี่ยวข้องไม่ได้เด็ดขาดไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อม

ปัญหาที่เกิดขึ้นในประเทศไทยขณะนี้คือสังคมส่วนใหญ่และโดยเฉพาะนักการเมืองที่ไม่ได้มาจากผู้ประกอบวิชาชีพทนายความโดยตรง หรือทำแต่ผิวเผินก็มักจะสรุปและยึดถือหลักการของกฎหมายอาญาเป็นหลักว่าต้องหาหลักฐานที่แสดงได้โดยเด่นชัดปราศจากข้ออันพึงสงสัย จึงจะถือว่าเป็นเรื่องของการขัดกันซึ่งผลประโยชน์ ไม่เช่นนั้นแล้วก็จะยังไม่ลาออกจากตำแหน่งผู้บริหาร การที่ยึดถือมิตติของกฎหมายเช่นนี้เป็น การแสดงให้เห็นว่ามีความบกพร่องในการบังคับใช้กฎหมายในส่วนที่เกี่ยวข้องกับสมาชิกผู้ทรงเกียรติ คือระดับผู้บริหารประเทศที่เป็นทั้งเสนาธิการ เพราะการจะไปหาหลักฐานเพื่อพิสูจน์ให้มีความผิดปกติใช้กับผู้ที่ป็นโจรเป็นผู้ร้าย แต่สำหรับสมาชิกผู้ทรงเกียรติในรัฐสภาที่ดี หรือเป็นผู้ที่อาสาเข้ามาบริหารระดับเสนาธิการหรือผู้ช่วยเสนาธิการที่ดีนั้น เป็นกรณีที่แตกต่างกัน พฤติกรรมใด ๆ ก็ตามที่เป็นข้อสงสัยและเป็นเรื่องของความเป็นไปได้หรือเข้าข่ายเป็นคดีความหรือน่าจะเป็นก็ต้องยกประโยชน์ให้กับแผ่นดิน เพราะฉะนั้นหากแม้มีคำกล่าวล่ำลือที่เชื่อถือได้หรือเข้าข่ายว่าน่าจะเป็นไปได้ตามที่ขัดหรือแย้งกับประโยชน์ของรัฐ รัฐมนตรีหรือผู้บริหารทุกส่วนตั้งแต่ระดับตำบล จังหวัด หรือระดับประเทศต้องพิจารณาตนเอง และควรจะต้องให้เป็นแบบอย่างที่ดีของกลไกการพัฒนาสังคมและบ้านเมืองของประเทศ ในอดีตสมัยรัฐบาลชุดที่ผ่านมาก็ได้มีการแสดงความรับผิดชอบลาออกหลายท่าน อาจจะเป็นกิจกรรมเกี่ยวของของประเทศที่กลับมาสู่ยุคต้องพิสูจน์ความจริงโดยรอคำวินิจฉัยของศาลเกี่ยวกับเรื่องของการไม่สำแดงบัญชีทรัพย์สินในเรื่องของการมีผลประโยชน์ทางตรงและทางอ้อม เรื่องเหล่านี้ที่น่าอับอายและไม่ควรเกิดขึ้นแต่ประเทศไทยยังไม่ผ่านยุคสมัยเช่นว่านั้น ก็จำเป็นต้องรอคำวินิจฉัยของศาลและเป็นเรื่องของการซื้อเวลา เรื่องของการ

ดิงเกมส์ที่จะทำให้ตนเองอยู่ในตำแหน่งต่อไป ไม่ต้องพูดถึงความเหมาะสม ไม่ต้องพูดถึงความถูกต้อง ในบรรทัดฐานที่นานาอารยประเทศยอมรับ เห็นได้ชัดเจนว่าความรับผิดชอบในส่วนนี้ของผู้บริหารทุกระดับของประเทศไทยยังมีน้อย จึงมีคดีความที่เป็นเรื่องขึ้นสู่ศาลมากมายเพราะเหตุบุคคลที่อาสาเข้ามาบริหารนี้ขาดความสำนึกที่ดี แม้กระนั้นในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ก็ยังต้องบัญญัติเรื่องการขัดกันซึ่งผลประโยชน์ไว้ ซึ่งปรากฏเป็นข้อเท็จจริงที่ยอมรับกันได้ว่าคนไทยยังขาดความรับผิดชอบต่อแผ่นดินตามมาตรฐานสากล จึงต้องมาเขียนไว้ในรัฐธรรมนูญ แต่ถึงกระนั้นก็ตามแม้จะเขียนไว้แต่ก็ยังมีอาการอ้างอิงตามกฎหมายอาญาอย่างที่ถูกกล่าวไว้แล้วข้างต้น ก็ไม่รู้เหมือนกันว่าเมื่อโรสติปัญญาด้านนี้ได้พัฒนาและมีความรับผิดชอบมากขึ้น ซึ่งจะเป็นกุศลกรรมแก่ลูกหลานและแผ่นดินไทยในอนาคต ได้แต่หวังว่าพระสยามเทวาธิราชจะได้ประทานพรให้บุคคลเหล่านี้มีความรู้และมีสติปัญญาที่ชอบและกล้าหาญที่จะรับผิดชอบในสิ่งที่ตนเองปฏิบัติหรือมิได้ปฏิบัติแต่ทำไปโดยพลั้งเผลอ ซึ่งทุกอย่างก็ต้องถือประโยชน์ของแผ่นดินเป็นที่ตั้ง ก็เป็นอย่างนี้เราเป็นหนี้บุญคุณ การใช้หนี้บุญคุณโดยถือประโยชน์ของแผ่นดินเป็นเรื่องที่สมควรอย่างยิ่ง^{๒๐}

^{๒๐} บทบรรณาธิการหนังสือพิมพ์ข่าวสภานายความ ฉบับที่ ๒๐๔ ประจำเดือนเมษายน ๒๕๕๑

มาตรฐานที่ไม่ได้มาตรฐาน

มาตรฐานทางจริยธรรมของนักการเมืองไทยเป็นมาตรฐานที่ได้ถูกสร้างขึ้นมาจากความเข้าใจในข้อกำหนดที่ผิดพลาดอย่างสำคัญ โดยเฉพาะเมื่อพูดถึงความสง่างามของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองที่สำคัญ ไม่ว่าจะเป็นนายกรัฐมนตรี หรือรัฐมนตรี ในระดับประเทศ หรือนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดหรือองค์การบริหารส่วนตำบลในระดับภูมิภาค มีสิ่งหนึ่งที่มักจะพูดกันเสมอว่า “ข้าพเจ้ายังบริสุทธิ์อยู่ตราบเท่าที่ยังไม่มีคำพิพากษาของศาลที่พิพากษาว่าข้าพเจ้าเป็นผู้กระทำความผิด” นี่เป็นมาตรฐานหรือความคิดที่ใช้ในระดับเดียวกับผู้ที่ถูกตัดสินเป็นนักโทษในคดีอาญาตามคำพิพากษา ซึ่งเป็นมาตรฐานที่ต่ำที่สุดที่นำมาใช้ในการพิจารณาถึงความเหมาะสมในการดำรงตำแหน่งทางการเมืองของนักการเมืองในประเทศไทย ความเข้าใจเช่นนี้ถือปฏิบัติกันเรื่อยมาจนน่าจะกล่าวได้ว่าประเทศไทยจะมีนักการเมืองผู้บริหารประเทศที่มีจริยธรรมตั้งอยู่บนมาตรฐานเช่นนี้ทั้งประเทศ

ปัญหามีว่ามาตรฐานที่ถูกต้องที่นักการเมืองควรถือเป็นหลักปฏิบัติโดยอาศัยหลักจริยธรรมคือคุณธรรมของผู้มีความประพฤติดีนั้น เขาใช้มาตรฐานของระดับไหนของผู้ที่จะมาดำรงตำแหน่งทางการเมือง ถ้าจะไล่เลียงตามลำดับกันไปก็ตั้งแต่ตกเป็นผู้ถูกกล่าวหาในคดีแพ่ง คดีปกครอง หรือผู้ถูกจับในคดีอาญาของเจ้าพนักงาน หรือเป็นผู้ต้องหาในชั้นการสอบสวนของพนักงานสอบสวนคดีอาญา ถัดไปก็คือการตกเป็นจำเลยในคดีอาญาเมื่อศาลยุติธรรมประทับฟ้องที่ต้องมีการต่อสู้คดีทราบจนกระทั่งศาลมีคำพิพากษา จนในที่สุดก็เป็นนักโทษตามที่จะต้องได้รับโทษตามคำพิพากษา ซึ่งกระบวนการว่าจะถึงขั้นสุดท้ายนั้นใช้เวลายาวนานที่นักการเมืองไทยก็รู้อยู่จึงใช้มาตรฐานนี้มากแล้วอ้างเสมอว่า “ข้าพเจ้ายังบริสุทธิ์อยู่” แต่ความสง่างามและความมีเกียรติภูมิเป็นผู้ประพฤติดีประพฤติชอบและเหมาะสมที่จะมาดำรงตำแหน่งผู้นำประเทศในระดับชาติหรือระดับท้องถิ่นนั้น ไม่มีประเทศไหนใช้มาตรฐานนักโทษเช่นเดียวกับในความคิดของประเทศไทยดังที่กล่าวมา

มีหลายประเทศที่เขาพัฒนาแล้วและเคยอยู่ในระดับเดียวกับประเทศไทยในทางการเมือง แม้มีข้อกล่าวหาว่าให้นโยบายผิด เช่น ประเทศเกาหลีใต้ คณะรัฐมนตรีมีมติให้นำเนื้อวัวจากประเทศสหรัฐอเมริกาเข้าประเทศ มีการประท้วงหลายหมื่นคนบนท้องถนนรัฐบาลซึ่งตั้งมาเมื่ออายุการทำงานเพียงเดือนเศษก็ลาออกทั้งคณะ แสดงให้เห็นถึงการรับผิดชอบต่อการดำรงตำแหน่งอย่างตรงเกียรติหรือกรณีรัฐมนตรีกลาโหมของประเทศญี่ปุ่นที่ปากไวพูดกระทบถึงเหตุการณ์การทิ้งระเบิดปรมาณูของประเทศสหรัฐอเมริกาว่าสมเหตุผล ทำให้เสื่อมเสียความศรัทธาจากคนญี่ปุ่นก็ลาออกจากตำแหน่งหลังจากรู้ว่าพูดผิด อดีตผู้ว่าการรัฐนิวยอร์กซึ่งมีข่าวว่าใช้เงินเพื่อปรนเปรอความสุขทางด้านเพศข้ามเขตรัฐก็ลาออก ยังมีอีกหลายเรื่องที่เป็นตัวอย่างที่ดีเหมือนเช่นที่กล่าวมานี้ แต่เราไม่อาจจะค้นหาสิ่งเหล่านี้ได้ในประเทศไทย ประเทศเรามีนักกฎหมายมากมายแต่ก็มีผู้ประกอบวิชาชีพกฎหมายจริงบ้างไม่จริงบ้าง ใช้กฎหมายแนะนำให้นักการเมืองเข้าใจและยึดถือปฏิบัติมาตรฐานโจรมาตลอดรวมทั้งนักการเมืองเองที่อาจมีความรู้ทางกฎหมายบ้าง ก็อ้างสิทธิความเป็นผู้บริสุทธิ์ตามกฎหมายอาญาตั้งที่ยกตัวอย่างไว้ข้างต้นมาตลอด ผลก็คือทำให้สังคมการเมืองของประเทศไทยมีผู้นำที่ต่างพร้อมในระดับผู้ต้องหาหรือจำเลยในคดีอาญาอยู่มากมายเป็นที่น่าอับอายต่อชื่อเสียงของประเทศชาติ แต่นักการเมืองไทยก็ไม่ได้สนใจและไม่เคยยอมรับว่าตนเองมีส่วนทำให้สถาบันการเมืองของประเทศไทยไม่น่าเชื่อถือและเสื่อมทราม เพราะเหตุที่ไปตั้งมั่นอยู่ว่าสามารถเป็นผู้บริหารได้จนกว่าจะมีคำ

พิพากษาของศาลยุติธรรมถึงที่สุด ซึ่งอย่างที่ได้ออกไว้ตั้งแต่ต้นว่าเป็นมาตรฐานของโจร ไม่ใช่มาตรฐานของคนดีมีศีลธรรม เพราะเพียงแต่มีข้อหาและตกเป็นผู้ต้องหาที่น่าจะเพียงพอแล้วที่จะต้องลาออกหรือไม่ขอรับตำแหน่งทางการเมืองอย่างไร ๆ

ได้มีความพยายามที่จะแก้ไขเรื่องมาตรฐานใหม่โดยนำไปเขียนไว้เป็นเรื่องจริยธรรมไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ในมาตรา ๒๗๙ วรรคสามว่า “การฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมตามวรรคหนึ่ง ให้ถือว่าเป็นการกระทำผิดทางวินัย ในกรณีนี้ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตาม ให้ผู้ตรวจการแผ่นดินรายงานต่อรัฐสภา คณะรัฐมนตรี หรือสภาท้องถิ่นที่เกี่ยวข้อง แล้วแต่กรณี และหากเป็นการกระทำผิดร้ายแรงให้ส่งเรื่องให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติพิจารณาดำเนินการ โดยให้ถือเป็นเหตุที่จะถูกถอดถอนจากตำแหน่งตามมาตรา ๒๗๐” ที่ต้องบัญญัติไว้เช่นนี้ก็เพราะข้อเท็จจริงปรากฏให้เห็นชัดแล้วว่าความคิดความอ่านของนักการเมืองไปตกผลึกอยู่ที่มาตรฐานเดียวกับมาตรฐานโจร จึงต้องเขียนมาตรฐานให้สูงขึ้นมาถึงระดับที่จะต้องเข้าใจว่าแม้เพียงตกเป็นผู้กระทำผิดร้ายแรงตามมาตรฐานจริยธรรมแล้วถูกถอดถอนโดยวุฒิสภาได้ แต่ก็มีข้อสังเกตว่าต้องถูกถอดถอนโดยวุฒิสภาไม่ได้รู้สำนึกแล้วลาออกเอง

สังคมไทยพยายามหาคนดีมาเป็นผู้ผู้นำในทางการเมือง หลายคนก็อาจจะคิดว่าคงหายากคนที่ไม่มีประวัติต่างพร้อยและมีความสามารถเป็นผู้ผู้นำ แต่ในสังคมไทยเรายังเชื่อกันได้ว่ามีคนดีมีความสามารถมีประวัติที่ดีงามอยู่อีกมาก เพียงแต่เขาเหล่านั้นไม่ยอมมาปนเปื้อนกับนักการเมืองในมาตรฐานปัจจุบันที่สร้างมาตรฐานของตนไม่สมกับสถาบันอันทรงเกียรติสง่างามสำหรับผู้ที่เข้าไปดำรงตำแหน่งทางการเมือง การอาสาเข้ามารับใช้ประเทศด้วยความจริงใจไม่หวังผลประโยชน์นั้นจึงยังอยู่ห่างไกลจากความจริงสำหรับสังคมในประเทศไทย ถึงเวลาหรือยังที่จะต้องเขียนกฎหมายให้เข้มงวดมากขึ้น เพราะเหตุที่นักการเมืองไม่พยายามเข้าใจสถานภาพและศักดิ์ศรีของตนเองอย่างที่เป็นมา ถ้าเป็นเช่นนั้นจริงก็คงจะหมดหวังที่จะเห็นภาพของนักการเมืองที่สง่างามของประเทศตลอดไป^{๒๑}

^{๒๑} บทบรรณาธิการหนังสือพิมพ์ข่าวสภานายความ ฉบับที่ ๒๐๖ ประจำเดือนมิถุนายน ๒๕๕๑

ธนบัตรเพื่อขจัดคอร์รัปชัน^{๒๒}

ข้าพเจ้าสัญญาว่าจะทั้งไม่ให้และไม่รับสินบน

ธนบัตรข้างต้นนี้ได้จัดพิมพ์ขึ้นให้เหมือนกับมาตรฐานของเงินรูปีของอินเดีย เรียกว่า “ธนบัตรศูนย์รูปี” ซึ่งมีขนาดใหญ่กว่าและพิมพ์ขึ้นบนกระดาษที่มีความหนากว่า ทั้งนี้เพื่อไม่ต้องการให้มีการพับ ซึ่งเป็นปกติของการให้สินบนในอินเดีย

ธนบัตรต่อต้านการให้สินบน ในอินเดีย ประเทศซึ่งมีจำนวนเงินคอร์รัปชันทั้งจากภาคเอกชนและภาครัฐหลายล้านดอลลาร์ (สหรัฐอเมริกา) การขอสินบนเล็ก ๆ น้อย ๆ ที่ทำกันสม่ำเสมอจะใช้สื่อความหมายที่พูดกันเป็นรหัสเช่น “take care of me” ซึ่งหมายความแบบไทย ๆ ก็คือ “ช่วยกันหน่อยนะ” หรือเมื่อเวลาให้เงิน (ธนบัตร) ๒ ฉบับคู่กันก็จะพูดว่า “make Gandhi smile twice” ซึ่งหมายความว่า “ทำให้ท่านยิ้มสักสองครั้งได้ไหม” อันเป็นการเรียกสินบนที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายของทั้งเจ้าหน้าที่ตำรวจและข้าราชการในอินเดียที่ยังรากฝังลึกในวัฒนธรรมของอินเดีย ที่นักต่อสู้คอร์รัปชันตัวเอกคือ นายวีเจย์ อนันต์ ได้กล่าวไว้ และดูว่าจะเป็นที่ยอมรับกันเสมือนหนึ่งเป็นสิ่งที่ถูกต้อง

แต่เสาหลักที่ห้า คือกลุ่มคนรากหญ้าของนายอนันต์ที่ได้พยายามที่จะสร้างมิติขึ้นมาใหม่ โดยการพิมพ์และแจกจ่ายธนบัตรซึ่งไม่มีค่าอะไรเลยตามตัวอย่างข้างต้นออกไปให้มากที่สุดตั้งแต่ปี ๒๐๐๗ เสาหลักที่ห้าที่วานี้ได้ทำการจำหน่ายธนบัตรศูนย์รูปี

ไปเป็นจำนวนถึง ๑.๓ ล้านฉบับ ชาวอินเดียทุกคนได้ใช้ธนบัตรศูนย์รูปีดังกล่าวนี้เสมือนหนึ่งเป็นการประท้วงอย่างสุภาพต่อข้าราชการที่พยายามจะเบียดบังเอาเงินสำหรับการให้บริการตามปกติแก่ประชาชน เช่นการออกใบขับขี่รถยนต์ หรือการให้กู้ยืมเงิน ที่ประชาชนคาดหวังไว้ก็เพื่อให้เกิดความสะอาดหรือความเกรงกลัวของเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการสาธารณะที่อาจจะต้องติดคุกด้วยถ้าหากถูกจับได้ในกรณีมีความประพฤติที่ไม่สุจริต ธนบัตรที่มีมูลค่าศูนย์รูปีนี้ นักวิจัยต่อต้านคอร์รัปชันคือ พูมิโกะ นากาโน่ เห็นว่าเป็นการสร้างความกล้าหาญให้กับประชาชนที่จะใช้สิทธิของตน เพราะรู้ว่าได้รับการสนับสนุนจากเสาหลักที่ห้าคือรู้ว่า “ตนเองนั้นไม่ได้ต่อสู้อย่างเดียวดาย”

ไม่ใช่เฉพาะในประเทศอินเดียที่มี ธนบัตรที่มีมูลค่าศูนย์รูปีได้ถูกนำไปใช้อย่างแพร่หลายเพื่อช่วยในการต่อต้านคอร์รัปชันในประเทศเม็กซิโกและประเทศเนปาลก็มีการออกธนบัตรทำนองนี้เช่นกัน ซึ่งเป็นการแสดงถึงการสนับสนุนการต่อต้านการคอร์รัปชันอย่างสงบจนทำให้เห็นว่าได้รอยยิ้มของมหาตมะคานธีนั้นเป็นรอยยิ้มที่แท้จริง

^{๒๒} จากหนังสือธนบัตรเพื่อขจัดคอร์รัปชัน (ที่ระลึกงานพระราชทานเพลิงศพ นายดำรง ไกรฤทธิ์) (*บทคัดย่อและแปลจากบทความของชานา บล๊อค โดยได้รับลิขสิทธิ์จากหนังสือ National Geographic เล่มเดือนเมษายน ๒๐๑๑)

Bribe-busting Bill

CULTURE

Designed to look like standard Indian currency, zero-rupee notes are larger and printed on thicker paper. That discourages folding, which is a common way for bribes to be passed.

Bribe-busting Bill In India, where corruption costs the public and private sectors millions of dollars a year, demands for petty bribes are frequently signaled in code: "Take care of me" or, for a two-note handout, "Make Gandhi smile twice." Illegal demands by police and bureaucrats are "deeply ingrained in the culture," says anticorruption crusader Vijay Anand, and are "taken as the norm."

But 5th Pillar, Anand's grassroots citizens group, is trying to create a new norm—by printing and passing out notes worth nothing at all (above). Since 2007, 5th Pillar has distributed 1.3 million zero-rupee bills. People give them as

a polite protest to officials trying to squeeze extra payment for routine services like issuing driver's licenses or loans. The effect has been to shame or scare some public servants—who can go to jail if they're caught—into honest behavior. The zero-rupee note, says anticorruption researcher Fumiko Nagano, emboldens people to assert their rights, because when they're backed up by 5th Pillar, "they realize they are not alone."

Nor is India. Zero-currency notes are spreading to help fight corruption in Mexico and Nepal as well—an affirmation of nonviolent resistance that would surely have made Gandhi smile for real. —Hannah Bloch

PHOTO: ILMEDIA/HALE NGAM STAFF

บทสรุป

ดังนั้น สิทธิขององค์กรอิสระและประชาชนผู้มีหน้าที่และมีส่วนร่วมในการตรวจสอบการใช้อำนาจของรัฐย่อมจะมีสิทธิที่จะดำเนินการทวงถามเอาทรัพย์สินซึ่งได้ไปโดยมิชอบนั้นกลับคืนเป็นทรัพย์สินของประเทศโดยถูกต้อง ทั้งภาครัฐและประชาชนจะต้องร่วมมือกันเพื่อตรวจสอบการคอร์รัปชันให้ถึงที่สุด

การตรวจสอบภาคประชาชนเกี่ยวกับการใช้อำนาจหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ไม่สุจริตจะเป็นพลังขับเคลื่อนอันสำคัญที่จะให้มีการแก้ไขการคอร์รัปชันและการประพฤติปฏิบัติมิชอบในวงราชการให้หมดไป การเสนอข้อมูลโดยที่ผู้เสนอข้อมูลปกปิดชื่อตัวเองเป็นความลับหรือส่งไปยังหน่วยงานองค์กรอิสระที่จะเปิดเผยหรือสามารถทำความเข้าใจเกี่ยวกับการบริหารของราชการจึงเป็นความจำเป็นที่จะต้องให้มีการเกิดขึ้นให้จงได้

อยากเห็นความกล้าหาญของผู้บริหารประเทศ ดำเนินการในเรื่องนี้อย่างจริงจัง ไม่ควรปล่อยให้เชื้อโรคคอร์รัปชันที่ระบาดเข้าไปในแนวความคิดของสังคมไทยที่นับวันจะยอมรับแต่เรื่องของอำนาจเงินตราและการผูกขาดขึ้นมากทุกที ผู้ประสงค์จะทำความดีและมีคุณธรรมต่างก็หลบหลีกหนีหายไปจากสังคมของประเทศเป็นจำนวนไม่น้อย เวลาของการรักษาประโยชน์ของประเทศชาติโดยรวมนั้นมันน้อยลงทุกทีแล้ว จึงควรที่ผู้อาสาเข้ามาบริหารจะทำหน้าที่โดยความสำนึกต่อความรับผิดชอบในการบริหารประเทศให้ถูกต้องและเป็นธรรม

การปรับปรุงโครงสร้างทางภาษีและการลดการถือครองที่ดินดังกล่าวจะทำให้มีการปฏิบัติราชการต่อไปโดยถูกต้องเป็นระบบราชการที่มีคุณภาพ ลดปัญหาการคอร์รัปชัน เสริมสร้างความมั่นคงและศักยภาพทางตลาดทุนให้มากขึ้น ซึ่งจะ เป็นประโยชน์ในการปรับปรุงสำหรับสังคมไทยที่มีแต่การคอร์รัปชันมากมายมหาศาลจนติดอันดับ ๑ ใน ๑๐ ของโลกแล้ว ก่อนที่จะสายเกินไปและก่อนที่จะก้าวลงจากฐานอำนาจ หากจะเป็น “ผู้เสียสละ” จริงแล้วก็ขอได้โปรดดำเนินการกอบกู้สถานะทางการเงินของประเทศชาติให้พ้นจากมารร้ายคอร์รัปชันนี้ เพื่อให้ประเทศไทยมีความเป็นเอกภาพและมีอิสระทางการเงิน มีความโปร่งใสอย่างแท้จริงเสียที เลิกพูดแต่คำหวาน สร้างความหวังที่จะให้คนไทยอยู่ดี กินดีโดยไม่ปฏิบัติการแก้ไขอะไรที่มีอยู่ข้างต้น จะถูกตราหน้าว่าไม่เห็นความทุกข์ยากของคนไทยอยู่ในสายตาแล้วจะมาตั้งปณิธานว่าให้คนไทยคิดถึงข้าพเจ้าในฐานะ “ผู้เสียสละ” ได้อย่างไร

ผู้เขียนเห็นว่าการบังคับใช้กฎหมายของประเทศไทยเพื่อให้มาตรการต่อต้านการฉ้อราษฎร์บังหลวงเป็นไปโดยให้ได้อย่างจริงจังนั้นไม่อาจสำเร็จลงได้หากเจ้าหน้าที่ผู้ปราบปรามการทุจริตคอร์รัปชันยังไม่เป็นอิสระจากการเมืองอย่างแท้จริง การคัดสรรกรรมการในคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติจึงจำเป็นต้องคัดเลือกให้ได้ผู้ที่เสียสละและมีความกล้าหาญในการบังคับใช้กฎหมายให้เป็นมรรคเป็นผล อันจะทำให้การตรวจสอบการทำงานของหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องให้โปร่งใสและตอบคำถามต่างๆ ได้โดยสมบูรณ์ จึงควรทำให้เรื่องดังกล่าวนี้เป็นตัวอย่างและเป็นบรรทัดฐานสำหรับใช้กับรัฐวิสาหกิจหรือหน่วยงานราชการต่อไปในอนาคต โดยเฉพาะเรื่องนี้เกี่ยวข้องกับและเป็นมลทินกับชื่อสนามบิน “สุวรรณภูมิ” ซึ่งเป็นชื่อที่ประชาชนไทยได้รับพระราชทานมา จึงควรต้องสะสางให้ได้ความชัดเจน ดังนั้นทุกอย่างที่จะปรับกันในขณะนี้ ดูแล้วประเทศไทยต้องปรับปรุงการ

บังคับใช้กฎหมายปราบปรามคอร์รัปชันอย่างจริงจังก่อนจะปฏิรูประบอบประชาธิปไตย ไม่เช่นนั้นก็จะ
เป็นดังสุภาชิตคำโคลงนี้

ฉ้อ	ได้ทั้งที่แท้เป็น	คนหลวงแฮ
ราษฎร์	จึงแสนทรमान	ยากไร้
บัง	เบียดแล้วฉ้อฉล	โกยกอบ กินเฮย
หลวง	ท่านขาดรายได้	ชาติด้อย พัฒนา

สุภาชิตคำโคลง

บทส่งท้ายจริง ๆ ก็คงต้องขอนำพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ในพิธีเปิด
งานชุมนุมลูกเสือแห่งชาติ ครั้งที่ ๖ ณ ค่ายลูกเสือวชิราวุธ อำเภอสครีราชา จังหวัดชลบุรี วัน
พฤหัสบดีที่ ๑๑ ธันวาคม ๒๕๑๒ ซึ่งเราท่านทุกคนทราบกันดีอยู่ในใจมานานหลายสิบปีที่พระองค์ได้
ทรงพระราชทานไว้แก่พสกนิกร ที่มีใจความสำคัญยิ่งคือ

“...ในบ้านเมืองนั้น มีทั้งคนดีและคนไม่ดี ไม่มีใครจะทำให้ทุกคนเป็นคนดีได้ทั้งหมด การ
ทำให้บ้านเมืองมีความปรกติสุขเรียบร้อย จึงมิใช่การทำให้ทุกคนเป็นคนดี หากแต่อยู่ที่การส่งเสริม
คนดี ให้คนดีได้ปกครองบ้านเมือง และควบคุมคนไม่ดีไม่ให้มีอำนาจ ไม่ให้ก่อความเดือดร้อน
วุ่นวายได้...”

ทรงพระเจริญ

บรรณานุกรม

- เดชอุดม ไกรฤทธิ. บทบรรณาธิการหนังสือพิมพ์ข่าวสภาทนายความ ฉบับที่ ๘๒ ประจำเดือน
กันยายน ๒๕๔๐.
- เดชอุดม ไกรฤทธิ. บทบรรณาธิการหนังสือพิมพ์ข่าวสภาทนายความ ฉบับที่ ๘๕ ประจำเดือน
ธันวาคม ๒๕๔๐.
- เดชอุดม ไกรฤทธิ. บทบรรณาธิการหนังสือพิมพ์ข่าวสภาทนายความ ฉบับที่ ๑๑๓ ประจำเดือน
กันยายน ๒๕๔๓.
- เดชอุดม ไกรฤทธิ. บทบรรณาธิการหนังสือพิมพ์ข่าวสภาทนายความ ฉบับที่ ๑๒๐ ประจำเดือน
เมษายน ๒๕๔๔.
- เดชอุดม ไกรฤทธิ. บทบรรณาธิการหนังสือพิมพ์ข่าวสภาทนายความ ฉบับที่ ๑๓๐ ประจำเดือน
กุมภาพันธ์ ๒๕๔๕.
- เดชอุดม ไกรฤทธิ. บทบรรณาธิการหนังสือพิมพ์ข่าวสภาทนายความ ฉบับที่ ๑๓๕ ประจำเดือน
กรกฎาคม ๒๕๔๕.
- เดชอุดม ไกรฤทธิ. บทบรรณาธิการหนังสือพิมพ์ข่าวสภาทนายความ ฉบับที่ ๑๓๗ ประจำเดือน
กันยายน ๒๕๔๕.
- เดชอุดม ไกรฤทธิ. บทบรรณาธิการหนังสือพิมพ์ข่าวสภาทนายความ ฉบับที่ ๑๔๔ ประจำเดือน
เมษายน ๒๕๔๖.
- เดชอุดม ไกรฤทธิ. บทบรรณาธิการหนังสือพิมพ์ข่าวสภาทนายความ ฉบับที่ ๑๔๕ ประจำเดือน
พฤษภาคม ๒๕๔๖.
- เดชอุดม ไกรฤทธิ. บทบรรณาธิการหนังสือพิมพ์ข่าวสภาทนายความ ฉบับที่ ๑๔๗ ประจำเดือน
กรกฎาคม ๒๕๔๖.
- เดชอุดม ไกรฤทธิ. บทบรรณาธิการหนังสือพิมพ์ข่าวสภาทนายความ ฉบับที่ ๑๖๙ ประจำเดือน
พฤษภาคม ๒๕๔๘.
- เดชอุดม ไกรฤทธิ. บทบรรณาธิการหนังสือพิมพ์ข่าวสภาทนายความ ฉบับที่ ๑๗๒ ประจำเดือน
สิงหาคม ๒๕๔๘.
- เดชอุดม ไกรฤทธิ. บทบรรณาธิการหนังสือพิมพ์ข่าวสภาทนายความ ฉบับที่ ๑๗๖ ประจำเดือน
ธันวาคม ๒๕๔๘.
- เดชอุดม ไกรฤทธิ. บทบรรณาธิการหนังสือพิมพ์ข่าวสภาทนายความ ฉบับที่ ๑๘๐ ประจำเดือน
เมษายน ๒๕๔๙.
- เดชอุดม ไกรฤทธิ. บทบรรณาธิการหนังสือพิมพ์ข่าวสภาทนายความ ฉบับที่ ๑๙๑ ประจำเดือน
มีนาคม ๒๕๕๐.
- เดชอุดม ไกรฤทธิ. บทบรรณาธิการหนังสือพิมพ์ข่าวสภาทนายความ ฉบับที่ ๑๙๔ ประจำเดือน
มิถุนายน ๒๕๕๐.
- เดชอุดม ไกรฤทธิ. บทบรรณาธิการหนังสือพิมพ์ข่าวสภาทนายความ ฉบับที่ ๑๙๙ ประจำเดือน
พฤศจิกายน ๒๕๕๐.

เดชอุดม ไกรฤทธิ. บทบรรณาธิการหนังสือพิมพ์ข่าวสภานายความ ฉบับที่ ๒๐๔ ประจำเดือน
เมษายน ๒๕๕๑.

เดชอุดม ไกรฤทธิ. บทบรรณาธิการหนังสือพิมพ์ข่าวสภานายความ ฉบับที่ ๒๐๕ ประจำเดือน
พฤษภาคม ๒๕๕๑.

เดชอุดม ไกรฤทธิ. บทบรรณาธิการหนังสือพิมพ์ข่าวสภานายความ ฉบับที่ ๒๐๖ ประจำเดือน
มิถุนายน ๒๕๕๑.

เดชอุดม ไกรฤทธิ. ธนบัตรเพื่อจัดคอร์รัปชั่น. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์เดือนตุลา, ๒๕๕๔.
